

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет

ИНФОРМАТОР 2014.

САДРЖАЈ:

<i>НИШ НА РАСКРСНИЦИ ПУТЕВА И ВРЕМЕНА</i>	5
<i>УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ</i>	7
<i>ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ</i>	9
<i>СИСТЕМ СТУДИРАЊА</i>	13
ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ	19
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ</i>	21
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ</i>	27
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ</i>	35
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ</i>	45
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ</i>	53
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СРБИСТИКЕ</i>	73
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ АНГЛИСТИКЕ</i>	87
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ</i>	95
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА</i>	103
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ</i>	109
<i>ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ КОМУНИЦИРАЊЕ И ОДНОСИ С ЈАВНОШЋУ</i>	117
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ	125
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ</i>	127
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ</i>	131
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ– ДВА ПРОГРАМА</i>	135
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ</i>	149
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ</i>	165
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРОФЕСОР ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ</i>	185

<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ</i>	<i>189</i>
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ АНГЛИСТИКЕ.....</i>	<i>219</i>
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ.....</i>	<i>225</i>
<i>МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА</i>	<i>229</i>
ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ	233
<i>ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ.....</i>	<i>235</i>
<i>ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ</i>	<i>241</i>
<i>ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ.....</i>	<i>247</i>
<i>ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ЗА КОМУНИКОЛОГИЈУ И НОВИНАРСТВО.....</i>	<i>253</i>
<i>ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ</i>	<i>257</i>

НИШ НА РАСКРСНИЦИ ПУТЕВА И ВРЕМЕНА

Ниш је један од најстаријих градова на Балкану, други је по величини у земљи, после Београда, и седиште је Нишавског округа. Налази се на раскрсници балканских и европских путева који повезују Европу са Блиским истоком и од давнина важи за капију Истока и Запада.

Као савремени универзитетских град са преко 300.000 становника, представља друштвени, привредни, образовни, научни, здравствени, културни и спортски центар југоисточне Србије. Подручје града захвата површину од 597 км², на којој се налази Ниш, Нишка Бања и више приградских насеља.

Пре доласка Римљана (I век наше ере), ове просторе су насељавали Илири и Келти, који су граду и дали име. По доласку Римљана у ове крајеве Балканског полуострва почиње период брзог развоја Ниша. Прекретница је била изградња утврђења са јаким бедемима, што ће представљати окосницу будућег развоја градског насеља. За време владавине цара Марка Аурелија Ниш постаје муниципијум, слободан град. Касније добија ранг града - постаје римски каструм, економско, културно и политичко средиште римске провинције Мезије. Међутим, свој највећи процват Ниш доживљава у време цара Константина Великог. Овај значајни римски владар рођен је и васпитаван у Нишу. Остаци раскошне царске резиденције, на локалитету Медијане, у близини Ниша, о томе речито говоре.

После упада Хуна, у V веку наше ере, а касније и Авара и Словена, град је претрпео знатна материјална и културна оштећења. Тек током XI века почиње значајнија обнова града под окриљем Византије.

Значајне године у историји Ниша су 1183, када га је српски жупан Стефан Немања прикључио својој држави, као и 1189, када се Стефан Немања у Нишу састао са немачким царем Фридрихом Првим Барбаросом. Том приликом двојица владара су се договорили о помоћи Стефана Немање немачкој војсци у борби против Турака. Било је то време крсташких ратова. За време владавине царева Душана и Уроша, а нарочито за време кнеза Лазара Хребељановића, Ниш је доживео свој економски и политички процват.

Године 1386. град пада у руке Турака, да би тек 1877. године био ослобођен. Оснивају се најпре културне институције, као што су библиотека, гимназија, позориште. Одмах по ослобођењу, оснивају се прве банке, подижу се први индустријски објекти и отварају конзулати. Изградњом железничке пруге до Београда, Ниш се повезује са Европом.

Уочи Првог светског рата Ниш постаје седиште Скупштине и Владе Србије. Телеграм из Беча о објави рата Србији стигао је у Ниш. Између два светска рата Ниш је наставио са развојем, да би после Другог светског рата израстао у град са развијеном индустријом и бројним културним и образовним институцијама.

Ниш је данас град младости – са око 50.000 ученика, 33 основне и 21 средњом школом, са преко 24.000 студената на 13 факултета Универзитета Ниш представља праву будућност Србије.

Град је већ прославио стогодишњицу постојања и рада прве гимназије, Народног позоришта, Народне библиотеке, као и књижевног часописа *Градина*.

Носиоци савременог културног живота у граду су Симфонијски оркестар, Галерија савремене ликовне уметности, Народна библиотека, Народни музеј, Народно позориште, Позориште лутака, Завод за заштиту споменика културе, Универзитетска библиотека, Историјски архив, Нишки културни центар, Културно-просветна заједница.

У низу културних манифестација које имају национални и међународни карактер, а одржавају се у Нишу, најзначајније су: Фестивал глумачких остварења играног филма, Међународни фестивал хорских свечаности, Међународни цез фестивал „Нишвил“. Ликовна колонија "Сићево" најстарија је у земљи, а од 1992. године постоји и Књижевна колонија "Сићево", коју је покренуо др Михаило Игњатовић, професор Филозофског факултета у Нишу.

Са Нишком Бањом, посебним балнеолошким центром у непосредној близини града, актуелна туристичка понуда Ниша пружа могућности за бањски, леčiliшни, пословни, конгресни туризам, као и веће спортске и културне манифестације. Бројна су и излетишта (Чегар, Каменички вис, Сићево, Островица, Бојанине воде, Моравски брег...), која својим природним лепотама спадају у најлепша у Србији.

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ

Зачетак високошколске наставе у Нишу, а самим тим и настанак Универзитета, датира у 1960. години, када су основани Правно-економски факултет, са правним и економским одсеком, Медицински факултет, са медицинским и стоматолошким одсеком, и Технички факултет, са Грађевинским, Електронским и Машинским одсеком. Ова три факултета радила су у саставу Универзитета у Београду, а наставу је углавном водио наставни кадар одговарајућих факултета из Београда, и делимично из Скопља. Пет година касније основан је Универзитет у Нишу као самостална високошколска институција. Закон о оснивању Универзитета у Нишу донела је Скупштина Републике Србије, на седницама својих већа - Републичког и Просветно-културног - у мају и јуну 1965. године. Био је то трећи универзитет у Србији и седми члан Заједнице универзитета тадашње Југославије.

Универзитет у Нишу почео је да ради 14. октобра 1965. године. Те године на постојећим факултетима радила су укупно 234 стална наставника и сарадника и била уписана 6 403 студента.

Повећање броја студената, развијање нових научних дисциплина и нарочито све израженије потребе привреде и друштвених делатности овог дела земље, временом су условили реорганизацију постојећих и оснивање нових факултета и непосредно су утицали на ток развоја Универзитета. Године 1968. Електронски одсек прераста у Електронски факултет, а 1970. године и Машински и Грађевински одсек постају засебни факултети. Правно-економски факултет је 1971. године подељен у два посебна факултета - Правни и Економски, а исте године основан је и Филозофски факултет са седам наставних група: Социологија, Психологија, Англистика, Математика, Физика, Хемија, и Физичко васпитање. Из Грађевинског факултета се 1972. године издваја и настаје Факултет заштите на раду, а 1979. године у Лесковцу је основан Технолошки факултет. Године 1987. основана је на Филозофском факултету Студијска група за српски језик и књижевност, да би 1998. године почела са радом Студијска група за историју, а две године касније и Студијска група за филозофију, Студијска група за педагогију, Студијска група за руски језик и књижевност и Студијске групе за уметности (ликовну, примењене и музичку). Академске 2004/2005. године на Филозофском факултету почела је са радом и Студијска група за новинарство. Учитељски факултет у Врању основан је 1993. године. Године 2002. отворен је Факултет уметности са одсецима за ликовну, примењене и музичку уметност.

Данас Универзитет у Нишу представља заједницу тринаест факултета: Грађевинско-архитектонског, Економског, Електронског, Машинског, Медицинског, Правног, Технолошког, Филозофског, Природно-математичког, Факултета физичке културе, Факултета заштите на раду, Учитељског факултета и Факултета уметности. У саставу Универзитета у Нишу налази се и Универзитетска библиотека "Никола Тесла".

Уз одговарајућа стручна звања на основним академским студијама првог степена, на факултетима Универзитета у Нишу стичу се звања специјалисте и мастера, као и научни степен доктора наука.

Универзитет у Нишу, поред образовне функције, представља и снажно средиште научноистраживачког рада, који је усклађен са настојањима да наука и савремена технологија постану значајна компонента развоја, те да се научна истраживања усмере ка фундаменталним питањима економског, технолошког и културног развоја земље.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Филозофски факултет у Нишу представља јавну образовну установу која се бави наставно-научном, научноистраживачком и издавачком делатношћу, и која својим јавним деловањем непосредно утиче на развој и демократизацију друштва. Основан је 1971. године као академска јединица Универзитета у Нишу, са доста сложенем академском структуром која обухвата научне и образовне програме из друштвених, хуманистичких и природних наука. Унутрашња организација Факултета одржала се до октобра 1999. године када су се Одсек за физичку културу и три одсека за природне науке развили у независне институције. То је омогућило трансформацију матичног факултета у интегрисанију академску јединицу. Године 2001. обележена је тридесета годишњица Факултета са новим образовним и научним изгледом, суштински фокусираним на филолошко-филозофске дисциплине, допуњеним Одсеком за уметност, који ће прерасти у независни факултет 2003. године. Након последње промене структуре, Филозофски факултет обухвата једанаест Департмана - за филозофију, историју, социологију, психологију, педагогију, српски језик, српску и компаративну књижевност, енглески језик и књижевност, руски језик и књижевност, француски језик и књижевност, новинарство, и Центар за стране језике са десет лектората (за француски, руски, енглески, немачки, шпански, бугарски, словеначки, италијански, македонски, грчки језик) - који функционишу као организационе јединице кроз које се образовне и истраживачке теме доводе у везу са главним пољем студија. Настава се на факултету изводи по акредитованим студијским програмима на сва три нивоа студија -основним, мастер и докторским академским студијама.

У академској 2011-2012. години Филозофски факултет је прославио значајан јубилеј – 40 година рада. Поводом тога Факултет је био организатор Међународног научног скупа са темом *Наука и савремени универзитети* на којем је било 350 учесника из земље и иностранства.

Филозофски факултет у Нишу ове године уписује 42. генерацију студената. До сада је на овом факултету дипломирало 6789 студената. Одбрањено је 161 магистарских радова и 138 докторске дисертације.

На Филозофском факултету ради 194 стално запослених лица, од тога 154 наставника и сарадника: 22 редовна професора, 28 ванредних професора, 27 доцената, 1 виши предавач, 2 предавача, 4 наставника страног језика, 18 асистената, 4 лектора и 5 виших лектора. На Факултету студира око 3.000 студената на свим департманима.

Факултетом управља Савет Филозофског факултета, који има 22 члана, од тога 14 са Факултета, 4 из шире друштвене заједнице, и 4 студента, са председником, проф. др Александар Растовић.

На челу Факултета налази се Управа факултета: декан, проф. др Горан Максимовић, и три продекана – за наставу, научноистраживачки рад и међународну сарадњу и за финансије - проф. др Снежана Милосављевић Милић, проф. др Бојана Димитријевић, проф. др Татјана Пауновић и студент-продекан Горан Младеновић. Стручни органи Факултета су Наставно-научно веће и Изборно веће Филозофског факултета у чијем раду учествују, поред наставника и сарадника, и студенти Факултета.

Сва питања од значаја за рад Факултета регулисана су Статутом Факултета. Питања и проблеми из домена наставног и научноистраживачког рада решавају се у академској процедури на предлог Већа департмана и на седницама Наставно-научног већа Факултета.

На Факултету је организована и научноистраживачка делатност у центрима за истраживачки рад при департманима за социологију, психологију, педагогију, српски језик, српску и компаративну књижевност. Велики број наставника и сарадника учествује у научним пројектима Министарства за науку Републике Србије и у Темпус пројектима.

Поред наставне и научно-истраживачке делатности, Факултет има и организовану издавачку делатност. Почетком 2011. године формиран је Центар за издавачку делатност у чијем је саставу неколико библиотека. У издању Факултета до сада су објављени бројни приручници, уџбеници и монографије. Отворена је скриптарнице Факултета, где студенти могу да купе издања Факултета, неопходну литературу и канцеларијски прибор.

Факултет располаже факултетском библиотеком са приближним фондом од 46.000 књига и 50 наслова домаћих часописа, а доступне су и базе података страних часописа на интернету. Библиотека Филозофског факултета је део Виртуелне библиотеке Србије.

Факултет је опремљен савременом информатичком технологијом са око 100 компјутера повезаних у локалну рачунарску мрежу. Рачунарска учионица са 30 компјутера, скенером и принтерима значајно доприноси унапређењу наставне и научно-истраживачке и издавачке делатности на Факултету. Почетком 2011. године опремљено је још пет учионица рачунарском опремом. Факултет такође располаже и другом аудио-визуелном опремом у виду графоскопа, касетофона, телевизора, видеа, видео-бимова као и лабораторијом за психолошка истраживања. Студенти су организовани у две студентске организације: Студентска асоцијација, Студентска унија.

За рад и живот на Факултету студенти имају обезбеђене и компјутерски опремљене просторије, као и Студентски клуб. Конституисан је и Студентски парламент као демократски орган деловања студената. Од

посебног значаја за функционисање Факултета је и Секретаријат Факултета који се састоји од 6 служби, а чијим радом управља секретар Факултета.

Филозофски факултет остварује међународну сарадњу са бројним факултетима у региону, Европи и свету. У току академске 2010/2011. године Факултет је потписао Протокол о сарадњи са предшколском установом „Пчелица“, као и са основним и средњим школама, који омогућава студентима обављање стручне праксе. Потписан је и Уговор о сарадњи са медијским јавним сервисом – РТС-ом. Постоји плодотворна сарадња са привредним организацијама и другим субјектима у земљи и иностранству.

СИСТЕМ СТУДИРАЊА

Филозофски факултет је као савремена и одговорна високо-образовна институција кренуо у корак са захтевима реформског процеса који је и у нашој земљи започет у циљу формирања јединственог националног и европског система високог образовања. Реформисани систем високог образовања има за циљ утемељење савременијег, ефикаснијег и квалитетнијег студирања, како на универзитетима у Србији, тако и у читавој Европи.

Нови, паневропски систем високог образовања је циљ декларације коју су 1999. године у италијанском граду Болоња потписали европски министри за образовање. Од тада је Болоњску декларацију потписало 45 европских земаља и тиме се определило за примену и спровођење одређених стандарда у универзитетској настави.

У складу са тим, нови систем студирања и организације рада на Факултету уведен је након усвајања нових студијских програма на Универзитету у Нишу, почетком академске 2006-2007. године. Нови систем подразумева примену реформисаних студијских програма по основним принципима Болоњске декларације.

НИВОИ СТУДИЈА

На Филозофском факултету у Нишу постоје академске студије које се остварују кроз три циклуса:

Основне академске студије – студент који заврши овај циклус, добија стручни назив „дипломирани“ са знаком звања првог степена академских студија из одговарајуће области. Основне студије на Факултету трају 4 године.

Мајстор академске студије – студент који заврши овај циклус, добија академски назив „Мајстор“ (Msc/ MA). са знаком звања другог степена дипломских академских студија из одговарајуће области. Мајстор студије трају 1 годину.

Докторске академске студије – студент који заврши овај циклус добија научни назив „доктор (назив одређене области) наука“ и академско звање Doctor (Ph D). Докторске студије трају 3 године.

Услови уписа на сва три нивоа студија регулисани су општим одредбама Заједничког конкурса за упис.

ЈЕЗИК СТУДИЈА

На Филозофском факултету настава се изводи на српском језику и на енглеском и руском језику на студијском програму Англистика и Русистика.

АКАДЕМСКА ГОДИНА

Академска година траје од 1. октобра до 30. септембра следеће године и састоји се од два дела приближно једнаког трајања – два семестра (полугодишта), јесењег и пролећног. Испити на факултету се полажу у шест испитних рокова, у јануару, априлу, јуну, јулу и септембру месецу.

ПРЕДМЕТИ

Нови студијски програми на Филозофском факултету састоје се од предмета који трају један семестар. На крају сваког семестра полаже се завршни испит. Број предмета се разликује од једног до другог студијског програма. Велики број предмета у студијском програму (до 80%) је обавезан за све студенте који су уписани на исти програм. По новом режиму студија, студенти су у прилици да сами одаберу предмете које ће похађати у обиму од 20% од укупног броја предмета са одређене листе. То су изборни предмети и студенти се за њих опредељују пре почетка наставе у наредном семестру. Пажљивим избором предмета студент до одређене мере сам утиче на формирање свог стручног профила, што може значајно утицати на његове изгледе за налажење запослења на тржишту рада.

ЕСПБ БОДОВИ

Према студијском програму, сваком предмету додељује се одређени број бодова, такозваних ЕСПБ (Европски систем преноса бодова) који представљају вредност предмета у укупном ангажовању студената потребном за савладавање предвиђених садржаја и полагање испита. Један ЕСПБ бод подразумева 25-30 сати рада студента на предмету, а вредност се најчешће изражава бројевима од 2 до 10. Осим вредности у одређивању оптерећења студената, бодови имају и значај у омогућавању упоредивости предмета и студијских програма широм Европе, како би се поспешила мобилност студената са универзитета на универзитет и међусобно признавање диплома. Студент стиче онолико бодова колико је за предмет предвиђено студијским програмом када добије позитивну оцену на испиту, без обзира да ли је оцена 6, 7, 8, 9 или 10. Број бодова, који се понекад називају и кредити, према енглеском називу за ЕСПБ (European Credit Transfer System), који је потребно

да студент сакупи полагајући испите у једном семестру, износи 30 ЕСПБ, односно 60 ЕСПБ у години. Уколико студент не сакупи довољан број бодова, сматра се да није задовољио у датој години, и дужан је да обнови све обавезе које ће довести до сакупљања довољног броја бодова.

ТРАЈАЊЕ СТУДИЈА

Да би студент стекао диплому првог степена основних студија и одговарајуће звање, потребно је да има најмање 240 ЕСПБ, односно 4 академске године. Уз диплому студент добија и такозвани Додатак дипломи (Diploma Supplement) на српском и енглеском језику који садржи основне податке о завршеном студијском програму и попис свих испита које је студент током студија положио, што је од значаја за одређивање ужег профила, а будућим послодавцима је информација о посебним знањима и вештинама кандидата.

ВРЕДНОВАЊЕ ЗНАЊА

Успех студената у савладавању садржаја на сваком предмету прати се континуирано, и изражава кроз број поена од 1 до 100, на основу чега наставник утврђује бројчану оцену на крају завршног испита од 5 (није положио) до 10 (изузетан). У току трајања курса, сви студенти имају обавезу да прођу кроз све предвиђене видове евалуације на предмету које својим програмом предвиди предметни наставник. Видови евалуације укључују редовно похађање наставе предавања и вежби, активност на настави, израду задатака, тестове провере знања или модуларне тестове, семинарске радове, завршни испит, или друге облике евалуације предвиђене описом предмета, а у складу са студијским програмом. Тек када студент има регистроване поене на свим предвиђеним видовима евалуације, може се узети у обзир сабирање укупног броја поена и извођење закључне оцене.

Завршни испит се полаже писмено или усмено, зависно од предмета и студијског програма. Предмет који не положи у току једне академске године (у шест испитних рокова) студент поново уписује уз обавезу обављања свих предиспитних и испитних активности.

Наставник је дужан да о свим облицима евалуације и о успеху студената оствареном на предмету води личну евиденцију на основу које се изводи оцена. Наставник има право да у оквиру свог предмета одреди колики удео ће сваки од облика евалуације имати у формирању закључне оцене, под условом да се укупне предиспитне активности вреднују са не више од 70, и не мање од 30 поена. Студент који кроз предвиђене облике евалуације оствари најмање 51 поен од максималних 100, колико може да износи збир на једном предмету, добија позитивну оцену и број бодова предвиђен

студијским програмом. Распон поена и одговарајућих оцена објављен је у Матичној књизи и гласи:

51 – 60 = оцена 6
61 – 70 = оцена 7
71 – 80 = оцена 8
81 – 90 = оцена 9
91 – 100 = оцена 10

ФИНАНСИРАЊЕ СТУДИЈА

Филозофски факултет у Нишу уписује одређени број студената који се финансирају из буџета Републике Србије и одређени број студената који сами финансирају своје студирање. Студент који се финансира из буџета Републике Србије и који у току академске године прикупи најмање 60 ЕСПБ бодова, задржава свој статус и у наредној години. Уколико не успе да прикупи довољан број бодова, може се уписати са статусом студента који се финансира сопственим средствима.

Студент који се финансира сопственим средствима и који сакупи најмање 37 ЕСПБ бодова, може у истом статусу наставити студије и наредне године. Ако студент који се финансира сопственим средствима сакупи 60 ЕСПБ бодова, има право да у наредној академској години студира на терет буџета уколико се рангира у оквиру предвиђене квоте.

ДОКУМЕНТА ПОТРЕБНА ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ НА КОНКУРС ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА

1. **Пријавни лист** (купује се на факултету)
2. **Извод из матичне књиге рођених** (доставља се неоверена фотокопија, а оригинал се даје на увид)
3. **Сведочанства сва четири разреда завршене средње школе** (достављају се неоверене фотокопије, а оригинали се дају на увид)
4. **Диплома о завршеној средњој школи** (доставља се неоверена фотокопија, а оригинал се даје на увид)
5. **Доказ о уплати накнаде за полагање пријемног испита**

**ДОКУМЕНТА ПОТРЕБНА ЗА УПИС КАНДИДАТА КОЈИ СУ
ПРИМЉЕНИ НА КОНКУРС**

1. **Извод из матичне књиге рођених** (оригинал)
2. **Сведочанства сва четири разреда завршене средње школе**
(оригинали)
3. **Диплома о завршеној средњој школи** (оригинал)
4. **ШВ образац** (купује се на факултету)
5. **Две фотографије**
6. **Индекс** (купује се на факултету)
7. **Доказ о уплати накнаде за осигурање**
8. **Доказ о уплати школарине** (за самофинансирајуће студенте)

**ОСНОВНЕ
АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ**

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ

Академски назив:

Дипломирани филозоф

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Ове студије развијају способности критичког и доказа поткрепљеног мишљења. Такве способности могу дати најпре средњошколске професоре филозофије, логике и осталих филозофских дисциплина као и грађанског васпитања. Поред тога, ове способности могу се користити у различитим подручјима као што су медији, маркетинг, менаџмент, јавна управа и велике орагнизације.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Основне студије треба да дају широки профил хуманистичке усмерености и оспособљавање за рад у различитим доменама хуманистичких делатности. Као широки профил хуманистичке усмерености, студије филозофије омогућавају наставак мастер студија многих хуманистичких дисциплина.

УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

У прву годину студија могу се уписати лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године и положеним пријемним испитом. Остали услови регулисани су Законом о високом образовању.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из филозофије. Максимални број поена је 40.
2. Тест опште информисаности. Максимални број поена је 20.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА ФИЛОЗОФИЈЕ**

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Увод у филозофију I	2	2	7
Историја античке филозофије I	2	2	8
Увод у логику I	2	2	7
Страни језик I	2	2	4
Предмет изборног блока I	2	2	4

Страни језик Ia

Енглески језик I, Француски језик I, Немачки језик I, Руски језик I

Предмети изборног блока I

Старогрчки језик I, Латински језик I

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Увод у филозофију II	2	2	7
Историја античке филозофије II	2	2	8
Увод у логику II	2	2	7
Страни језик II	2	2	4
Предмет изборног блока II	2	2	4

Страни језик II

Енглески језик II, Француски језик II, Немачки језик II, Руски језик II

Предмети изборног блока II

Старогрчки језик II, Латински језик II

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја средњовековне филозофије I	2	2	7
Историја етике I	2	2	6
Историја естетике I	2	2	6
Логика I	2	2	6
Предмет изборног блока 3	2	2	5

Предмети изборног блока III

Педагошка психологија, Религије савременог света, Дидактика I

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја средњовековне филозофије II	2	2	7
Историја етике II	2	2	6
Историја естетике II	2	2	6
Логика II	2	2	6
Предмет изборног блока 4	2	2	5

Предмети изборног блока IV

Психологија личности, Увод у социологију рода, Дидактика II

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја нововековне филозофије I	2	2	7
Систематска етика I	2	2	6
Систематска естетика I	2	2	6
Гносеологија I	2	2	6
Предмет изборног блока 5	2	2	5

Предмети изборног блока V

Античка филозофска терминологија, Филозофија науке и технике

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја нововековне филозофије II	2	2	7
Систематска етика II	2	2	6
Систематска естетика II	2	2	6
Гносеологија II	2	2	6
Предмет изборног блока 6	2	2	5

Предмети изборног блока VI

Филозофска антропологија, Филозофија васпитања и образовања

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја савремене филозофије I	2	2	7
Методологија I	2	2	6
Онтологија I	2	2	6
Методика наставе филозофије I	2	2	6
Предмет изборног блока 7	2	2	5

Предмети изборног блока VII

Филозофија религије, Увод у филозофију времена

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја савремене филозофије II	2	2	6
Методологија II	2	2	6
Онтологија II	2	2	6
Методика наставе филозофије II	4	4	8
Завршни рад	2	2	6

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ФИЛОЗОФИЈЕ

Испитна питања сачињена су на основу програма и уџбеника Филозофије и
Логике за гимназије.

- I. Шта је филозофија? Чуђење, сумња и потресеност. Мњење и знање. Наука. Уметност. Религија. Морал. Право. Политика. Истина. Правда. Добро и зло. Злочин и казна. Врлине. Категорички императив. Естетске вредности (о лепом, узвишеном...). Категорије. Једно и мноштво. Време и простор. Супстанција. Аристотелова теорија узрока. Платонова теорија идеја. Слобода. Могуће, нужно, случајно и филозофске концепције света. Проблем универзалија. Онтологија. Аксиологија. Естетика. Етика. Гносеологија. Историја филозофије. Филозофија историје.
- II. Талес. Анаксимен. Анаксимандар. Анаксагора. Емпедокле. Елејци. Питагорејци. Хераклит. Демокрит. Софисти. Сократ. Платон. Аристотел. Скептицизам и агностицизам. Стоици. Епикур. Плотин. Аугустин. Т. Аквински. Схоластика. Хуманизам и ренесанса. Ф. Бекон. Хобс. Хјум. Лок. Беркли. Декарт. Спиноза. Лајбниц. Кант. Фихте. Шелинг. Хегел. Маркс. Шопенхауер. Ниче. Кјеркегор. Хусерл. Хајдегер. Јасперс. Сартр. Позитивизам. Прагматизам. Марксизам. Феномено- логија. Егзистенцијализам. Аналитичка философија. Чему философија?

Пријемни испит састоји се из следећих делова:

1. Тест знања из филозофије. Полагање је писмено, у трајању од 90 минута. Максимални број бодова је 40.
2. Тест опште информисаности. Полагање је писмено, у трајању од 60 минута. Максимални број бодова је 20.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ

Академски назив:

Дипломирани историчар

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Оспособити студента за примену стручних достигнућа из области историје.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Студенти који стекну звање историчара стичу целовиту слику о непрекинутом развоју људске цивилизације од почетака човечанства до савременог доба, оспособљавају се да разумеју сложене друштвене процесе који су се одвијали у прошлости, да самостално и базирано на научним основама тумаче не само поједине историјске епизоде већ и догађаје који се у историјској науци често дефинишу и термином «појаве дугог трајања». Поред намере да студенти који се одреде за овај студијски програм упознају за дипломатском, политичком и војном историјом његов значајан део заузима и разматрање историје материјалне и писане културе и духовне баштине смештене у оквиру европске и светске цивилизације. У зависности од одабира изборних предмета након завршетка овог образовног периода квалификовани су за рад у наставном процесу у основном и средњошколском образовању, затим у научно-истраживачким институцијама као што су библиотеке, музеји, архиви, културни центри.

УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

У прву годину студија могу се уписати лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године и положеним пријемним испитом. Остали услови регулисани су Законом о високом образовању.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из историје. Максимални број поена је 40.
2. Тест опште информисаности. Максимални број поена је 20.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА ИСТОРИЈЕ**

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја старог Истока	2	2	5
Историја старе Грчке и хеленистичког света	2	2	6
Историјска географија 1	2	1	4
Помоћне историјске науке 1	2	1	5
Увод у историјске студије са методологијом 1	1	1	4
Предмет изборног блока 1	2	2	3
Предмет изборног блока 2	1,5	0,5	3

Предмети изборног блока I

Латински језик 1, Старогрчки језик 1, Старословенски језик 1

Предмети изборног блока II

Информатика и рачунарство, Психологија

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја старог Рима	2	2	7
Историјска географија 2	2	2	6
Помоћне историјске науке 2	2	2	5
Увод у историјске студије са методологијом 2	1	1	6
Предмет изборног блока 3	2	2	3
Предмет изборног блока 4	1,5	1,5	3

Предмети изборног блока III

Латински језик 2, Старогрчки језик 2, Старословенски језик 2

Предмети изборног блока IV

Педагогија, Основи социологије

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Византије од 4. до 11. века	2	2	6
Историја Срба до краја 11. века	2	2	5
Општа историја раног средњег века	2	2	6
Предмет изборног блока 5	2	2	3
Предмет 1 изборног блока 6	1	1	5
Предмет 2 изборног блока 6	1	1	5

Предмети изборног блока V

Енглески језик 1, Француски језик 1, Немачки језик 1, Руски језик 1, Грчки језик 1

Предмети изборног блока VI

Културна историја старе Грчке, Српска средњовековна хералдика, Трговина и саобраћај у Српским средњовековним земљама, Српска црква у средњем веку

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Византије од 11. до 15. века	2	2	6
Историја Срба у 12. и 13. веку	2	2	5
Општа историја позног средњег века	2	2	6
Предмет изборног блока 7	2	2	3
Предмет 1 изборног блока 8	1	1	5
Предмет 2 изборног блока 8	1	1	5

Предмети изборног блока VII

Енглески језик 2, Француски језик 2, Немачки језик 2, Руски језик 2, Грчки језик 2

Предмети изборног блока VIII

Западноевропски град у средњем веку, Историја Срба у Млетачкој републици, Историја Срба у Хабзбуршкој монархији, Културне прилике у Југославији између два светска рата

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Срба од 1300. до 1391. год.	2	2	6
Општа историја од 1492. до 1650. год.	2	2	6
Општа историја од 1789. до 1871. год.	2	2	7
Историја Срба од 1459. до 1606. год.	2	2	6
Историја народа Балкана 19. века	2	2	5

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Срба од 1391. до 1459. год.	2	2	7
Општа историја од 1650. до 1789. год.	2	2	6
Општа историја од 1871. до 1918. год.	2	2	6
Историја Срба од 1606. до 1800. год.	2	2	6
Историја народа Балкана 20. века	2	2	5

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Срба од 1800. до 1878. год.	3	2	6
Општа савремена историја до 1939. год.	3	2	6
Историја Југославије до 1941. год.	3	2	6
Методика наставе историје 1	3	3	9
Предмет изборног блока 9	1	1	3

Предмети изборног блока IX
Историјска социологија, Филозофија историје

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Историја Срба од 1878. до 1918. год.	2	2	5
Општа савремена историја од 1939. год.	2	2	4
Историја Југославије од 1941. год.	3	2	5
Методика наставе историје 2	2	2	4
Методичка пракса			6
Завршни рад			12

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ИСТОРИЈЕ

Програм за полагање пријемног испита сачињен је на основу програма предмета Историја за ученике гимназије од I (првог) до IV (четвртог) разреда.

ИСТОРИЈА СТАРОГ ВЕКА

Праисторија. Појам. Палеолит. Неолит. Метално доба. Најзначајнија културна налазишта. Бутмир. Винча. Праисторијска уметност.

Сумерска држава. Месопотамија. Египатска Царства. Микена. Троја. Спарта. Атина. Македонија. Оснивање Рима. Република. Принципат. Доминат.

Подела империје. Пропаст Западног дела царства. Византија до Јустинијана.

ОПШТА ИСТОРИЈА СРЕДЊЕГ ВЕКА

Јустинијан и његово доба. Јустинијанова кодификација римског права. Освајања и обнова римске дежаве. Картагински и равенски егзархат. Ираклије Велики. Авари. Словени. Арапи. Стварање бугарске државе. Грчка ватра. Иконоклазам и иконоборство. Велика сеоба народа. Готи - Визиготи, Остроготи, Лангобарди. Германи и Франци. Француска до Каролинга. Пипин Мали, Карло Велики. Стварање европских држава у 9. веку. Немачко Свето римско царство. Стварање мађарске државе. Енглеска до доласка Нормана. Виљем Освајач. Енглеско друштвено уређење. Римска црква. Крсташки ратови. Јеретички покрети. Арапска цивилизација. Ислам. Ширење. Калифати. Немачке династије. Формирање Кијевске државе. Односи са Византијом. Продор Турака и њихова освајања на Балкану. Друштвено уређење средњовековне Европе.

ОПШТА ИСТОРИЈА НОВОГ ВЕКА И САВРЕМЕНО ДОБА

Појава капиталистичке производње. Мануфактура. Географска открића. Колумбо. Магелан и Васко да Гама. Процват хуманизма и Ренесанса. Проналазак штампе. Реформација. Мартин Лутер. Утопија. Турска освајања у Европи. Мохачка битка. Мехмед паша Соколовић. Изградња апсолутистичких монархија. Петар Велики. Просвећени апсолутизам. Катарина Велика. Јосиф Први. Марија Терезија. Рат Америке за независност. Џорџ Вашингтон. Амерички устав.

Француска буржоаска револуција. Наполеон и његови ратови. Слом Наполеонове Француске. Бечки конгрес. Револуција 1848. године. Маркс и Енгелс. Интернационале. Империјализам. Француско-пруски рат и Париска

комуна. Берлински конгрес. Балкански ратови. Први светски рат. Октобарска револуција. Појава фашизма. Велика светска криза. Хитлеров долазак на власт. Шпански грађански рат. Припреме за рат. Почетак Другог светског рата. Ратне операције 1939-1945. године. Слом Немачке и атомске бомбе на Јапан. Крај рата. Умножавање социјалистичких револуција. Борба поробљених народа за ослобођење. Покрет несврстаних. Културни и друштвени напредак. Освајање свемира.

ИСТОРИЈА ЈУЖНОСЛОВЕНСКИХ НАРОДА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ

Досељавање Словена на Балкан. Срби и Хрвати. Односи према староседеоцима и суседима. Карантанија. Људевит Посавски. Хрватска у време народних владара. Потпадање под власт Угарске 1102. године. Покрштавање Срба. Успон Зете под Михаилом и Бодином. Тирило и Методије. Климент и Наум. Богумилски покрет на Балкану. Самуилова држава у Македонији. Долазак на власт Стефана Немање. Свети Сава. Самосталност српске цркве. Хиландар. Стефан Првовенчани. Наследници: Радослав, Владислав и Урош Први. Драгутин и Милутин. Милутинова ширења према Византији. Симонида. Стефан Дечански. Ратови са Бугарима. Душан - млади краљ. Душаново преузимање власти. Проглашење за цара. Душанов Законик. Смрт. Цар Урош. Распад државе. Појава обласних господара. Краљ Вукашин. Маричка битка. Кнез Лазар. Турски продори. Косовска битка. Лазаревићи и Бранковићи. Краљ Твртко. Турска освајања Србије, Босне, Херцеговине и пад Зете.

ИСТОРИЈА НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ НОВИ ВЕК

Србија под Турцима. Српска црква. Народни покрети. Хајдуци и ускоци. Сеоба Срба Карловачки и Пожаревачки мир. Први српски устанак. Карађорђе. Правитељствујушчи Совјет. Битке код Мишара, Иванкова, на Чегру. Стеван Синђелић. Крај устанка. Други српски устанак. Хаци-Проданова буна. Смрт Карађорђа. Хатишерифи 1830. и 1833. године. Милош Обреновић. Начертаније.

Рат против Турске у српским земљама 1876-1878. Одлуке Санстефанског и Берлинског конгреса. Србија и Црна Гора независне државе. Петар Петровић Његош. Окупација Босне и Херцеговине. Борба против Аустрије и Мађарске. Илинденски устанак. Промене на српском престолу. Карађорђевићи. Царински рат. Балкански ратови и ослобођење од Турака. Сарајевски атентат. Почетак Првог светског рата. Србија у рату 1914. године. Слом Србије и Црне Горе 1915. Повлачење преко Албаније. Солунски фронт. Топлички устанак. Пробој солунског фронта. Завршне операције за ослобођење. Крај рата.

ИСТОРИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ ОД 1918. ГОДИНЕ

Стварање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Видовдански устав. Оснивање Комунистичке Партије Југославије. Раднички покрет. Закон о заштити државе. Забрана рада КПЈ. Диктатура Краља Александра и проглас Краљевине Југославије. Бановине. Краљев апсолутизам до 1934. године. Намесништво. Влада Милана Стојадиновића. Споразум Цветковић-Мачек и стварање Бановине Хрватске. Оснивање политичких опозиционих партија. Оријентација спољне политике на Немачку и Италију. Приступање Југославије Тројном пакту. Догађаји од 27. марта. Напад Немачке на Југославију 6. Априла 1941. године. Подела Југославије. Терор окупатора и оснивање логора. Независна држава Хрватска. КПЈ и припреме за устанак. Почетак устанка у југословенским земљама. Борба за ослобођење и револуција 1941-1945. године. Оснивање АВНОЈ-а. Заседање у Јајцу. Партизани и четници. Усташе. Борбе за коначно ослобођење Југославије. Крај рата. Победа социјалистичке револуције. Спровођење избора за Уставотворну скупштину. Проглашење Републике. Сукоб са Информбироом. Самоуправљање. Уставне промене 1963. године. Промене у Уставу 1974. године. Закон о удруженом раду. Приватизација. Разбијање Југославије од 1990. године.

Пријемни испит за упис студената прве године у школској 2004/05. години на Департману за историју на Филозофском факултету Универзитета у Нишу.

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест из историје. Полагање је писмено, у трајању од 90 минута. Максимални број поена је 40.
2. Тест опште информисаности. Полагање је писмено, у трајању од 60 минута. Максимални број поена је 20.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ

Академски назив:
Дипломирани социолог

Дужина трајања студија:
8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви студијског програма из социологије на нивоу основних студија укључују стицање општих способности и предметно-специфичних компетенција неопходних за обављање висококвалификованих послова а) у државним органима; б) у сфери привреде - у државним и приватним компанијама; в) у институцијама за пружање социјалне заштите; г) у културним институцијама; д) у политичким партијама; ђ) у штампаним и електронским медијима е) у образовним институцијама.

Опште способности које се на основном нивоу студија социологије стичу укључују способност аналитичког и синтетичког начина мишљења и способности поређења; способност критичке процене аргумената и евиденције, способност за примену знања у пракси, способности комуникације и тимског рада и развијену професионалну етику.

На основним студијама социологије студенти стичу три групе предметно-специфичних компетенција: а) аналитичке компетенције (које укључују способност анализе друштвених феномена; способност коришћења резултата друштвених истраживања; способност формулације мера за остварење постављених друштвених циљева, и способност праћења и евалуације државних, локалних и пословних политика с обзиром на постављене циљеве; б) истраживачке компетенције (које се огледају у њиховој способности да прикупљају податке користећи различите инструменте и технике; да формирају базе података у барем једном статистичком програму, да самостално обаве дескриптивну анализу прикупљених података и да презентују резултате анализе; в) педагошке компетенције (које укључују разумевање механизма социјализације; препознавање проблема

неадекватне социјализације и познавање методике наставе друштвених наука).

Током основних студија студенти овладавају концептуалним апаратом социологије као научне дисциплине; упознају се са основним теоријским правцима и типовима објашњења у социологији, стичу знања о основним друштвеним институцијама и разноврсним културним системима. Студенти такође стичу увид у механизме друштвеног функционисања и основне изворе друштвених нефункционалности и социјалних проблема. Њихово знање им омогућава препознавање социјалних актера и разумевање структурних ограничења друштвене акције. У области истраживачког рада њихово знање се огледа у познавању неколико основних типова истраживачких нацрта и разумевање логике научног и друштвеног истраживања; познавање различитих техника за прикупљање података и познавање основних техника обраде и анализе података.

На овом нивоу оспособљености студенти владају занатом социолога и могу решавати практичне проблеме са којима ће се на својим радним местима сретати (у државној управи, у привредним организацијама, у медијима, културним и образовним установама).

ИСХОДИ ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

- Овладавање концептуалним апаратом дисциплине (како општим социолошким појмовима тако и специфичним појмовима специјализованих социолошких дисциплина)
- Познавање сновних теоријских правца и типова објашњења у социологији и способност њихове примене у анализи друштвених феномена и друштвених проблема
- Познавање основних друштвених институција (у компаративној перспективи)
- Разумевање разноврсних културних система и пракси и друштвене интеракције као симболичке интеракције
- Разумевање механизма друштвеног функционисања
- Разумевање основних извора друштвене дисфункционалности и социјалних проблема
- Познавање основних линија друштвених подела и основних извора друштвених конфликта
- Разумевање узрока (и специфичних историјских услова) и последица друштвених промена
- Препознавање социјалних актера и разумевање структурних ограничења друштвене акције

- Познавање неколико типова истраживачких нацрта и разумевање логике научног и друштвеног истраживања;
- Познавање различитих техника за прикупљање података;
- Познавање основних техника обраде и анализе података.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

На Основне академске студије социологије имају право да конкуришу за упис сви појединци који су завршили средње школе у четворогодишњем трајању. Након конкурисања пријављени кандидати приступају полагању пријемног испита, који се састоји из два дела – теста знања из Социологије (према програму за гимназије у Републици Србији) и теста опште информисаности. Након пријемног испита и оцене резултата пријављених кандидата на тестовима врши се рангирање кандидата на основу успеха кандидата у средњој школи и резултата оствареног на тестовима. Овом приликом успех из средње школе носи максимално 40 поена, а успех на тестовима укупно 60 поена (од тога тест знања носи 40 поена, а тест опште информисаности 20 поена).

На основу ових укупних резултата формира се ранг листа, упис студената се врши према редоследу на ранг листи до броја студената превиђеног квотом за упис која је објављена у конкурс.

По актуелним прописима, у статусу буџетског студента могу бити примљени само кандидати који остваре укупно више од 51 поена (пријемни испит + школски успех), а у статусу самофинансирајућег само они који остваре више од 31 поена.

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест из социологије. Полагање је писмено, у трајању од 45 минута. Максимални број поена је 40.
2. Тест опште информисаности. Полагање је писмено, у трајању од 45 минута. Максимални број поена је 20. Од кандидата се тражи информисаност у различитим областима науке, уметности и културе.

**ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА
НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ СОЦИОЛОГИЈЕ**

I СОЦИОЛОШКИ ПРИСТУП ДРУШТВУ

1. Одређење предмета и метода социологије
2. Модерно и савремено друштво
3. Настанак социологије
4. Појединац, култура и друштво

II ДРУШТВЕНА СТРУКТУРА И ДРУШТВЕНЕ ПРОМЕНЕ

1. Друштвена структура и систем: групе, организације, институције
2. Друштвена структура и систем: стратификација, покретљивост
3. Друштвена структура и систем: друштвене улоге, друштвени положаји, моћ, углед
4. Друштвене неједнакости
5. Друштвене промене и развој
6. Друштво и становништво

III ОСНОВНЕ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА

1. Сфера рада
2. Економски аспекти друштва
3. Култура
4. Религија
5. Политика
6. Етнички аспекти друштва
7. Идеологија
8. Породица

IV ПОЈАВЕ И ПРОБЛЕМИ САВРЕМЕНОГ ДРУШТВА

1. Социјално-патолошке појаве
2. Друштво и простор
3. Еколошки проблеми
4. Глобализација
5. Млади у савременом друштву

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИПРЕМУ ТЕСТА ЗНАЊА:

1. Милован Митровић и Сретен Петровић: *Социологија* (за III разред средњих стручних школа и IV разред гимназије), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2008.

2. Смиљка Томановић (редакторка): *Социологија* (за III разред средњих стручних школа и IV разред гимназије), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
3. Владимир Вулетић: *Социологија* (уџбеник за IV разред гимназије и III разред средњих стручних школа), Београд: Klett, 2012.

НАПОМЕНА: Кандидати спремају тест знања из једног од три наведена уџбеника, и то из оног за који се сами одреде. Приликом припреме теста знања првенствено се морају водити програмом за припрему и полагање пријемног испита на студијском програму социологије који је дат у овом информатору.

Департман за социологију организује припремну наставу за пријемни испит. О појединостима кандидати ће бити правовремено обавештени.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Увод у социологију	2	2	5
Античке и средњовековне социјалне теорије	2	2	5
Социокултурна антропологија	2	2	5
Социјална психологија	2	2	5
Предмет изборног блока 1	2	2	4
Предмет изборног блока 2	1	1	4

Предмети изборног блока I

Енглески језик 1, Немачки језик 1, Француски језик 1, Руски језик 1

Предмети изборног блока II

Етнокултура Срба, Увод у светске религије, Филозофија историје

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Општа социологија	2	2	5
Модерне социјалне теорије	2	2	5
Посматрање и мерење у социологији	2	2	5
Социјална демографија	2	2	4
Социјална патологија	2	2	4
Предмет изборног блока 3	2	2	4
Предмет изборног блока 4	1	1	5

Предмети изборног блока III

Енглески језик 2, Немачки језик 2, Француски језик 2, Руски језик 2

Предмети изборног блока IV

Педагогија, Академско писање у социологији

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Социјална стратификација	2	2	5
Увод у анализу података	2	2	5
Културологија	2	2	5
Социологија сазнања	2	2	5
Институције модерног друштва	2	2	5
Предмет изборног блока 5	1	1	5

Предмети изборног блока V

Социологија транзиције српског друштва, Социјална историја рада, Социологија друштвене промене, Историјска социологија

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремене социолошке теорије	2	2	5
Научни метод у социологији	2	2	5
Социологија културе	2	2	5
Социологија масовног комуницирања	2	2	5
Предмет изборног блока 6	1	1	5
Предмет изборног блока 7	1	1	5

Предмети изборног блока VI

Етничке групе и нације, Европски град, Социјална екологија, Социологија мањинских идентитета

Предмети изборног блока VII

Социологија старења, Кич култура, Увод у ромологију

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Социологија морала	2	2	5
Социологија политике	2	2	5
Социологија породице	2	2	5
Социологија села	2	2	5
Основни истраживачки нацрти	2	2	5
Предмет изборног блока 8	1	1	5

Предмети изборног блока VIII

Социјалне неједнакости и сиромаштво, Друштвена конструкција девијација, Социологија омладине, Социологија филмске комуникације

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Политичка култура и културне претпоставке савремене политике	2	2	5
Социологија права	2	2	5
Социологија односа међу половима	2	2	5
Српско село и сељаштво	2	2	5
Социјална политика	2	2	5
Предмет изборног блока 9	2	2	5

Предмети изборног блока IX

Методика наставе друштвено-хуманистичких наука, Насиље, васпитно занемаривање и злостављање деце

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Социологија религије	2	2	5
Социологија васпитања и образовања	2	2	5
Социологија науке	2	2	5
Економска социологија	2	2	5
Социологија града	2	2	5

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Религија у савременом друштву	2	2	4
Образовање и социјална селекција	2	2	5
Медијско образовање	2	2	5
Социологија рада	2	2	5
Стручна пракса 1			6
Модул 1			
Предмет изборног блока 10	1	1	5
Предмет изборног блока 11	1	1	5
Модул 2			
Завршни рад			10

Предмети изборног блока X

Методика наставе грађанског васпитања, Школска педагогија

Предмети изборног блока XI

Методика наставе социологије 1, Педагошка психологија

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ СОЦИОЛОГИЈЕ

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ СОЦИОЛОГИЈЕ

I СОЦИОЛОШКИ ПРИСТУП ДРУШТВУ

1. Одређење предмета и метода социологије
2. Модерно и савремено друштво
3. Настанак социологије
4. Појединац, култура и друштво

I I. ДРУШТВЕНА СТРУКТУРА И ДРУШТВЕНЕ ПРОМЕНЕ

1. Друштвена структура и систем: групе, организације, институције
2. Друштвена структура и систем: стратификација, покретљивост
3. Друштвена структура и систем: друштвене улоге, друштвени

- положаји, моћ, углед
4. Друштвене неједнакости
 5. Друштвене промене и развој
 6. Друштво и становништво

III. ОСНОВНЕ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА

1. Сфера рада
2. Економски аспекти друштва
3. Култура
4. Религија
5. Политика
6. Етнички аспекти друштва
7. Идеологија
8. Породица

IV. ПОЈАВЕ И ПРОБЛЕМИ САВРЕМЕНОГ ДРУШТВА

1. Социјално-патолошке појаве
2. Друштво и простор
3. Еколошки проблеми
4. Глобализација
5. Млади у савременом друштву

ОБАВЕЗНА ЛИТЕРАТУРА

1. Милован Митровић и Срећен Петровић: *Социологија (за III разред стручних школа и IV разред гимназије)*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2008.
2. Група аутора, *Социологија (за III разред стручних школа и IV разред гимназије)*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2011.
3. Владимир Вулешић, *Социологија (за 4. разред гимназије и 3. разред средњих стручних школа)*, Београд: KLETT

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест из социологије. Полагање је писмено, у трајању од 45 минута. Максимални број поена је 40.
2. Тест опште информисаности. Полагање је писмено, у трајању од 45 минута. Максимални број поена је 20.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ

Академски назив:

Дипломирани психолог

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви студијског програма психологије су да се студенти упознају са:

1. предметом, основним методама и развојем психологије, као фундаменталне и примењене науке;
2. основним психолошким појмовима и теоријским системима;
3. основним карактеристикама, принципима и факторима психичког живота човека;
4. примењеним психолошким дисциплинама.
 - а. Циљеви овог програма су да се студенти оспособе за:
5. коришћење различитих психолошких техника и метода за прикупљање података;
6. примену статистичких метода и знања из методологије емпиријских истраживања у припреми и спровођењу истраживања;
7. коришћење стручне литературе;
8. тимски рад у пословима где се могу применити основна знања из психологије;
9. даље студирање и усавршавање.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

По завршетку основних академских студија из области психологије очекује се да студент покаже:

1. свеобухватно знање и разумевање предмета, основних метода, развоја и актуелног статуса психологије као науке и струке;
2. разумевање психолошких појмова, ширих и ужих теоријских система;
3. познавање и разумевање принципа и фактора психичког развоја човека као и познавање области примењених грана психологије и њиховог односа са психологијом као науком;

4. познавање основних инструмената и техника научног истраживања у психологији;
5. познавање основних психометријских принципа;
6. познавање статистичких процедура и разумевање улоге статистике у психологији.

Такође, од студента се очекује да разуме резултате истраживања објављених у стручној литератури, да самостално прати и евалуира свој рад у складу са професионалним етичким кодексом, да препознаје потребу за континуираном едукацијом, да остварује тимску комуникацију.

По завршетку студија студент поседује способност анализирања проблема, појава и задатака из различитих психолошко-теоријских перспектива, примењује статистичке процедуре у области хуманистичких наука и друштвених делатности и учествује у пројектовању и реализацији различитих психо-социјалних програма.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

У прву годину Основних академских студија психологије може се уписати лице које:

1. има завршену средњу школу у четворогодишњем трајању, што документује одговарајућом дипломом и сведочанствима о завршене све четири године средње школе,

2. положи пријемни испит, који се састоји из два теста: теста опште информисаности и теста знања.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из психологије. Максимални број поена је 30.
2. Тест опште информисаности. Максимални број поена је 30.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА ПСИХОЛОГИЈЕ**

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Сензорни процеси	2	1	6
Основе психолошке статистике	2	2	6
Физиолошке основе психичких процеса 1	2	1	5
Увод у психологију	2	2	5
Предмет изборног блока 1	1,75	0,75	4
Предмет изборног блока 2	2	2	4

Предмети изборног блока I

Увод у филозофију, Основи социологије, Педагогија, Информатика

Предмети изборног блока II

Енглески језик 1, Француски језик 1, Немачки језик 1, Руски језик 1

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Перцепција	2	2	5
Историја психологије	2	1	4
Физиолошке основе психичких процеса 2	2	1	4
Мултиваријантна статистика	2	4	5
Методологија психолошких истраживања 1	1	2	4
Предмет изборног блока 3	2	0	4
Предмет изборног блока 4	2	2	4

Предмети изборног блока III

Социологија образовања, Породична педагогија, Социологија морала

Предмети изборног блока IV

Енглески језик 2, Немачки језик 2, Француски језик 2, Руски језик 2

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Мотивација и емоције	2	2	5
Психологија учења 1	2	2	5
Теорије когнитивног развоја	2	2	5
Општа психопатологија	2	1	5
Психометрија	2	2	5
Основе психологије личности	2	1	5

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Психологија учења 2	2	2	5
Теорије емоционалног развоја	2	2	5
Теорије личности	3	2	5
Психопатологија - посебни део	2	1	5
Предмет изборног блока 5	2	2	5
Предмет изборног блока 6	2	1	5

Предмети изборног блока V

Принципи психолошког тестирања, Кроскултурна адаптација психолошких мерних иструмената

Предмети изборног блока VI

Културно-историјска психологија, Академско писање у психологији

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Методологија психолошких истраживања 2	1	2	4
Основи педагошке психологије	2	2	5
Увод у клиничку психологију	2	1	5
Основи социјалне психологије	2	2	6
Предмет изборног блока 7	1,5	1	5
Психологија менталног здравља	2	2	5

Предмети изборног блока VII

Истраживања у развојној психологији, Психологија самства

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Социјална перцепција	2	2	5
Квалитативна истраживања у психологији	2	1	5
Психолошко саветовање	2	2	5
Психологија рада	2	2	5
Теорије развојне психопатологије	2	1	5
Предмет изборног блока 8	2	1	5

Предмети изборног блока VIII

Психологија у заједници, Психологија морала, Психологија стреса,
Невербална комуникација

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Психопатологија детињства и младости	2	2	5
Клиничка психодијагностика	2	2	5
Увод у психотерапију	2	1	5
Психологија маркетинга	2	2	5
Психологија породице	2	2	5
Предмет изборног блока 9	1,67	1,5	5

Предмети изборног блока IX

Методика наставе друштвено хуманистичких наука, Психологија стваралаштва, Музика и медији, Методе истраживања тржишта, Форензичка психологија са судском психијатријом

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Психофизиологија рада	2	2	5
Психологија менаџмента	2	2	5
Психологија наставе	2	2	5
Психологија одраслог доба и старења	2	2	5
Предмет изборног блока 10	2	0,91	5
Стручна пракса			6

Предмети изборног блока X

Подручија примене трансакционе анализе, Психологија религије, Психологија деце са сметњама и тешкоћама, Основи саветодавног рада са децом и адолесцентима, Психолошке интервенције у кризи, Здравствена психологија, Психодијагностика деце, Неуропсихологија, Психологија медија, Психолингвистика, Психологија партнерских веза, Психологија сексуалности

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА
СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ПСИХОЛОГИЈЕ

Пријемни испит се састоји из следећих делова:

1. *Тести знања из психологије.* Полагање је писмено у трајању од 45 минута. Кандидати треба детаљно да припреме материјал из уџбеника *Психологија* за други разред гимназије (издање 1997. године и касније), чији су аутори проф. др Никола Рот и проф. др Славољуб Радоњић. Максимални број поена је 30.

2. *Тести општих информисаности.* Полаже се писмено у трајању од 45 минута. Од кандидата се тражи информисаност у различитим областима науке, уметности и културе. Максимални број поена је 30.

Депарتمان за психологију организује припремну наставу за пријемни испит. О појединостима кандидати ће бити правовремено обавештени.

Оба дела пријемног испита полажу се истог дана.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ

Академски назив:

Дипломирани педагог

Дужина трајања студија:

8 семестара /4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљ основних студија педагогије јесте постизање компетенција и академских вештина: овладавања основним педагошким знањима, принципима и законитостима; анализирања и процењивања ефеката примењиваних поступака, облика и метода, уведених иновација, за сагледавање њихових позитивних страна и недостатака; самосталног практичног рада у свим врстама васпитно-образовних установа у својству стручног сарадника; самосталног и стваралачког истраживања васпитно-образовних проблема; планирања, анализирања и унапређивања васпитно-образовног процеса.

По завршетку основних студија очекује се да дипломирани студент педагогије научи, евалуира и демонстрира разумевање и буде у стању да:

1. објасни основне чињенице, именује и саопшти принципе и законитости васпитно-образовног процеса;
2. наведе и опише сложеност образовне установе као дела система васпитања, разликује врсте улога, утврди сложеност и међузависност социјалних интеракција у њој;
3. конструише и даје квалификоване предлоге за побољшање рада наставника и других актера у школи/предшколској установи и установама социјалне заштите, на начин који је прихватљив за њих;
4. критички промишља релевантне проблеме у васпитању и образовању, идентификује проблеме чије решавање превазилази његове професионалне компетенције, процени и организује решавање проблема од стране одговарајућих институција или професионалаца;

5. компетентно прати, дизајнира, евалуира и унапређује сопствени рад и ради на сопственом професионалном усавршавању узимајући у обзир најновија научна и стручна достигнућа;
6. осмисли, испланира, процени, измери параметре неопходне за реализацију самосталног практичног рада у свим врстама образовних установа (предшколске установе, основне и средње школе, специјалне школе, установе за образовање одраслих, посебно профилисане образовне институције) у својству школског/предшколског педагога, односно да креативно и стваралачки трага за решењима у васпитној стварности;
7. прецизно конципира, анализира и упоређује налазе својих и других истраживања, компетентно их демонстрира и активно примењује у свом рад.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће опште способности:

- ☐ разумевања, анализирања, примене и евалуације најзначајнијих педагошких сазнања и идеја;
- ☐ познавања и разумевања принципа и законитости васпитно-образовног процеса;
- ☐ учествовања у тимском раду и другим кооперативним облицима рада;
- ☐ критичког промишљања релевантних проблема у васпитању и образовању;
- ☐ подстицања, развијања и унапређивања квалитетне интеракције између учесника васпитно-образовног процеса;
- ☐ показивања сензибилности за етичке и интеркултуралне проблеме;
- ☐ учествовања у стручним дискусијама које се тичу унапређивања струке;
- ☐ прецизно конципирање налаза својих и других истраживања и компетентног презентовања утврђених резултата;
- ☐ активног и одговорног односа према сопственом професионалном развоју у смислу укључивања у процес континуираног образовања и самообразовања;

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности:

- ☐ темељног познавања и разумевања основних поставки педагошких дисциплина;

- ❑ разумевања сложености образовне установе као дела система васпитања, врста улога, комплексност и међузависност социјалних интеракција у њој;
- ❑ креирања квалификованих предлога за побољшање рада наставника и других актера васпитно-образовних процеса;
- ❑ идентификовања проблема чије решавање превазилази његове професионалне компетенције и упућивање на одговарајуће институције или професионалце;
- ❑ праћења, евалуације и унапређивања сопственог рада и професионално усавршавање у складу са најновијим научним и стручним достигнућима;
- ❑ примене стечених знања у непосредној васпитно-образовној пракси и решавања конкретних проблема употребом релевантних педагошко-дидактичко-методичких поступака;
- ❑ креативног и стваралачког трагање за иновацијама и њихова непосредна примена у педагошкој стварности употребом савремених информационих технологија;
- ❑ интердисциплинарног приступања проблемима васпитања и образовања.

УСЛОВИ ЗА УПИС:

У прву годину студија могу се уписати лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године и положеним пријемним испитом. Остали услови регулисани су Законом о високом образовању.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из **Теста знања из педагогије**. Максимални број поена је 60.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА ПЕДАГОГИЈЕ**

Предмети 1 семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Увод у педагогију	2	2	6
Историја педагогије I	2	2	5
Општа психологија	2	1	5
Теорије когнитивног развоја	2	2	5
Предмет изборног блока 1	2	2	4
Предмет изборног блока 2	2	1	5

Предмети изборног блока 1

Страни језик I (Енглески 1, Немачки 1, Руски 1, Француски 1, Грчки 1)

Предмети изборног блока 2

Филозофија васпитања и образовања, Увод у професију педагога

Предмети 2. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Основи педагогије	2	2	6
Историја педагогије II	2	2	5
Психологија личности	2	2	5
Теорије емоционалног развоја	2	2	5
Основи социологије	2	1	5
Предмет изборног блока 3	2	2	4

Предмети изборног блока 3

Страни језик II (Енглески 2, Немачки 2, Руски 2, Француски 2, Грчки 2)

Предмети 3. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Општа педагогија	2	2	6
Методологија педагогије	2	2	5
Теорије интелектуалног васпитања	2	2	5
Социологија васпитања и образовања	2	2	5
Педагошка психологија	2	2	5
Изборни блок 4:	1	1	4

Предмети изборног блока 3
Етика, Информатика

Предмети 4. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Детињство, култура и васпитање	2	2	5
Истраживања у педагогији	2	2	5
Теорије моралног васпитања	2	2	5
Образовање и социјална селекција	2	2	5
Статистика у педагошким истраживањима	2	2	5
Изборни блок 5:	1	1	5

Предмети изборног блока 5
Заштита менталног здравља, Педагошко академско писање

Предмети 5. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Дидактика I	2	2	6
Предшколска педагогија	2	2	5
Школска педагогија	2	2	5
Мултимедијални системи у образовању	2	2	5
Српски језик	2	2	4
Изборни блок 6:	2	2	5

Предмети изборног блока 6
Развој говора и стваралаштва предшколске деце, Докимологија

Предмети 6. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Дидактика II	2	2	6
Програми предшколског васпитања	2	2	5
Школски систем	2	2	5
Породична педагогија	2	2	6
Стручна пракса 1	*	*	4
Изборни блок 7:	2	2	4

Предмети изборног блока 7

Основи социјалне педагогије, Рад са децом са потребом за посебном друштвеном подршком

Предмети 7. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Методика васпитно-образовног рада	2	2	5
Методика рада школског педагога	2	2	5
Методика рада педагога у предшколским установама	2	2	5
Савремени педагошки правци	2	2	5
Стручна пракса ²	*	*	5
Изборни блок 8:	2	2	5

Предмети изборног блока 8

Методика наставе грађанског васпитања, Социологија наставника

Предмети 8. семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Андрагогија	2	2	5
Педагогија родитељства	2	2	5
Образовна технологија	2	2	5
Изборни блок 9:	2	2	4
Изборни блок 10:	2	2	4
Завршни рад	*	*	7

Предмети изборног блока 9

Социологија омладине, Интеркултурално васпитање

Предмети изборног блока 10

Образовање за треће доба, Педагошка превенција поремећаја у понашању

* Стручна пракса 1 на III години представља интегративну праксу из области школске, предшколске, породичне педагогије (по 20 часова, укупно 60 часова) и дидактике (15 часова), а реализује се у предшколским установама, основним и средњим школама и у установама социјалне заштите.

* Стручна пракса 2 на IV години обавља се из Методике васпитно-образовног рада (35 часова), Методике рада школског педагога (20 часова), и Методике рада педагога у предшколским установама (20 часова), а реализује се у предшколским установама, основним и средњим школама.

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ПЕДАГОГИЈЕ

САДРЖАЈ ПРОГРАМА ТЕСТИРАЊА

1. Садржај програма из педагогије:

ВАСПИТАЊЕ

Васпитање као специфична људска делатност. Значај васпитања. Васпитање као најшири педагошки процес и појам. Могућности и границе васпитања. Чиниоци развоја човека: наслеђе, средина, васпитање и активност васпитаника. Васпитање као стална друштвена функција. Васпитање и друштво. Васпитање и култура. Васпитање и рад. Концепције васпитања. Циљ и задаци васпитања. Друштвено-историјска условљеност идеала свестрано развијене личности. Свестраност, индивидуалност и специјалност. Детерминанте циља и задатака васпитања. Конкретизација циља васпитања-стварање система задатака васпитања. Конкретизација циљева и задатака васпитања према подручјима развоја и странама васпитања.

ПЕДАГОГИЈА

Педагогија - Од уопштавања искуства до науке. Историјски преглед развоја васпитања и педагогије. Основне карактеристике развоја васпитања. Најпознатији педагози и њихова дела.. Систем научних дисциплина у педагогији. Педагогија и друге науке. Педагогија и филозофија. Педагогија и психологија. Педагогија и социологија. Научно истраживање васпитних појава. Методологија педагошких истраживања. Специфичности и тешкоће истраживања васпитних појава. Врсте и ток педагошких истраживања. Коришћење тестова знања.

ШКОЛА И ШКОЛСКИ СИСТЕМ

Основни чиниоци система васпитања. Предшколско васпитање. Установе за предшколско васпитање и образовање деце. Основна и средња школа. Значај и специфичности школског васпитања и образовања. Развој школе и школског система. Критика школе и школског начина васпитања и образовања. Врсте школа. Основна школа. Средња школа. Структура васпитно-образовних активности основне средње школе. Установе за образовање и васпитање деце ометене у развоју. Више школе и факултети. Школа и њено окружење. Васпитање у породици. Васпитање у слободном времену. Друштвене и слободне активности ученика . Васпитни значај средстава масовног комуницирања. Штампa и дечја штампa. Филм. Радио и телевизијске емисије. Васпитање и образовање одраслих.

ОПШТА ПИТАЊА МЕТОДИКЕ ВАСПИТАЊА ЛИЧНОСТИ

Неопходност познавања личности васпитаника. Општа питања методике васпитања свестране личности. Општи принципи васпитног рада.

Принцип научне заснованости и позитивне васпитне усмерености свих активности. Принцип свесне активности. Принцип хуманости и демократичности. Принцип индивидуализације и социјализације. Принцип јединственог деловања свих чинилаца васпитања. Опште методе и средства васпитања. Метода убеђивања и уверавања. Метода вежбања и навикавања. Метода подстицања. Метода спречавања. Наставник. Значај и карактеристике наставничког позива. Професионалне функције наставника. Особине наставникове личности. Наставник у функцији одељенског старешине.

ПРЕДМЕТ И ЗАДАЦИ ДИДАКТИКЕ

Схватања о дидактици. Дидактика и друге науке. Настава као процес проучавања и учења.

НАСТАВА КАО ПРОЦЕС

Дијалектика процеса сазнања и наставе. Процес сазнавања. Однос сазнавања у науци и настави. Настава и васпитање мишљења. Настава и процес учења. Компоненте наставног процеса.

САДРЖАЈ ОБРАЗОВАЊА

Опште карактеристике. Јединство општег, техничког и професионалног образовања. Теорије и схватања о избору наставних садржаја. Традиционалне теорије. Савремене теорије и схватања. Наставни план. Наставни програм.

ДИДАКТИЧКИ ПРИНЦИПИ

Принцип научности. Принцип прилагођености наставе узрасту ученика. Принцип систематичности и поступности у настави. Принцип повезаности теорије и праксе. Принцип очигледности. Принцип активности ученика у настави. Принцип трајности знања, вештина и навика. Принцип индивидуализације наставног рада.

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ

Појам и аспекти наставних метода. Класификација наставних метода. Методе засноване на посматрању. Показивање. Методе засноване на речима. Монолошка метода. Описивање. Причање. Предавање. Дијалогска метода. Хеуристички разговор. Катехетички разговор. Популарно предавање. Дискусија. Захтеви за коришћење дијалогске методе. Рад са књигом. Методе засноване на практичним активностима ученика. Лабораторијска метода. Метода практичних активности. Избор наставних активности. Програмирана настава и учење. Предности и недостаци програмиране наставе. Комуникација у наставним методама.

Литература

Недељко Трнавац и Јован Ђорђевић, *Педагогија*, Научна књига, Београд, 2005.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит се састоји из **теста знања из педагогије** (60 бодова)- писмено

Време решавања теста је 120 минута.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ ДЕПАРТМАН ЗА ПЕДАГОГИЈУ ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА ШКОЛСКУ 2013./14. ГОДИНУ

ТЕСТА ЗНАЊА ИЗ ПЕДАГОГИЈЕ

Овај тест садржи четрдесет питања из области педагогије. Уз свако питање наведено је четири одговора, али је међу њима само један тачан. Прочитајте пажљиво свако питање, а затим се определите за **само један** од понуђених одговора.

У листу за одговоре, водећи рачуна о редном броју питања, ставите знак **X** преко слова за одговор за који сте се определили. Одговори на питања уписују се, дакле, **само у лист за одговоре!**

Пример:

Јан Амос Коменски је био:

- а) руски педагог
- б) чешки педагог
- в) мађарски педагог
- г) француски педагог

НЕ ПИШИТЕ НИШТА У СВЕСЦИ СА ПИТАЊИМА !

А САДА ОКРЕНИТЕ СТРАНУ !

1. Целисходност васпитања огледа се у:

- а) промишљености у избору најбољих путева васпитања
- б) избору и формулисању циљева васпитања**
- в) разрађености система институција и модела васпитања
- г) прилагођавању специфичним условима средине

2. Платон је написао дело:
- а) Држава
 - б) Република
 - в) Монархија
 - г) Демократија
3. Који од датих појмова, представља најшири појам?
- а) систем школства
 - б) систем образовања
 - в) систем васпитања**
 - г) систем предшколства
4. Из ког језика потиче термин дидактика ?
- а) немачког
 - б) француског
 - в) грчког**
 - г) латинског
5. Школа је место на коме се:
- а) на најсистематичнији начин организује процес образовања
 - б) на најорганизованији начин реализују васпитне активности ученика
 - в) на најсистематичнији и најцелисходнији начин одвија процес наставе
 - г) на најорганизованији и најсистематичнији начин организује образовање и васпитање**
6. Ступањ чулног сазнања који говори о стварима и појавама, њиховим својствима и особеностима је:
- а) пракса
 - б) живо посматрање**
 - в) апстрактно мишљање
 - г) посредовање

7. Четири врсте операција (облици закључивања, тачке гледања, начин прилажења задатку и поступак), карактеристичне су за:
- а) средства рада
 - б) облике рада
 - в) методе рада**
 - г) дидактичке принципе
8. Образовање је:
- а) појам једнак појму настава
 - б) појам који обухвата појмове васпитање, учење и настава
 - в) усвајање знања, чињеница, података, система вредности**
 - г) међуљудски однос кроз видове комуникације
9. Дело *Didactica Magna* написао је:
- а) Јан Амос Коменски
 - б) Џон Лок
 - в) Жан Жак Русо
 - г) Хербарт Спенсер
10. Шта је од понуђених алтернатива обухваћено појмом „школски систем“?
- а) центри за ванредно школовање
 - б) установе за специјално васпитање и образовање**
 - в) центри за стручно усавршавање
 - г) политичке школе
11. У ком веку се назив *дидактика* појављује у посебном педагошком смислу и значењу ?
- а) 14. веку
 - б) 15. веку
 - в) 16. веку
 - г) 17. веку**
12. Према одређењу Брунера циљ васпитања је:
- а) формирање мишљења да би се упознао свет и његови закони**
 - б) усвајање знања да би се упознао свет и његови закони

- в) упознавање света и његових закона
- г) развој емоција да би се упознао свет и његови закони

13. Који аутор наводи класификацију наставних метода на : *усмено излагање, разговор, показивање, рад са текстом, графичке радови, лабораторијске радове?*

- а) К. Сосницки
- б) Л. Клингберг
- в) П. Шимлеша
- г) **М. Колетић**

14. Формирање погледа на свет, изграђивање карактера, емоционалног и вољног живота личности односи се на:

- а) обликовање и стварање интегритета личности
- б) развијање психичких и физичких способности
- в) усвајање навика и умења
- г) стицање знања

15. Које врсте школа за дечаке од 7 до 16 година се издвајају у Римском царству?

- а) граматиста и китариста
- б) **елементарна, граматичка и реторска**
- в) јахања, пливања и мачевања
- г) градске и еснафске

16. Због чега се сматра да у развоју и васпитању човека предшколско васпитање има пресудан значај?

- а) због готовости за развој и учење
- б) због одлика дечјег нервног система
- в) због спонтаности и изражене сугестибилности
- г) **због активирања физичке и психичке основе и диспозиције донете наслеђем**

17. Који аутор је поистовећивао дидактику и психологију наставе?

- а) Џон Дјуи
- б) Ерих Венигер
- в) Ханс Шоерл
- г) **Џером Брунер**

18. Поред сазнајне и образовне функције знања која ученици стичу у настави имају и:

- а) друштвену функцију
- б) васпитну функцију**
- в) емоционалну функцију
- г) социјалну функцију

19. Која интересовања према руским ауторима Елкоњину, Давидову и Марковој доминирају на узрасту од три до седам година?

- а) за формално учење
- б) за емоционални контакт
- в) за стваралачки рад
- г) за игру и друге врсте симболичких активности**

20. Које методе се састоје у пружању знања, вештина и навика путем чулног опажања?

- а) методе засноване на речима
- б) методе засноване на тексту
- в) методе засноване на практичним активностима
- г) методе засноване на посматрању**

21. Афективно подручје обухвата:

- а) знања и интелектуалне способности
- б) ставове, мишљења, интересе и емоционалне моменте**
- в) способност управљања моторичким апаратом људског организма
- г) укупност утицаја и активности

22. Дело *Гарганџуа и Панџагруел* написао је:

- а) Еразмо Ротердамски
- б) Виторино да Фелтре
- в) Франсоа Рабле**
- г) Квинтилијан

23. Облици – видови монолошке методе су:

- а) дискусија, причање, хеуристички разговор
- б) популарно предавање, дискусија
- в) хеуристички разговор, причање, дискусија
- г) описивање, причање, предавање**

24. Проблем нативистичких теорија је:
- а) што са органских урођених разлика прелазе и на терен моралних карактеристика личности
 - б) што са органских урођених разлика прелазе и на терен емоционалних карактеристика личности
 - в) што са органских урођених разлика прелазе и на терен вољних карактеристика личности
 - г) што са органских урођених разлика прелазе и на терен радно-акционих карактеристика личност
25. Која од наведених врста интелигенције не припада Гарднеровом схватању о мултиплој интелигенцији?
- а) лингвистичка
 - б) логичко-математичка
 - в) персонална
 - г) сензорна
26. Педагошки песимисти су:
- а) прецењивали улогу и снагу васпитања, а потцењивали улогу наследних фактора
 - б) **потцењивали улогу и моћ васпитања а прецењивали улогу наследних фактора**
 - в) прецењивали улогу и снагу васпитања, а потцењивали улогу срединских фактора
 - г) потцењивали улогу и моћ васпитања, а прецењивали улогу активности васпитаника
27. Творац *разгранатог програма* у програмираној настави је:
- а) Б. Скинер
 - б) С. Преси
 - в) **Н. Краудер**
 - г) Л. Ланда
28. Јан Амос Коменски био је члан верске организације:
- а) пољска браћа
 - б) словенска вера
 - в) браћа Барух
 - г) **чешка браћа**

29. Којој васпитној групи вртића припадају деца узраста 4 и 5 година?
- а) старијој узрасној групи
 - б) млађој узрасној групи
 - в) средњој узрасној групи**
 - г) припремној предшколској групи
30. Дидактичар М. Н. Скаткин у оквиру теорије структурализма говори о:
- а) водећим линијама сазнања
 - б) излагању фундаменталних концепата
 - в) пирамиди појмова**
 - г) водећим идејама
31. Познати дидактичар Винсент Окоњ је пореклом из:
- а) Пољске
 - б) Русије
 - в) Украјине
 - г) Холандије
32. Уважавање разлика у темпу рада ученика и обиму претходно стечених знања, значајно је правило принципа:
- а) научности
 - б) прилагођености наставе узрасту ученика (доступности)**
 - в) систематичности и поступности
 - г) повезаности теорије и праксе
33. Џон Дјуи представник је:
- а) филозофије и педагогије прагматизма
 - б) социјалистичке епохе
 - в) филозофије и антропологије
 - г) буржоаске педагогије
34. Најважнији елементи припреме за примену *шекст-методе* су:
- а) вештина тачног читања са разумевањем и вештина бележења оног што је прочитано
 - б) стицање знања путем штампане речи, читањем или посредством текстова
 - в) оспособљавање за самостални рад и стицање знања
 - г) обезбеђивање уџбеника и других штампаних извора

35. Општа начела која одређују ток предавања и учења у складу с циљевима васпитања и образовања и законитостима процеса наставе су:

- а) методе наставног рада
- б) облици наставног рада
- в) дидактички принципи**
- г) садржаји наставе

36. Општост, трајност, непроменљивост, рационалност су карактеристике:

- а) педагогије егзистенције
- б) индивидуалне педагогије
- в) педологије
- г) педагогије есенције**

37. Лонгитудинална истраживања проучавају:

- а) педагошке појаве у будућности
- б) педагошке појаве у истом временском периоду, на различитим местима и условима и на већем броју субјеката
- в) узрочно-последичне везе и односе међу педагошким појавама
- г) педагошке појаве у одређеном временском периоду њеног трајања**

38. Које је основно питање које разматра педагогија слободног времена?

- а) дечје преференције у игри
- б) дечје стваралаштво и слободно време
- в) дечје потребе и слободно време**
- г) дечји успех и слободно време

39. У процесу учења, стање када је ученик способан да разуме и прихвати оно што се од њега очекује назива се:

- а) усмеравање учења
- б) мотивација за учење
- в) готовост или спремност за учење**
- г) планирање учења

40. Која теорија води у заблуду о свемоћи васпитања?

- а) теорија конвергенције
- б) теорија емпиризма**
- в) теорија нативизма
- г) теорија еволуције

41. Оснивач Велике школе је:

- а) Константин Бранковић
- б) Јосиф Панчић
- в) Доситеј Обрадовић**
- г) Војислав Бакић

42. Шта од наведених алтернатива обухвата припрему за полазак у школу?

- а) општа припрема за полазак у школу
- б) формирање радних навика**
- в) припремање за читање и писање
- г) развијање емпатичности међу децом

43. Главни критичар поистовећивања методе показивања и примене очигледности у настави био је:

- а) В. Окоњ
- б) Х. Ебли**
- в) Н. Л. Гејц
- г) Б. Наврочински

44. Потребе, интереси, жеље и амбиције личности које се васпитавају спадају у:

- а) основне детерминанте циља и задатака васпитања
- б) циљеве васпитања
- в) задатке васпитања
- г) формирање личности

45. Универзитет представља:

- а) скуп виших школа и факултета
- б) савез сродних факултета
- в) организационо јединство више факултета**
- г) удружење природних и друштвених факултета

46. Традиционалне теорије о избору наставних садржаја сматрају се:

- а) функционалним
- б) реалним
- в) једностраним**
- г) практичним

47. Тифлопедагогија је:

- а) педагошка дисциплина која се бави васпитањем и образовањем слепих и слабовидних особа**
- б) педагошка дисциплина која се бави васпитањем и образовањем глувонемих особа
- в) педагошка дисциплина која се бави васпитањем и образовањем особа са говорним поремећајима
- г) педагошка дисциплина која се бави васпитањем и образовањем особа са интелектуалним поремећајима

48. Који аутор истиче да су „у деци замеси целог будућег живота“?

- а) Ј. Х. Песталоци
- б) М. Горки
- в) А. С. Макаренко
- г) Ф. Фребел**

49. Јохан Фридрих Хербарт настојао је да педагогију изгради као самосталну науку засновану на:

- а) психологији и гносеологији
- б) етици и социологији
- в) етици и психологији**
- г) етици и педагошкој психологији

50. Допунска, додатна, факултативна, изборна настава и слободне активности представљају видове:

- а) унутрашње диференцијације наставе**
- б) метода наставног рада
- в) дидактичких принципа
- г) спољашње диференцијације наставе

51. Који од наведених задатака не припада задацима умног и радног васпитања?

- а) оспособљавање за перманентно самообразовање
- б) формирање навика и умења
- в) навикавање човека да правилно користи слободно време**
- г) развијање стваралачког активистичког става

52. Шта подразумева принцип коедукације?

- а) отвореност школе према локалној друштвеној средини
- б) отвореност школе према породици
- в) уважавање националних карактеристика ученика
- г) равноправност оба пола**

53. Који аутор наводи да је у настави ”далеко важније научити ученике да мисле, него им саопштити ово или оно знање “?

- а) Лењин
- б) Бакић
- в) Виготски**
- г) Толстој

54. У чему се огледа компензаторска функција школе?

- а) у стварању таквих образовних услова којима би се допринело попуњавању „празнина у знању“
- б) у стварању ситуација искуственог учења
- в) у стварању услова за социјалну заштиту и бригу о деци**
- г) у стварању услова за индивидуализован наставни рад

55. Основе моралног понашања чине:

- а) развијање логичко-сазнајних способности
- б) морално сазнање и морална осећања**
- в) морална култура и морална савест
- г) морални односи

56. За успешне комуникационе активности ученика општа препорука распореда седења је:

- а) леђа у леђа
- б) лицем у лице

в) у облику троугла, правоугаоника или потковице

г) страна до стране

57. Основна питања педагогије (природу и карактер васпитања, циљ васпитања, предмет педагогије) разматрају:

а) фундаментална педагошка истраживања

б) развојна педагошка истраживања

в) примењена педагошка истраживања

г) мала педагошка истраживања

58. Који аутор истиче „игра има важан значај у животу детета, такав исти значај какав у одраслог има рад, служба“?

а) М. Горки

б) Ј. А. Коменски

в) А. С. Макаренко

г) Ф. Фребел

59. Двосмерни вид комуникације *свакога са сваким* најчешће се реализује у групама од:

а) 3-5 ученика

б) 8-12 ученика

в) 12-15 ученика

г) 18-20 ученика

60. Која од наведених теорија не спада у традиционалне теорије о избору наставних садржаја?

а) дидактички утилитаризам

б) дидактички егземпларизам

в) дидактички формализам

г) дидактички материјализам

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СРБИСТИКЕ

Академски назив:

Дипломирани филолог (за српски језик и књижевност)

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студенти се оспособљавају за стицање теоријских и практичних знања и вештина из српског језика и књижевности. Након реализације студијског програма они познају базичне нивое науке о језику, тј. фонолошки, морфолошки, синтаксички и семантички аспект српског језика. Студенти стичу одговарајућа знања из науке о књижевности – књижевноисторијска, теоријска и методолошка, чиме се оспособљавају за тумачење и вредновање књижевних дела. Стицањем увида у савремена сазнања из педагошко-психолошких дисциплина и методике наставе, оспособљавају се да своја знања, умења и вештине пренесу коришћењем најсавременијих наставних метода.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА

Сврха студијског програма Основних академских студија србистике јесте образовање студената за филологе србисте. Научне, стручне и практичне компетенције које студенти стичу на студијама првог степена омогућиће им да буду наставници српског језика и књижевности посвећени образовању и васпитању ученика, способни да подстичу њихов интелектуални, културни и духовни развој.

Након завршених основних студија србистике, студент је способан да:

- разликује средишње лингвистичке проблеме и питања, влада генеалогijом индоевропских језика, формулише став о актуелним језичко-политичким питањима;
- разликује дисциплине науке о књижевности и основне функције књижевности;
- познаје разлоге и механизме језичке промене и разуме хијерархијску организацију граматике и из традиционалног, и из формалног угла;

- класификује књижевна дела по роду и жанру, као и по књижевним периодима;
- опише, објасни и демонстрира структуру стандардног српског језика на свим нивоима (фонолошком, морфолошком, синтаксичком и лексичком);
- опише сложену и динамичну природу историје српске књижевности;
- препозна дијалекатску разуђеност савременог српског језика, сумира његов историјског развој;
- препозна, класификује и дефинише опште поетичке одлике појединих епоха, праваца, жанрова и стваралаца српске, јужнословенских и светске књижевности;
- формулише основе србистике, анализира историјске књижевне идиоме (српкословенски, рускословенски, славеносрпски и доситејевски језик);
- анализира, интерпретира и објашњава репрезентативна дела српске, јужнословенске, европске и светске књижевности;
- демонстрира употребу основа технике научног писања и покаже способност у избору, организовању и употреби релевантне литературе у свим понуђеним областима;
- савлада један страни језик, на нивоу писане и усмене комуникације;
- примени савремена сазнања педагошко-психолошких дисциплина и буде у стању да своја знања, умења и вештине формулише и препоручи будућим ученицима коришћењем најсавременијих наставних метод.
-

УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

У прву годину Основних академских студија србистике може се уписати лице које:

1. има завршену средњу школу у четворогодишњем трајању, што документује одговарајућом дипломом и сведочанствима о завршене све четири године средње школе;
2. положи пријемни испит, који се састоји од теста из српског језика и теста из књижевности.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из српског језика. Максимални број поена је 30.
2. Тест знања из књижевности. Максимални број поена је 30.

На основу укупног броја поена које кандидати стекну формира се јединствена ранг листа кандидата, а у прву годину студија уписују се кандидати редом од почетка ранг листе све до попуне планираног броја места за упис. Кандидати који су у средњој школи освојили награде (бар једно од прва три места на такмичењу) на републичким такмичењима из српског језика и књижевности које организује Министарство просвете РС ослобађају се полагања теста знања на пријемном испиту, а на том делу им се признаје максималан број поена.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА СРБИСТИКЕ**

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Старословенски језик 1	2	2	5
Увод у општу лингвистику	2	2	5
Правопис	1	1	3
Теорија књижевности	2	2	5
Стара српска књижевност	2	2	5
Предмет изборног блока 1	2	2	4
Предмет изборног блока 2	2	2	3

Предмети изборног блока 1

Енглески језик 1,
Немачки језик 1,
Француски језик 1,
Руски језик 1,
Грчки језик 1.

Предмети изборног блока 2

Основе академског писања,
Рецепција библијске и светоотачке књижевности,
Бугарски језик 1,
Македонски језик 1.

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Старословенски језик 2	2	2	5
Фонетика са фонологијом	2	2	5
Тумачење књижевног дела	2	2	5
Народна лирска поезија и народна проза	2	2	4
Историја културе српског народа	2	0	3
Предмет изборног блока 3	2	2	4
Предмет изборног блока 4	2	2	4

Предмети изборног блока 3

Енглески језик 2,
Немачки језик 2,
Француски језик 2,
Руски језик 2,
Грчки језик 2.

Предмети изборног блока 4

Поетика старе српске књижевности,
Вук Караџић и народна књижевност,
Бугарски језик 2,
Македонски језик 2.

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Увод у дијалектологију	2	2	4
Прозодија српског језика	2	2	4
Народна епска поезија	2	2	5
Књижевност од ренесансе до рационализма	2	2	4
Српски предромантизам	2	2	5
Предмет изборног блока 5	2	2	4
Предмет изборног блока 6	2	1	4

Предмети изборног блока 5

Енглески језик 3,
Немачки језик 3,
Француски језик 3,
Руски језик 3,
Грчки језик 3.

Предмети изборног блока 6

Самообликовање идентитета у ренесансној култури старог
Дубровника,
Народни еп о Марку Краљевићу у балканском контексту,
Љубав у старој српској књижевности,
Правци у лингвистици,
Дијалекатска лексикографија,
Акустичка фонетика,
Медијске комуникације.

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Преглед српских дијалеката	2	2	5
Историја језика 1	2	2	5
Упоредно проучавање јужнословенских књижевности	2	2	4
Српски романтизам	2	2	5
Књижевност за децу	1	1	3
Предмет изборног блока 7	2	2	4
Предмет изборног блока 8	2	2	4

Предмети изборног блока 7

Енглески језик 4,
Немачки језик 4,
Француски језик 4,
Руски језик 4,
Грчки језик 4.

Предмети изборног блока 8

Пасторала у старој дубровачкој књижевности,
Српска комедија XIX века,
Наратологија,
Српска антропониимија,
Српска топонимија.

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Морфологија 1	2	2	5
Историја језика 2	2	2	5
Српски реализам	2	2	5
Увод у методику и методика наставе језика	2	2	6
Предмет изборног блока 9	2	0	5
Предмет изборног блока 10	2	2	4

Предмети изборног блока 9

Психологија,

Психологија стваралаштва.

Предмети изборног блока 10

**Креативно писање,
Теорије читања и интерпретације,
Приповедачи хрватске модерне,
Увод у лексикологију,
Историја српске ћирилице.**

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Морфологија 2	2	2	5
Историја књижевног језика	2	2	4
Српска модерна и модернизам (до 1941)	2	2	4
Општа књижевност од сумерске књижевности до ренесансе	2	2	5
Педагогија	2	0	5
Предмет изборног блока 11	2	2	7

Предмети изборног блока 11

**Говорна култура у настави,
Интернет и мултимедији у настави српског језика и
књижевности.**

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Синтакса 1	3	3	6
Прагматика	2	2	4
Српски неомодернизам (1941–1980)	2	2	5
Општа књижевност од ренесансе до модернизма	2	2	5
Методика наставе књижевности	2	2	7
Предмет изборног блока 12	2	2	3

Предмети изборног блока 12

**Љубав, брак, прељуба у књижевности,
Српске песничке антологије XX века,
Стандардизација,
Продуктивни типови творбе у српском језику,
Семантика у студијама граматике,
Настава падежа у теорији и пракси,
Наставно проучавање романа.**

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Синтакса 2	3	2	4
Стилистика	2	1	2
Савремена српска књижевност (после 1980)	2	2	5
Општа књижевност од симболизма до постмодернизма	2	2	5
Предмет изборног блока 13	2	2	3
Стручна (методичка) пракса	0	0	6
Завршни рад	0	0	5

Предмети изборног блока 13

**Епски свет и модерна драмска свест,
Савремена македонска поезија,
Компаративно читање Борхеса,
Лектура и коректура,
Норма српског језика,
Теорија књижевности у наставном контексту.**

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ СРБИСТИКЕ

Пријемни испит се полаже према Програму српског језика и књижевности ("Службени гласник СР Србије" - "Просветни гласник", број 5/90, "Службени гласник Републике Србије" - "Просветни гласник" број 3/91 и "Службени гласник РС" - "Просветни гласник" 3/92).

I СРПСКИ ЈЕЗИК

ОПШТИ ПОЈМОВИ О ЈЕЗИКУ Место језика у људском животу. Битна својства језика. Језик и комуникација. Еволуција језика (развој језика, настанак и развој писма). Језик, култура и друштво. Типови језика (језици у свету, језичка сродност, језички типови и језичке универзалије). Раслојавање језика. Језик, дијалект и социолект. Књижевни језик. Почетак стандардизације књижевног језика и правописа. Екавски и ијекавски изговор. Наречја српског језика. Дијалекатска основица српског књижевног језика.

ЈЕЗИЧКИ СИСТЕМ И НАУКЕ КОЈЕ СЕ ЊИМЕ БАВЕ Језик као систем знакова. Фонетика и фонологија. Гласови и фонеме. Слог. Гласовни систем српског књижевног језика. Фонолошки систем српског књижевног језика. Морфофонологија. Морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи. Прозодија. Акценатски систем српског књижевног језика. Морфологија. Речи и морфеме. Врсте морфема. Морфологија у ужем смислу (промена речи). Грађење речи. Промењљиве и непромењљиве речи (именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи, прилози, везници, речце и узвици). Основни појмови о извођењу (деривацији) речи. Сложенице, полусложенице, правописна решења. Синтакса. Реченице у ширем смислу и реченице у ужем смислу. Речи. Синтагма. Падежни систем. Систем зависних реченица и главне врсте зависних реченица. Систем независних реченица. Глаголска времена и глаголски начини. Лексикологија (са елементима терминологије и фразеологије). Значењски (семантички) и формални односи међу лексемама: синонимија, антонимија, полисемија и хомонимија; метафоричка и метонимијска значења. Стилска вредност лексема. Основни појмови о терминологији и терминима. Терминолошки речници. Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Граматике и речници српског језика и начин њихове употребе.

ПРАВОПИС Основни принципи правописа српског књижевног језика. Правописи и правописни приручници и начин њихове употребе Писање великог слова. Састављено и растављено писање речи. Правописна решења у вези са гласовним алтернацијама. Правописни и интерпункцијски знаци. Растављање речи на крају ред. Писање скраћеница и позајмљеница.

ЛИТЕРАТУРА: Уџбеници који се користе у основној и средњој школи. Може: Ж. Станојчић, Љ. Поповић, Савремени српски језик, Уџбеник за I, II, III и IV разред средње школе, Београд 1992. и остала издања; Р. Бугарски, Увод у општу лингвистику; Правопис српског књижевног језика (школско издање).

II СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ

КЊИЖЕВНОСТ СТАРОГ ВЕКА Основне информације о развоју, врстама, тематици и особеностима књижевности старог века. Еп о Гилгамешу; Хомер – Илијада (VI певање); Софокле - Антигона; Библија.

СРЕДЊОВЕКОВНА КЊИЖЕВНОСТ Почети словенске писмености, значај рада Ћирила и Методија и њихових ученика; најстарија словенска писма, старословенски језик и рецензије старословенског језика; главне врсте средњовековне књижевности; Св. Сава - Житије св. Симеона (одломак Болест и смрт св. Симеона); Теодосије - Житије св. Саве (одломак); Јефимија - Похвала кнезу Лазару; Деспот Стефан Лазаревић - Слово љубве; Константин Филозоф - из Житија деспота Стефана Лазаревића (о смрти Краљевића Марка, о бици на Косову).

НАРОДНА КЊИЖЕВНОСТ Појам, настанак, врсте, одлике; лирска, епска и лирско-епска поезија, проза. Српска дјевојка; Кнежева вечера; Марко пије уз рамазан вино; Диоба Јакшића; Ропство Јанковић Стојана; Бој на Мишару; Сунце се девојком жени; Бановић Страхиња; Хасанагиница; Девојка бржа од коња; Златна јабука и девет пауница.

ХУМАНИЗАМ И РЕНЕСАНСА Хуманизам и ренесанса у Европи и код нас (појмови, особености, значај). Франческо Петрарка – Канцонијер (избор сонета); Данте Алигијери - Божанствена комедија (одломак из Пакла, певање V: Паоло и Франческа); Ђовани Бокачо – Декамерон (дан пети, прича девета: Федерико и мона Ђована); Вилијем Шекспир - Ромео и Јулија, Хамлет; Мигел де Сервантес - Дон Кихот (одломак); Марин Држић – Новела од Станца (одломак), Дундо Мароје (одломак).

БАРОК И КЛАСИЦИЗМ Барок и класицизам и њихови главни представници у Европи и код нас. Молијер - Тврдица; Иван Гундулић – Осман (одломак: I и VIII певање).

ПРОСВЕТИТЕЉСТВО Књижевност епохе просветитеља. Између средњовековних и модерних појава у књижевности, барокне тенденције: Гаврило Стефановић Венцловић; Захарије Орфелин; Доситеј Обрадовић - Писмо Харалампију, Живот и прикљученија (I део); Јован Стерија Поповић - Тврдица.

РОМАНТИЗАМ Романтизам у Европи и код нас (појам, особености, значај, главни представници). Поетика романтизма, однос према традицији и просветитељству, одлике стила, жанрова и мотивско-тематских тенденција, развој лирике, драме трагедије и мешовитих облика. Виктор Иго - "Предговор Кромвелу"; Џорџ Гордон Бајрон - Чајлд Харолд; Александар Сергејевич Пушкин - Цигани, Евгеније Оњегин (одломци); Шандор Петефи - Слобода света; Хајнрих Хајне - Лорелај; Вук Стефановић Караџић: реформатор језика и правописа (из Предговора Српском рјечнику); лексикограф (Српски рјечник); сакупљач народних умотворина (О подјели и постању народних пјесама); књижевни историчар и полемичар (Критика на роман Љубомир у Јелисијуму); писац - историчар, биограф (Житије Хајдук-Вељка Петровића); Петар Петровић Његош - Горски вијенац; Бранко Радичевић - Ђачки растанак, Кад млидијих умрети; Ђура Јакшић - Орао, Вече, Поноћ, Јелисавета кнегиња црногорска (одломак); Јован Јовановић Змај - Ђулићи, Ђулићи увеоци, Јутутунска народна химна; Лаза Костић - Међу јавом и мед сном, Santa Maria della Salute; Иван Мажуранић – Смрт Смаил-аге Ченгића; Франце Прешерн - Сонетни венац.

РЕАЛИЗАМ Реализам у Европи и код нас (појам, особености, значај, главни представници). Поетика реализма: однос према стварности, ослонац на позитивистичку слику света, доминација прозе, обележје књижевног лика и реалистичког стила. Реализам у Европи - поетика реализма (Балзак - Предговор Људској комедији). Поетика реализма у српској књижевности (Светозар Марковић - Певање и мишљење). Оноре де Балзак - Чича Горио; Николај Васиљевич Гогољ - Ревизор; Ги де Мопасан – Два пријатеља; Лав Николајевич Толстој - Рат и мир, или Ана Карењина; Јаков Игњатовић - Вечити младожења; Милован Глишић - Глава шећера; Лаза Лазаревић - Ветар; Радоје Домановић - Данга, Вођа; Стеван Сремац – Зона Замфирова; Бранислав Нушић - Народни посланик; Иво Андрић - Мост на Жепи; Драгослав Михаиловић - Кад су цветале тикве; Симо Матавуљ - Поварета,

Бакоња фра-Брне (одломак); Војислав Илић - Сиво, суморно небо, Јутро на Хисару, Запуштени источник.

МОДЕРНА Модерна у европској и српској књижевности. Шарл Бодлер - Везе, Албатрос; Артур Рембо - Офелија; Стефан Маларме - Лабуд; Антон Павлович Чехов - Ујка Вања; Богдан Поповић - Антологија новије српске лирике (Предговор); Алекса Шантић - Моја отаџбина, Претпразничко вече, Вече на шкољу; Јован Дучић - Залазак сунца, Сунцокрети, Јабланови; Милан Ракић - Јасика, Искрена песма, Долап, Наслеђе; Владислав Петковић Дис - Тамница, Можда спава, Нирвана; Сима Пандуровић - Светковина, Родна грудa; Антун Густав Матош - Јесење вече, Notturmo; Борисав Станковић - У ноћи, Коштана, Нечиста крв; Јован Скерлић - О Коштани; Петар Кочић - Мрачајски прото, Јазавац пред судом; Иван Цанкар - Краљ Бетајнове.

МЕЂУРАТНА И РАТНА КЊИЖЕВНОСТ Европска књижевност у првим деценијама XX века (појам, особености и значај). Књижевни покрети и струје у југословенским књижевностима између два рата. Ратна књижевност. Владимир Мајаковски - Облак у панталонама; Федерико Гарсија Лорка - Романса месечарка; Рабиндрант Тагоре - Градинар; Франц Кафка - Процес; Ернест Хемингвеј - Старац и море; Вилијем Фокнер - Бука и бес; Семјуел Бекет - Чекајући Годoa; Милутин Бојић - Плава гробница; Милош Црњански - Суматра, Стражилово, Сеобе I деo; Момчило Настасијевић - Туга у камену; Тин Ујевић - Свакидашња једиковка, Колајна (избор); Коста Рацин - Берачи дувана; Растко Петровић - Људи говоре; Исидора Секулић - Госпа Нола, Кроника паланачког гробља; Мирослав Крлежа - Господа Глембајеви; Добриша Цесарић - Облак, Повратак; Оскар Давичо - Хана (избор); Иван Горан Ковачић - Јама; Десанка Максимовић - Тражим помиловање (избор); Васко Попа - Каленић, Манасија; Бранко Миљковић - Ватра и ништа; Бранко Ћопић - Башта слезове боје; Владан Десница - Прољећа Ивана Галеба.

САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ Битна обележја и најзначајнији представници европске и српске књижевности. Албер Ками - Странац; Л. Борхес - Чекање; Стеван Раичковић - Септембар, Камена успаванка; Миодраг Павловић - Научите пјесан, Реквијем; Весна Парун - Ти која имаш невиније руке; Блаже Конески - Везилка; Иво Андрић - Проклета авлија, Ех понто, На Дрини ћуприја, Мост на Жепи; Меша Селимовић - Дервиш и смрт; Михајло Лалић - Лелејска гора; Добрица Ћосић - Корени, Време смрти; Александар Тишма - Употреба човека; Данило Киш - Енциклопедија мртвих; Душан Ковачевић - Балкански шпијун; Милорад Павић - Хазарски речник; избор књижевних критика и есеја (Исидора Секулић, Петар Цацић, М. Павловић, Никола Милошевић, Света Лукић).

III КЊИЖЕВНОТЕОРИЈСКИ ПОЈМОВИ

Систематизовање основних књижевних појмова. Лирско, епско и драмско стваралаштво. Народна књижевност. Народна поезија; лирске (женске) и епске (јуначке) песме. Врсте народне лирске поезије. Лирско-епска песма (балада). Епска поезија; епска песма, еп (епопеја); тематски кругови епске поезије; епски јунак. Лирска поезија као књижевни род и њене особености. Лирска песма; композициона структура лирске песме; песничка слика. Песнички језик: сликовитост (конкретност), емоционалност, симболичност, преображај значења, ритмичност, хармоничност. Версификација и систем версификације: трохеј, јамб, дактил. Стих: метрички (хексаметар, десетерац, осмерац, једанаестерац, дванаестерац) и слободни стих, строфа, рима. Лирске врсте: сонет, сонетни венац, песме у прози, лирско-епске врсте (балада, романса, поема). Модерна лирска песма и њена структура. Стварање могућности посредовања језика између свести и збиље. Асоцијативно повезивање разнородних појмова. Сугерисање, подстицање и упућивање. Читаочева рецепција. Јединство звукова, ритмова, значења и смисла. Еп (проза). Наративно. Једноставнији облици епске прозе: мит, предање, бајка, прича. Житије (животопис, биографија), похвала, слово. Сложени облици наратива: приповетка, новела, роман. Облици уметничког изражавања: причање (нарација); описивање (дескрипција); дијалог; монолог; унутрашњи монолог; доживљени говор; пиščев коментар; казивање у првом, другом и трећем лицу. Структурни чиниоци: објективно и субјективно приповедање; фиктивни приповедач; померање приповедачког гледишта; свезнајући приповедач; ток свести; уметничко време; уметнички простор. Типови романа: роман лика, простора, степенасти, прстенасти, паралелни; роман тока свести, роман - есеј, дефабулизовани роман. Типови приповетке: реалистичка приповетка. Други облици наративе: есеј, путопис, књижевна критика. Драма. Драмска поезија (одлике, подела). Трагедија, комедија, драма у ужем смислу речи. Античка трагедија. Ренесансна комедија, фарса. Драма и позориште. Драмски јунак. Модерна драма (психолошка, симболистичка, импресионистичка); драмска ситуација; сценски језик (визуелни и акустички сценски знаци); антидрама; антијунак. Позориште: режија, глумац, глума, лектор, сценограф, публика. Радио; телевизија; филм. Периоди у развоју књижевности: античка књижевност; хуманизам и ренесанса; барок; класицизам; просвећеност; романтизам; реализам; модерна; међуратна и ратна књижевност; савремена књижевност. Стилске одлике: романтично, реалистично, хумористично, сатирично, гротескно. Средства књижевноуметничког изражавања (стилске фигуре): метафора, метонимија, синегдоха, парадокс, алузија, апострофа, реторско питање, инверзија, елипса,

асиндет, полисиндет, анафора, епифора, симплоха, ономатопеја, алитерација, асонанца, епитет, поређење, персонификација, хипербола, градација, антитеза, симбол, алегорија, иронија, сарказам.

ЛИТЕРАТУРА Уџбеници и приручници који се користе у гимназијама и средњим школама.

1. Љиљана Николић, Босиљка Милић, Читанка са књижевнотеоријским појмовима (I – IV), ЗУНС, Београд, 2006 (разна издања).
2. Јован Деретић, Марија Митровић, Злата Бојовић, Историја српске књижевности, ЗУНС, Београд, 2004.
3. Приручници разних аутора (Књижевност и српски језик, Књижевност, Лектира и слично)

Пријемни испит састоји се из теста за проверу знања из српског језика и књижевности у трајању од 120 минута.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ АНГЛИСТИКЕ

Академски назив:

Дипломирани филолог

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 256–264 ЕСПБ

Језици на којима се изводи настава:

енглески и српски (као и француски, немачки, руски, грчки, италијански и шпански као други страни језик по избору)

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Студијски програм има за циљ да омогући студентима да стекну неопходна знања и вештине, и да их оспособи да стечена знања и вештине примењују у практичном раду. Циљ студијског програма јесте

1) стицање основних теоријско-методолошких, научних и стручних знања из области англистичке лингвистике и науке о језику уопште;

2) развијање језичких вештина и компетенција студената у енглеском као страном језику до нивоа Ц1/Ц2 *Заједничког европског оквира за језике*: језичка компетенција која се огледа у синтези интегрисаних језичких вештина (говорење, читање, слушање и писање) са знањима из области граматике, вокабулара као и употребе језика; такође се развијају и прагматска и комуникативна компетенција, те културна компетенција у најширем смислу, уз разумевање различитих језичких стилова и варијетета;

3) стицање основних теоријско-методолошких, историјских и стручних знања из области англофоних књижевности – упознавање са друштвено-историјским, материјалним и идејним претпоставкама књижевних праваца, стилским и жанровским структурама и специфичностима англофоних књижевности, као и упознавање са различитим критичко-теоријским приступима књижевном делу;

4) развијање вештина разумевања, анализе и вредновања књижевних дела;

5) стицање основних теоријско-методолошких, историјских и стручних знања из области британске, америчке, канадске, шкотске, ирске и аустралијске културе;

6) стицање основних теоријско-методолошких, научних и стручних знања из области методике наставе;

7) стицање знања и вештина из још једног страног језика (француски, немачки, руски, грчки), најмање на нивоу компетенције Б2 *Заједничког европског оквира за језике*, као и стицање знања из већег броја

предмета из области психологије, социологије, педагогије, историје и филозофије.

8) развијање вештине критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања и активног односа према себи и другима у процесу образовања и сарадње са другима; и

9) развијање оних индивидуалних квалитета и способности студената које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду у будућности.

Исход процеса учења:

1) студент је стекао основна теоријско-методолошка, научна и стручна знања из области англистичке лингвистике и науке о језику уопште;

2) студент је усвојио вештине и стекао знања из енглеског језика на нивоу Ц1/Ц2 *Заједничког европског оквира за језике*;

3) студент је упознат са основним теоријским и методолошким оквиром језичке анализе на свим лингвистичким нивоима (фонолошком, морфолошком, синтаксичком, семантичком), као и са основама неких од специфичних лингвистичких и примењено-лингвистичких дисциплина као што су когнитивна лингвистика, наука о превођењу, или коришћење компјутерских технологија у настави страног језика.

4) студент је упознат са различитом теоријско-методолошким приступима тумачењу књижевних текстова, са друштвено-историјским, материјалним и идејним претпоставкама књижевних праваца, као и са стилским и жанровским структурама и специфичностима англофоних књижевности;

4) студент је развио вештине разумевања, анализе и вредновања књижевних дела;

5) студент је стекао основна теоријско-методолошка, историјска и стручна знања из области британске, америчке, канадске, шкотске, ирске и аустралијске културе и способан је да их разуме, анализира и пореди са другим културама;

6) студент је стекао знања и компетенције из области методике наставе енглеског језика, као и педагогије и психологије које су неопходне за подучавање енглеског као страног језика на различитим нивоима у образовним институцијама Републике Србије;

7) студент поседује знања и вештине из још једног страног језика (француски, немачки, руски, грчки), најмање на нивоу компетенције Б2 *Заједничког европског оквира за језике*; као и знања из већег броја научних дисциплина (психологија, социологија, педагогија, историја и филозофија);

8) студент је развио вештине критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања и активног односа према себи и другима у процесу образовања и сарадње са другима;

9) студент поседује способност самоевалуације и ауторефлексије, као и свест о неопходности доживотног интелектуалног и професионалног усавршавања; и

10) студент је оспособљен за даље образовање кроз мастер и докторске студије, односно, за даље стручно усавршавање кроз специјалистичке студије и пројекте за професионално усавршавање.

Услови за упис студијског програма:

У први семестар студијског програма основних студија англистике могу се уписати сва лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године. Услов за упис на студијски програм Англистике у Нишу јесте положен пријемни испит. Пријемни испит подразумева проверу синтетисаног знања из енглеског језика стеченог током претходног школовања. Испит се ради писмено и кандидат може да освоји до 60 бодова. Његово место на ранг листи дефинисано је збиром бодова које доноси на основу успеха у средњој школи и бодова које добије израдом пријемног испита. На студије се прима првих 75 кандидата са коначне ранг листе.

Пријемни испит:

Пријемни испит састоји се из теста знања из енглеског језика у трајању од 120 минута и има два дела. У првом делу теста, делу А, од кандидата за упис на студије тражи се да уради одређен број задатака по принципу вишеструког избора. Дају се задаци са четири понуђена одговора, од којих кандидат увек бира само један. Проверава се вокабулар и знање граматике, као и опште познавање англоамеричке културе. Избором одговарајуће речи или израза допуњује се дата реченица тако да она буде језички и логички прихватљива. У другом делу теста за пријемни испит, делу Б, кандидат добија вежбања са упутством да попуни празнине одговарајућом речи, фразом или реченицом по сопственом нахођењу, опет са циљем да одговор који студент даје буде језички и логички прихватљив. Успешном израдом оваквог теста кандидат потврђује да је компетентан да настави усавршавање свих језичких вештина на академском нивоу уписом на Департман за англистику.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ОСНОВНИХ СТУДИЈА АНГЛИСТИКЕ:**

I семестар
Савремени енглески језик 1
Средњеveковна енглеска књижевност
Увод у студије енглеског језика
Студије британске културе
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б
<i>Предмети изборног блока А:</i> Француски језик 1 Немачки језик 1 Руски језик 1 Грчки језик 1 Италијански језик 1 Шпански језик 1
<i>Предмети изборног блока Б:</i> Друштво и култура Увод у светске религије Увод у социологију рода Социологија мањинских идентитета Филозофија религије Филозофија науке и технике Увод у филозофију времена Британска империја у 19. и 20. веку Западноевропски град у средњем веку Француска буржоаска револуција
II семестар
Савремени енглески језик 2
Ренесансна енглеска књижевност
Фонетика и фонологија
Српски језик
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б
<i>Предмети изборног блока А:</i> Британска култура: визуелни приступ Увод у студије језика Енглески језик у употреби
<i>Предмети изборног блока Б:</i> Француски језик 2

Немачки језик 2 Руски језик 2 Грчки језик 2 Италијански језик 2 Шпански језик 2
III семестар
Савремени енглески језик 3
Песништво енглеског романтизма
Морфологија енглеског језика
Америчке студије
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б
Предмети изборног блока А: Развијање говорних вештина: усмене презентације Енглески језик кроз дебату Интегрисане вештине: разумевање писаног и говорног језика Студије шкотске културе
Предмети изборног блока Б: Француски језик 3 Немачки језик 3 Руски језик 3 Грчки језик 3 Италијански језик 3 Шпански језик 3
IV семестар
Савремени енглески језик 4
Књижевност викторијанског доба
Синтакса
Студије канадске културе
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б
Предмети изборног блока А: Дескриптивна граматика Морфосинтакса Америчке студије - филм Интегрисане вештине: Критичко читање Интегрисане вештине: развијање прагматичке компетенције
Предмети изборног блока Б: Француски језик 4 Немачки језик 4 Руски језик 4

Грчки језик 4
Италијански језик 4
Шпански језик 4
V семестар
Савремени енглески језик 5
Америчка књижевност - класици
Методика наставе енглеског језика 1
Аустралијске студије
2 предмета изборног блока
Предмети изборног блока: Основе трансформационо- генеративне синтаксе Теорија и техника превођења Интеркултурна комуникативна компетенција Системско-функционална граматика Лексички елементи енглеског језика Француски језик 5 Немачки језик 5 Руски језик 5 Грчки језик 5
VI семестар
Савремени енглески језик 6
Америчка књижевност – поезија и драма
Методика наставе енглеског језика 2
Стручна пракса – Практикум из методике наставе енглеског језика
Увод у когнитивну лингвистику
2 предмета изборног блока
Предмети изборног блока: Основи лексикологије Готска имагинација Форма и садржина Француски језик 6 Немачки језик 6 Руски језик 6 Грчки језик 6
VII семестар
Савремени енглески језик 7
Англоамеричка књижевност 1
Семантика именовања
Шекспир – специјални курс 1
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б

<p>Предмети изборног блока А: Канадска кратка прича Лингвистика у когнитивним наукама Модерна англофона проза за децу и младе Елементи културе у настави енглеског језика</p>
<p>Предмети изборног блока Б: Граматика у настави енглеског као страног језика Тестирање у настави енглеског као страног језика Консекутивно превођење Анализа дискурса</p>
VIII семестар
Савремени енглески језик 8
Англоамеричка књижевност 2
Когнитивна семантика
Предмет изборног блока А
Предмет изборног блока Б
Предмет изборног блока В
<p>Предмети изборног блока А: Изговор у настави страног језика Шекспир – специјални курс 2 Учење језика уз помоћ рачунара Ирске студије Афро-америчке студије</p>
<p>Предмети изборног блока Б: Педагогија Истраживања у педагогији Теорије моралног васпитања Породична педагогија</p>
<p>Предмети изборног блока В: Психологија Психологија личности Невербална комуникација</p>

**ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА
СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ АНГЛИСТИКЕ**

Пријемни испит на Департману за англистику Филозофског факултета у Нишу састоји се од писменог теста из енглеског језика у трајању од 120 минута..

Садржај теста базиран је на садржају наставних програма за гимназију општег типа и обухвата оне језичке елементе, на свим нивоима језичке структуре, који се могу проверити писменим испитивањем – граматика и лексика: образовање речи у енглеском језику (префиксација и

суфиксација, сложенице итд.); употреба облика (број, падеж, род код именица; број, лице, време, вид, стање и начин код глагола; степен код придева и прилога); безлични глаголски облици (инфинитиви, герундијуми, партиципи); граматичке речи (чланови, квантификатори, заменице, препозиције, примарни и модални помоћни глаголи); ред речи у реченици; типови реченице (исказане, упитне, узвичне и заповедне реченице); координативни везници и клаузе; субординативни везници и клаузе (номиналне клаузе; релативне клаузе; адвербијалне клаузе: погодбене, допусне, намерне, узрочне, последичне, временске итд.); активне и пасивне реченице; инверзија као средство истицања у енглеском језику; лексика из програма за гимназију, као и најчешћи фразални глаголи, идиоми и фразе.

Кандидатима се за припрему препоручује следећа литература:

1. Љ. Михайловић: *Граматика енглеског језика*, Научна књига, Београд.
 2. Поповић, Љ. Мирић, В: *Граматика енглеског језика са вежбањима*, Народна књига, Београд.
 3. W.S. Allen: *Living English Structure*, Longman, London.
 4. A.J.Thomson, A.V.Martinet: *A Practical English Grammar with Exercises I and II*, Oxford University press.
 5. G. Alexander: *Practice and Progress*, Longman, London.
 6. G. Alexander: *Developing Skills*, Longman, London
- или нека друга практична граматика енглеског језика, тј. збирка тестова/учбеник на енглеском језику средњег нивоа тежине (intermediate/postintermediate).

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Академски назив:
Дипломирани филолог

Дужина трајања студија:
8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ИЗВОДИ НАСТАВА:

Руски, српски (и француски/немачки/ грчки за други страни језик по избору)

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Стицање потребних теоријских и практичних знања из области русистичке лингвистике и руске књижевности; упознавање са предметом и основним лингвистичко-теоријским и књижевно-теоријским методама у настави руског језика као страног, стицање комуникативне компетенције на руском језику, оспособљавање за примену стечених знања у животу, струци и настави, овладавање основним лингвистичким, књижевним и методичким појмовима и теоријским системима из области русистике и славистике, оспособљавање студената за примену научних и стручних достигнућа из области руског језика и књижевности. Један од циљева је да формирају етички суд о појавама којима се баве, да остварују тимску комуникацију и имају смисла за сарадњу са стручњацима из сродних области.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Овладавање основним теоријским и методолошким знањима неопходним за самостално проучавање језика и књижевности. Током студија студент треба да усвоји знања о предмету и методама лингвистичких и књижевних истраживања, о развоју и актуелном статусу руског језика као науке и струке, да овлада лингвистичким и књижевним појмовима и теоријским системима. Студенти треба да се оспособе за стручни и самостални професионални рад и да стекну трајна систематска знања из дисциплине коју су изабрали и стекну потребу за континуираном едукацијом и својим даљим стручним, профе-

сионалним усавршавањем, а самим тим да се служе руском литературом из области лингвистичких, књижевних и друштвених наука.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

У прву годину студија могу се уписати сва лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године.

Кандидати за упис полажу пријемни испит.

Коначна ранг листа кандидата за упис формира се на основу њиховог постигнутог успеха у средњој школи и на основу резултата пријемног испита.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из теста знања из руског језика. Максимални број поена је 60.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Фонетика руског језика	2	5	6
Руска народна и стара књижевност	2	2	6
Увод у славистику	2	0	6
Бугарски језик 1	2	1	6
Предмет изборног блока 1	2	2	6

Предмети изборног блока I

Правопис руског језика, Култура старе Русије

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Фонологија руског језика	2	6	6
Руски класицизам и романтизам прве половине XIX века	2	2	6
Старословенски језик	2	0	6
Бугарски језик 2	2	1	6
Предмет изборног блока 2	2	1	6

Предмети изборног блока II
Психоллингвистика, Информатика

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Творба речи руског језика	2	6	6
Руски романтизам	2	2	6
Теорија књижевности	2	0	6
Српски језик 1	2	1	6
Предмет изборног блока 3	2	1	6

Предмети изборног блока III
Бугарски језик 3, Симултано и консекутивно превођење

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Морфологија именских речи руског језика	2	6	6
Руски реализам	2	2	6
Упоредна граматика словенских језика	2	0	6
Српски језик 2	0	3	5
Предмет изборног блока 4	2	1	6

Предмети изборног блока IV

Бугарски језик 4, Историја руске културе

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Морфологија глаголских речи руског језика	2	7	6
Руски реализам и предромантизам	2	2	6
Конфронтациона анализа руског и српског језика	2	1	6
Историја руског језика 1	2	0	6
Предмет изборног блока 5	2	0	6

Предмети изборног блока V

Бугарски језик 5, Психологија, Савремени грчки језик 1

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Лексикологија руског језика	2	6	6
Руски модернизам	2	2	6
Лингвокултурологија	2	2	6
Историја руског језика 2	2	0	6
Предмет изборног блока 6	2	0	6

Предмети изборног блока VI

Бугарски језик 6, Педагогија, Савремени грчки језик 2

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Основи синтаксе руског језика	2	3	5
Методика наставе руског језика 1	2	1	7
Руска књижевност друге половине XX века	2	2	5
Техника превођења	2	2	5
Предмет изборног блока 7	2	2	5

Предмети изборног блока VII

Енглески језик 1, Француски језик 1, Немачки језик 1,
Савремени грчки језик 3

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Синтакса руског језика	2	2	6
Савремена руска књижевност	4	3	6
Стилистика руског језика	2	1	5
Лингвистика и поетика превођења	2	0	5
Предмет изборног блока 8	2	2	5

Предмети изборног блока VIII

Енглески језик 2, Француски језик 2, Немачки језик 2,
Савремени грчки језик 4

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА
СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ
РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Припрема за пријемни испит на Департману за руски језик и књижевност врши се по програму за гимназије друштвено-језичког смера.

I Ортографија. Писање великих и малих слова. Растављање речи на крају реда.

II Морфологија. Творба речи. Творба именица. Творба придева. Творба прилога. Творба глагола. Речи од једног корена. Интернационализми.

Врсте речи.

Именице - Род именица. Разлике у роду руских и српских именица. Род непроменљивих именица. Број именица. Именице које имају само једину (сингуларија тантум). Именице које имају само множину (плуралија тантум). Однос броја руских и српских именица. Падежи. Називи падежа, питања уз падеже и њихова значења. Промена именица. Мушки род. Средњи род. Женски род.

Заменичке речи. Именичке заменице. Придевске заменице. Заменички бројеви. Заменички прилози.

Придеви. Описни придеви. Односни придеви. Промена придева. Кратки придеви.

Прилози. Врсте прилога по значењу. Прилози за начин. Прилози за место. Прилози за време. Прилози за количину (меру). Прилози за узрок. Прилози за циљ. Степени поређења придева и прилога. Компаратив придева и прилога. Суперлатив придева и прилога.

Бројеви. Основни бројеви. Комбиновани (саставни, вишецифрени) бројеви. Редни бројеви. Збирни бројеви. Неодређено-количински бројеви. Разломци. Означавање времена.

Глаголи. Повратни и неповратни. Лични и безлични. Инфинитив. Глаголи несвршеног и свршеног вида. Образовање глаголског вида помоћу префикса. Свршени и несвршени глаголи од различитих корена. Разлика у употреби глаголског вида у српском и руском језику. Садашње време. Будуће време. Неправилни глаголи. Прошло време.

Глаголи кретања. Глаголи одређеног кретања. Глаголи одређеног и неодређеног кретања без префикса. Глаголи одређеног и неодређеног кретања са префиксима.

Рекција глагола. Глаголи са различитом рекцијом у руском и српском језику.

Глаголски начини. Заповедни начин. Условни начин.

Глаголски придеви / партиципи: Радни глаголски придев садашњег времена. Радни глаголски придев прошлог времена.

Трпни глаголски придев садашњег времена (Трпно стање - пасив. Радно стање - актив).

Трпни глаголски придев прошлог времена (Трпно стање - пасив, Радно стање - актив). Адјективација глаголских придева.

Адјективација и супстантивација придева и глаголских придева. Глаголски прилози.

Несамосталне речи. Предлози. Везници. Речце. Уметнуте речце, Узвици.

III Синтакса: Ред речи у реченици. Функционални типови реченица (исказне, упитне, узвичне и заповедне реченице). Реченични модели. Субјекатско-предикатски односи. Објекатски односи. Просторни односи. Временски односи. Начински односи. Узрочни односи. Атрибутивни односи. Активне и пасивне реченице.

IV Лексикологија. Синоними. Антоними. Хомоними. Најчешћи фразеологизми.

Кандидатима се за припрему препоручује следећа литература:

1. Радмило Маројевић, *Грамаџика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1983.
2. Богољуб Станковић, *Грамаџика руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999.
3. Богољуб Станковић, *Речник руског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2000-2002.

НАЧИН ПОЛАГАЊА: тест

ТРАЈАЊЕ ИСПИТА: 90 минута

Тест представља проверу језичких вештина слушања, разумевања, читања и писања. Испитни задаци могу бити различитог типа: одговори на питања, попуњавања празнина, диктат, заокруживање тачног одговора, трансформације реченичних структура (нпр. пребацивање актива у пасив, потврдног у одрични облик) итд.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА

Академски назив:

Дипломирани журналиста

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви студијског програма основних академских студија новинарства су:

1. Овладавање одговарајућим академским и стручним знањима, вештинама и техникама, развој креативних способности у складу са сврхом студијског програма и оспособљавање за компетентно бављење новинарском професијом. Академска знања којима студенти на основним академским студијама треба да овладају односе се на следећа подручја: академско-општеобразовни предмети, теоријско-методолошки предмети, научно, односно уметничко стручни и стручно апликативни предмети.
2. Овладавање одговарајућим способностима и вештинама неопходним за бављење новинарском професијом: способношћу да уоче (а често и предвиде) догађај од јавног интереса, разумеју и истраже његове узроке и предвиде последице и алтернативе, вероватноћу одређених последица, као и овладавање вештином објективног и неселективног преношења информација у складу са захтевима и могућностима медија у којима раде
3. Овладавање теоријским знањима која су неопходан темељ за даље студирање и усавршавање.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

По завршетку основних академских студија, односно савладавањем студијског програма, студенти стичу следеће опште компетенције:

- основна теоријска знања из области комуниколошких наука и новинарства
- основна знања о методама и техникама савременог новинарства
- способност примене стечених теоријских и стручних знања у новинарској пракси
- способност критичког мишљења при извештавању и у истраживачком процесу
- способност разумевања, излагања, критичке анализе, синтезе и решавања проблема у области комуниколошких наука и у новинарској пракси
- способност примене теоријско-методолошких и научно-стручних знања у пракси
- способност комуникације и сарадње са ужим и ширим окружењем

Савладавањем студијског програма студенти стичу и специфичне компетенције:

- разумевање основних појмова, термина и категорија из неколико друштвених и хуманистичких наука
- способност разумевања и комуницирања на једном страном језику на нивоу Б2.
- овладавање матерњим језиком (фонолошки, граматички и лексички)
- способност примене информационих технологија у овладавању знањима из области комуниколошких наука
- способност коришћења извора различитог типа
- способност праћења и примене новина у струци
- способност примене стечених знања у професионалној делатности

Савладавањем општих и специфичних компетенција студент је оспособљен за обављање следећих професионалних делатности:

- новинар у штампаним медијима
- новинар у електронским медијима
- новинар у деску
- новинар у другим редакцијама/рубрикама
- новинар у информативним гласилима
- новинар у специјализованим гласилима

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из српског језика. Максимални број поена је 30.
2. Тест опште информисаности. Максимални број поена је 30.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА НОВИНАРСТВА**

Табела 5.1. Распоред предмета по семестрима и годинама
студија за студијски програм првог нивоа студија *новинарства*

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ПРВА ГОДИНА				
Комуникологија	1	2	2	7
Увод у новинарство	1	2	2	7
Српски језик и правопис	1	2	2	7
Предмет изборног блока 1 Језици	1	2	2	4
Предмет изборног блока 2: Религије савременог света; Увод у социологију рода	1	2	2	5
Савремени српски језик	2	2	3	8
Новинарски жанрови	2	3	3	9
Основи социологије	2	2	1	5
Информатика	2	1	1	4
Предмет изборног блока 3: Језици	2	2	2	4

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ДРУГА ГОДИНА				
<u>Савремене медијске технологије</u>	3	2	1	6
<u>Реторика</u>	3	2	2	6
<u>Агенцијско новинарство</u>	3	2	2	7
<u>Новинарство у штампаним медијима</u>	3	2	3	7
Предмет изборног блока 4: Језици	3	2	2	4
<u>Штампа и он-лине жанрови и форме</u>	4	2	2	7
<u>Новинарска етика</u>	4	2	2	6
<u>Радијско новинарство</u>	4	2	4	8
<u>Политички систем</u>	4	2	0	5
Предмет изборног блока 5: Језици	4	2	2	4

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ТРЕЋА ГОДИНА				
<u>Методологија медијског истраживања</u>	5	2	4	8
<u>Телевизијско новинарство</u>	5	2	3	6
<u>Социјална психологија</u>	5	2	2	6
<u>Историја новинарства</u>	5	2	0	5
Предмет изборног блока 6: <u>Музика и медији;</u> <u>Психологија медија</u>	5	2	1	5
<u>Телевизијски жанрови и форме</u>	6	2	4	8
<u>Новинарска стилистика</u>	6	2	2	6
<u>Теорија јавног мњења</u>	6	2	2	6
<u>Савремена политика</u>	6	2	0	5
Предмет изборног блока 7: <u>Уметност у медијима;</u> <u>Анализа медијског дискурса;</u> <u>Психологија личности</u>	6	2	2	5

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА				
<u>Истраживачко новинарство</u>	7	2	4	8
<u>Међукултурно комуницирање и медији</u>	7	2	2	6
<u>Социологија масовних комуникација</u>	7	2	2	5
<u>Деонтологија медија</u>	7	2	2	5
Предмет изборног блока 8 <u>Увод у књижевност;</u> <u>Невербална комуникација</u>	7	2	0	4
<u>Пракса у медијима 1</u>	7	0	0	2
<u>Теорија медија</u>	8	3	2	6
<u>Култура комуницирања</u>	8	2	2	6
<u>Савремени медијски системи</u>	8	2	2	6
<u>Нови медији</u>	8	2	2	6
Предмет изборног блока 9	8	1	2	4

Дикција;				
Увод у социolingвистику				
Пракса у медијима 2	8	0	0	2

Табелу модификујте у зависности од броја година и семестара трајања судијског програма и предмета које уносите, користећи инсерт мод. Можете унети и друге податке који су релевантни за студијски програм. Саму табелу можете да организујете и другачије, или да је дате у неком другом електронском формату али је увек неопходно приказати податке који су наведени у овој табели.

Ш-шифра предмета која се задаје на нивоу установе

С-семестар у коме је предмет

Тип предмета: АО – Академско-општеобразовни, ТМ- теоријско методолошки, НС-научно стручни, УС- уметничко стручни, СА-стручно апликативни

Статус предмета: О-обавезни, ИБ-изборни блок, ОЗ-обавезни заједнички за више модула, ако програм има модуле ИБЗ-изборни заједнички за више модула, ако програм има модуле, ОМ-обавезни за модул, ИБМ-изборни блок модула

Часови активне наставе: П-предавања, В-вежбе, ДОН- Дуги облици наставе (лабораторије вежбе, семинари и др. у зависности од специфичности студијског програма)

Уносе се сви часови активне наставе за дати студијски програм, и свако појединачно студијско подручје-модул ако се програм састоји од више изборних подручја модула. Ако има предмета који су заједнички за више судијских програма, то се означава у Књизи предмета.

Предмет изборног блока, означава само место у плану на коме се из изборног блока, групе предмета бира изборни предмет. Часове наставе унети у складу са упутствима 2007. и подацима који се дају у Књизи предмета. Часове бројчано увек изразити на недељном нивоу, неопходно да у комплетном документу буду изражени на исти начин. Минимални број часова активне наставе на години студија мора бити 20 недељно.

Минимални број ЕСПБ бодова мора бити 60 на годишњем нивоу.

Стручна пракса и завршни рад ако постоје у студијском програму не спадају у активну наставу.

Остали часови су часови који се предвиђају за стручну праксу и друге специфичне облике наставе, не спадају у часове активне наставе.

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ НОВИНАРСТВА

Пријемни испит се састоји из два дела:

1. Тест знања из српског језика полаже се писмено у трајању од 60 минута а максималан број поена је 30.

2. Тест опште информисаности полаже се писмено у трајању од 45 минута, а максималан број поена је 30.

Оба дела пријемног испита полажу се истога дана.

Пријемни испит се полаже према Програму српског језика и књижевности ("Службени гласник СР Србије" - "Просветни гласник", број 5/90, "Службени гласник Републике Србије" - "Просветни гласник" број 3/91 и "Службени гласник РС" - "Просветни гласник" 3/92).

СРПСКИ ЈЕЗИК

ОПШТИ ПОЈМОВИ О ЈЕЗИКУ Место језика у људском животу. Битна својства језика. Језик и комуникација. Еволуција језика (развој језика, настанак и развој писма). Језик, култура и друштво. Типови језика (језици у свету, језичка сродност, језички типови и језичке универзалије). Раслојавање језика. Језик, дијалект и социолект. Књижевни језик. Почетак стандардизације књижевног језика и правописа. Екавски и ијекавски изговор. Наречја српског језика. Дијалекатска основица српског књижевног језика.

ЈЕЗИЧКИ СИСТЕМ И НАУКЕ КОЈЕ СЕ ЊИМЕ БАВЕ Језик као систем знакова. **Фонетика и фонологија**. Гласови и фонеме. Слог. Гласовни систем српског књижевног језика. Фонолошки систем српског књижевног језика. Морфофонологија. Морфофонолошке алтернације и њихова улога у промени и грађењу речи. **Прозодија**. Акценатски систем српског књижевног језика. Морфологија. Речи и морфеме. Врсте морфема. **Морфологија** у ужем смислу (промена речи). Грађење речи. Промењљиве и непромењљиве речи (именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи, прилози, везници, речце и узвици). Основни појмови о извођењу (деривацији) речи. Сложенице, полусложенице, правописна решења. **Синтакса**. Реченице у ширем смислу и реченице у ужем смислу. Речи. Синтагма. Падежни систем. Систем зависних реченица и главне врсте зависних реченица. Систем независних реченица. Глаголска времена и глаголски начини. **Лексикологија** (са елементима терминологије и фразеологије). Значењски (семантички) и формални односи међу лексемама: синонимија, антонимија, полисемија и хомонимија; метафоричка и метонимијска значења. Стилска вредност лексема. Основни појмови о терминологији и терминима. Терминолошки речници. Основни појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Граматике и речници српског језика и начин њихове употребе.

ПРАВОПИС Основни принципи правописа српског књижевног језика. Правописи и правописни приручници и начин њихове употребе. Писање великог слова. Састављено и растављено писање речи. Правописна решења у вези са гласовним алтернацијама. Правописни и интерпункцијски знаци. Растављање речи на крају ред. Писање скраћеница и позајмљеница.

Литература: Уџбеници који се користе у основној и средњој школи. Може: Ж. Станојичић, Љ. Поповић, **Савремени српски језик**, Уџбеник за I, II, III и IV разред средње школе, Београд 1992. и остала издања; Р. Бугарски, **Увод у општу лингвистику; Правопис српског књижевног језика** (школско издање).

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Академски назив:

Дипломирани филолог за француски језик и књижевност

Дужина трајања студија:

4 године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Студијски програм Француског језика и књижевности има за циљ да омогући студентима да стекну неопходна знања и вештине, и да их оспособи да стечена знања и вештине примењују у практичном раду. Циљ студијског програма јесте:

1. Свестрано образовање сваког студента, стицање основних теоријско-методолошких, научних и стручних знања из области лингвистике француског језика, књижевности, културе и методике наставе – дидактике француског језика и књижевности.
2. Развијање језичких вештина и компетенција студената у француском као страном језику до нивоа Ц1/Ц2 (Самостални ниво или компетенција ефективне оперативности), укључујући не само компетенције у домену изговора, граматике, вокабулара, разумевања, говорења, читања и писања, већ и употребе језика, прагматске и комуникативне компетенције, те културне компетенције у најширем смислу, уз разумевање различитих језичких стилова и варијетета.
3. Развијање вештине критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања и активног односа према себи и другима у процесу образовања и сарадње са другима.
4. Развијање свих индивидуалних квалитета и способности студената које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду у будућности.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Након реализације студијског програма:

1. Студент је стекао знања и вештине из француског језика на нивоу Ц1/Ц2 Заједничког европског оквира за језике.
2. Студент је упознат са основним теоријским и методолошким оквиром

језичке анализе на свим лингвистичким нивоима (фонолошком, морфолошком, синтаксичком, семантичком), као и са детаљнијим и специфичнијим лингвистичким и примењено-лингвистичким дисциплинама.

3. Студент темељно познаје историјски развој, жанровску структуру и стилске специфичности француске књижевности, поседује добар увид у књижевности франкофоних земаља, и располаже знањем и вештинама које му омогућавају разумевање, анализу и вредновање књижевних дела.
4. Студент поседује темељно познавање француске културе, упознат је с културама франкофоних земаља, и способан је да их разуме, анализира и пореди међусобно, као и са другим културама.
5. Студент поседује неопходна знања из области дидактике, педагогије и психологије које га оспособљавају за образовно-васпитни рад, односно, које му омогућују да обавља посао наставника француског језика на свим нивоима образовног система, примењујући сопствена стечена знања и вештине како у самосталној аналитичко-методолошкој припреми за наставу, тако и у практичном раду са ученицима, у развијању њихове компетенције у француском језику, али и у развијању њихових вештина у ширем смислу — креативности, критичког мишљења и кооперативности.
6. Студент поседује знања и вештине из још једног страног језика (енглески, немачки, руски, грчки), најмање на нивоу компетенције Б2 *Заједничког европског оквира за језике*.
7. Студент поседује способност самоевалуације и ауторефлексије, као и свест о неопходности непрекидног интелектуалног и професионалног усавршавања током професионалне каријере.
8. Студент је оспособљен за даље образовање на мастер и докторским студијама, односно, за даље стручно усавршавање на специјалистичким студијама и у пројектима за професионално усавршавање.

УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ:

У прву годину студија могу се уписати лица са завршеном средњом школом у трајању од четири године и положеним пријемним испитом. Остали услови регулисани су Законом о високом образовању.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из теста знања из француског језика. Максимални број поена је 60.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИПРЕМУ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА:

1. Драшковић, Владо: *Граматика француског језика за основну школу*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1979.
2. Папић, Марко: *Граматика француског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1984.
3. Horetzky, Edita: *Précis pratique de grammaire française*, Školska knjiga, Zagreb 1973.
4. Jovanović, Slobodan A. i saradnici: *Savremeni francusko-srpskohrvatski rečnik sa gramatikom*, U saradnji sa J. Čemerikić, D. Damnjanović i M. Đorđević (gramatiku je izradila Ksenija Jovanović), Prosveta, Beograd 1991.
5. Jovanović, Slobodan A. i saradnici: *Savremeni srpskohrvatsko-francuski rečnik*, U saradnji sa J. Čemerikić i D. Damnjanović, Prosveta, Beograd 1993.
6. Половина, Пера и Радмила Чулајевић: *Речник француског језика за основну школу*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1982.
7. Михајловић, Живка: *Школски француско-српскохрватски речник (средњи ниво учења)*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1980.
8. Видић, Јасна, мр Нада Варничкић-Донжон: *Améliorez votre français! Exercices de grammaire*, Граматичка вежбања за I и II разред гимназије, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1996.
9. Видић, Јасна: *Améliorez votre français! 2. Exercices de grammaire*, Граматичка вежбања за III и IV разред гимназије, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 1998.
10. Akyuze, Anne et al.: *Les exercices de grammaire, niveau A1*, Hachette, Paris 2005.
11. Akyuze, Anne et al.: *Les exercices de grammaire avec corrigés, niveau A2*, Hachette, Paris 2006.
12. Delatour, Yves et al.: *Grammaire, 350 exercices, niveau moyen*, Hachette, Paris 1996.
13. Delatour, Yves et al.: *Nouvelle grammaire du français*, Hachette, Paris 2004.

* Библиографске јединице под бр. 10–13 наведене су као допунска литература и доступне су у Француском институту у Нишу.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПРВОГ НИВОА СТУДИЈА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

(ако студијски програм има изборна подручја-модуле, тада за свако изборно подручје модул дати комплетан план студија за све године студија, и обавезно Блок табелу 5. која приказује везу између изборних подручја-модула)

Предмети I семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 1	2	6	8
Фонетика и фонологија француског језика 1	1	3	6
Теорија књижевности	2	2	6
Француска култура 1	2	0	3
Латински језик 1	2	2	4
Предмет изборног блока 1	2	2	3

Предмети изборног блока I

Енглески језик 1, Немачки језик 1, Грчки језик 1, Руски језик 1

Предмети II семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 2	2	6	8
Фонетика и фонологија француског језика 2	1	3	4
Француска књижевност средњег века и ренесансе	3	1	5
Француска култура 2	2	0	3
Латински језик 2	1	1	4
Психологија	2	0	3
Предмет изборног блока 2	2	2	3

Предмети изборног блока II

Енглески језик 2, Немачки језик 2, Грчки језик 2, Руски језик 2

Предмети III семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 3 - синтакса просте реченице	1	6	8
Граматичка морфологија	2	2	5
Француска књижевност барока и класицизма	2	2	6
Дидактика и методика наставе француског језика 1	2	2	5
Педагогија	2	0	3
Предмет изборног блока 3	2	2	3

Предмети изборног блока III

Енглески језик 3, Немачки језик 3, Грчки језик 3, Руски језик 3

Предмети IV семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 4 - синтакса просте реченице	1	6	8
Лексичка морфологија	1	1	4
Француска књижевност просветитељства	2	2	6
Српски језик	2	2	4
Методика наставе француског језика 2	2	2	5
Предмет изборног блока 4	2	2	3

Предмети изборног блока IV

Енглески језик 4, Немачки језик 4, Грчки језик 4, Руски језик 4

Предмети V семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 5 - синтакса сложене реченице	2	6	8
Историја француског језика	1	1	3
Семантика француског језика	1	1	4
Француска књижевност романтизма	2	2	8
Предмет изборног блока 5	1	1	3
Предмет изборног блока 6	1	1	4

Предмети изборног блока V

Енглески језик 5, Немачки језик 5, Грчки језик 5, Руски језик 5

Предмети изборног блока VI

Језик струке: економски и пословни француски, Методика наставе француског језика 3 - језичке вештине, Молијерова комика

Предмети VI семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 6 - синтакса сложене реченице	2	6	8
Француски роман реализма и натурализма	2	1	8
Француска поезија од Бодлера до Малармеа	2	1	4
Академско писање	1	1	3
Предмет изборног блока 7	1	1	3
Предмет изборног блока 8	2	2	4

Предмети изборног блока VII

Енглески језик 7, Немачки језик 7, Грчки језик 7, Руски језик 7

Предмети изборног блока VIII

Стручни француски: француски међународних односа - УН, ЕУ
Методика наставе француског језика 4 - писање, Прича и новела у Француској у 19. веку

Предмети VII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 7 - анализа дискурса 1	1	4	8
Прагматика француског језика	2	2	5
Француска књижевност прве половине 20. века	2	2	5
Писмено и усмено превођење	2	2	4
Предмети изборног блока 9 (студент бира два предмета)	1	2	4

Предмети изборног блока IX

Методика наставе језика струке и универзитетског француског 1, Нове технологије у настави (ТИЦЕ), Савремено позориште 20. века, Франкофона књижевност

Предмети VIII семестра	Часови активне наставе		ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	
Савремени француски језик 8 - анализа дискурса 2	2	4	8
Контрастивна лингвистика	2	1	3
Савремена француска књижевност	2	2	5
Стручна пракса	6		6
Предмети изборног блока 10 (студент бира два предмета)	2	0	4

Предмети изборног блока X

Методика наставе језика струке и универзитетског француског 2,
Превођење књижевног текста, Настанак модерног романа,
Увод у француску књижевну критику

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ КОМУНИЦИРАЊЕ И ОДНОСИ С ЈАВНОШЋУ

Академски назив:

Дипломирани комуниколог (ПР)

Дужина трајања студија:

8 семестара/4 академске године

Обим студија: 240 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Модерно конципиран и компаративно прилагођен програм *Комуницирање и односи с јавношћу* нуди темељито упознавање основа, теорија и техника настајања јавности, идентификовања, креирања, моделовања и дистрибуције информација, уз примену савремених масмедијских алатки и уважавање јавности као неопходног чиниоца демократизације. То подразумева примену нових техника и метода креирања догађаја и процеса, промену садржаја предмета уопште, али и примену нових начела у поступцима валоризовања студентског рада. Наставни процес фокусиран је на изучавање модерних теоријских садржаја науке о јавности, с паралелним изучавањем метода и техника ПР комуницирања и управљања информацијама. Циљеви програма укључују постизање адекватних компетенција и метода комуниколога (ПР-ова), као и овладавање специфичним вештинама:

- стварање компетентних комуниколога (ПР-ова), са способношћу директног идентификовања, креирања, дистрибуције и презентације информација у свим медијским формама и каналима;
- образовање за послове и задатке који захтевају познавање професионалних стандарда у придобијању пажње јавности;
- оспособљавање студената за послове анализе, истраживања и предвиђања, друштвено релевантних догађаја и процеса. Поред информатичког образовања, од студената се очекује да овладају различитим медијским технологијама, како би постали компетентни субјекти информационо-комуникационих система;
- стицање општих и посебних знања из комуниколошких,

културолошких, историјских, правних, социолошких, уметничких и других научних области, која ће им омогућити да стручно и компетентно обављају активности ПР менаџера или друге послове у оквирима служби за односе с јавношћу;

- разумевање политичког, социјалног и културног амбијента у којем раде масмедијска предузећа и организације у Републици Србији, и оспособљавање за уочавање специфичности које треба уважити у креирању пословног наступа ради придобијања публицитета.
- Развијање самосталних програма за унапређење рада у медијима и службама односа с јавношћу, као и способност тих програма за примену у пракси.

Циљеви су усклађени са основним задацима:

- преношење стручних знања и вештина из комуниколошко-културолошке области;
- стицање комуниколошке способности и критичке зрелости студената за самосталан рад и анализирање у медијима, као и самостално уочавање друштвеног догађаја, вредновања његовог значаја, те проналажења истинитих података који постају информативни пакети;
- пружање могућности појединцима да под једнаким условима располажу информацијама, али и да стекну високо образовање и да се усавршавају током живота.

Стицање наведених способности обезбеђено је уношењем у курикулум већег броја предмета из области медијско-комуниколошких и примењених ПР знања и вештина, при чему програм перцепира основне трендове који ће редефинисати концепт друштвене заједнице у смислу даље демократизације и дигитализације. Тако дефинисани циљ део је остварења педагошке мисије Филозофског факултета у Нишу и важан је за развој овог дела Србије!

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Концепт студија *Комуницирање и односи с јавношћу* заснован је на низу општих и специфичних комуниколошких компетенција кандидата, како би били спремни да одговоре изазовима масмедијских промена, али и препознавању и каналисању комуникационих токова и структура. Опште способности подређене су квалитетном и аутономном обављању комуниколошке делатности (ПР-а), а као најважније издвајају се:

- формирање комуниколога (ПР стручњака) способних да примене стечена знања и вештине у домаћој и међународној комуниколошко-

културолошкој пракси;

- да их пренесу на друге и подстакну развој професионално стандардизованог и етичког управљања јавношћу;
- развијају сопствену ПР каријеру, непрекидно се образујући уз рад у службама за односе с јавношћу или сличним организацијама;
- идентификовање, обликовање, презентације и дистрибуције информација ка јавности;
- способност истраживања, анализирања, предвиђања и објављивања одређених информација,
- битних за шири друштвени интерес или интерес клијената;
- самосталност у стручном раду и доношењу одлука битних за придобијање публицитета;
- развој комуникационих способности и вештина;
- колегијалност и лојалност према послодавцима и јавности, смисао за сарадњу и
- прихватање критике;
- разумевање и поштовање професионалних стандарда.
- способност друштвене интеракције и квалитетне тимске сарадње.

Остваривањем циљева програма студент стиче предметно-специфичне способности:

- темељно познавање и разумевање процеса идентификовања, стварања, обликовања и дистрибуирања информација;
- решавање конкретних ПР проблема, уз употребу теоријских и стручних метода;
- коректно владање основним знањем из комуниколошких наука, уз повезивање са вештинама из стручно-апликативних предмета, са циљем управљања јавним простором;
- способност истраживања у литератури, медијима и пракси, као и пласирања информација у одговарајући жанровски оквир;
- адекватна примена информацијско-комуникационе технологије и информационих система, који ће се у највећој мери утицати на ефекте комуникације.

Опис исхода учења:

Разумевање процеса настајања, креирања и дизајнирања информационих пакета, према захтевима савремених односа с јавношћу и интересима клијената за придобијањем јавне пажње. Студент је стручно обучен да примени информатичке и комуникационе технологије у класичном, електронском и дигиталном облику, према потребама информационе заједнице. Посебно се развијају знања и методе тимског рада, вештине преношења информација и њиховог ширења, као и способност континуираног ПР образовања.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из два дела:

1. Тест знања из српског језика. Максимални број поена је 30.
2. Тест опште информисаности. Максимални број поена је 30.

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм првог нивоа студија ***Комуницирање и односи с јавношћу***

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ПРВА ГОДИНА				
Комуникологија	1	2	2	7
Односи с јавношћу	1	2	2	6
Менаџмент људских ресурса	1	2	2	6
Изборни предмет: Српски језик и правопис; Увод у новинарство	1	2	2	7
Изборни предмет: Страни језици	1	2	2	4
Уметност у медијима	2	2	2	5
Идентитети и студије рода	2	2	2	8
Информатика	2	1	1	4
Новинарски жанрови	2	3	3	9
Изборни предмет: Страни језици	2	2	2	4

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ДРУГА ГОДИНА				
Реторика	3	2	2	6
Пропаганда и јавност	3	2	2	7
Менаџмент у медијима	3	2	1	6
Новинарство у штампаним медијима	3	2	3	7
Страни језици	3	2	2	4
Радијско новинарство	4	2	4	8
Визуелна култура	4	2	0	5
Реклама и медији	4	2	2	7
Новинарска етика	4	2	2	6
Изборни предмет: Страни језици	4	2	2	4

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ТРЕЋА ГОДИНА				
Методологија медијског истраживања	5	2	4	8
Маркетинг и јавност	5	3	2	8
Медијско право	5	3	2	8
Изборни предмет: Телевизијско новинарство; Социјална психологија	5	2	2	6
Теорија јавног мњења	6	2	2	6
Право интелектуалне својине	6	3	3	9
Верске заједнице и медији	6	3	3	9
Изборни предмет: Новинарска стилистика; Савремени медијски системи	6	2	2	6

Назив предмета	С	Часови активне наставе		ЕСПБ
		П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА				
Међукултурно комуницирање и медији	7	2	2	6
Лобирање, брендирање и технике ПР кампања	7	3	3	10
Пословно комуницирање	7	3	3	9
Изборни предмет: Деонтологија медија; Социологија масовних комуникација	7	2	2	5
Нови медији	8	2	2	6
Политичко комуницирање	8	3	3	9
Креативне индустрије	8	3	3	9
Изборни предмет: Теорија медија; Култура комуницирања	8	2	2	6

ПРОГРАМ ЗА ПРИПРЕМУ И ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ НОВИНАРСТВА

Пријемни испит се састоји из два дела:

1. Тест знања из српског језика полаже се писмено у трајању од 60 минута а максималан број поена је 30.

2. Тест опште информисаности полаже се писмено у трајању од 45 минута, а максималан број поена је 30.

Оба дела пријемног испита полажу се истога дана.

Пријемни испит се полаже према Програму српског језика и књижевности ("Службени гласник СР Србије" - "Просветни гласник", број 5/90, "Службени гласник Републике Србије" - "Просветни гласник" број 3/91 и "Службени гласник РС" - "Просветни гласник" 3/92).

СРПСКИ ЈЕЗИК

ОПШТИ ПОЈМОВИ О ЈЕЗИКУ Место језика у људском животу.

Битна својства језика. Језик и комуникација. Еволуција језика (развој језика, настанак и развој писма). Језик, култура и друштво. Типови језика (језици у свету, језичка сродност, језички типови и језичке универзалије). Раслојавање језика. Језик, дијалект и социолект. Књижевни језик. Почетак

стандардизације књижевног језика и правописа. Екавски и ијекавски изговор.

Наречја српског језика. Дијалекатска основица српског књижевног језика.

ЈЕЗИЧКИ СИСТЕМ И НАУКЕ КОЈЕ СЕ ЊИМЕ БАВЕ Језик као систем знакова. **Фонетика и фонологија**. Гласови и фонеме. Слог. Гласовни

систем српског књижевног језика. Фонолошки систем српског књижевног

језика. Морфофонологија. Морфофонолошке алтернације и њихова улога у

промени и грађењу речи. **Прозодија**. Акценатски систем српског књижевног

језика. Морфологија. Речи и морфеме. Врсте морфема. **Морфологија** у ужем

смислу (промена речи). Грађење речи. Променљиве и непроменљиве речи

(именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи, прилози, везници, речце и

узвици). Основни појмови о извођењу (деривацији) речи. Сложенице,

полусложенице, правописна решења. **Синтакса**. Реченице у ширем смислу и

реченице у ужем смислу. Речи. Синтагма. Падежни систем. Систем зависних

реченица и главне врсте зависних реченица. Систем независних реченица.

Глаголска времена и глаголски начини. **Лексикологија** (са елементима

терминологије и фразеологије). Значењски (семантички) и формални односи

међу лексемама: синонимија, антонимија, полисемија и хомонимија;

метафоричка и метонимијска значења. Стилска вредност лексема. Основни

појмови о терминологији и терминима. Терминолошки речници. Основни

појмови о фразеологији и фразеолошким јединицама. Граматике и речници

српског језика и начин њихове употребе.

ПРАВОПИС

Основни принципи правописа српског књижевног

језика. Правописи и правописни приручници и начин њихове употребе.

Писање великог слова. Састављено и растављено писање речи. Правописна

решења у вези са гласовним алтернацијама. Правописни и интерпункцијски

знаци. Растављање речи на крају ред. Писање скраћеница и позајмљеница.

Литература: Уџбеници који се користе у основној и средњој школи.

Може: Ж. Станојчић, Љ. Поповић, **Савремени српски језик**, Уџбеник за I, II,

III и IV разред средње школе, Београд 1992. и остала издања; Р. Бугарски,

Увод у општу лингвистику; Правопис српског књижевног језика

(школско издање).

**МАСТЕР
АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ**

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ

**Академски назив:
МАСТЕР ФИЛОЗОФ**

**Дужина трајања студија:
2 семестра/1 академска година**

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Оспособити студенте да квалификовано и компетентно одговоре на нове, сложене и редифинисане захтеве образовања и научне заједнице, примерено европском окружењу.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Мастер филозофи могу дати најпре средњошколске професоре филозофије, логике, етике и осталих филозофских дисциплина као и грађанског васпитања. Поред тога, ове способности могу се користити у различитим подручјима као што су наука, медији, маркетинг, менаџмент, јавна управа и велике организације. Основне студије треба да дају широки профил хуманистичке усмерености и оспособљавање за рад у различитим доменама хуманистичких делатности.

Мастер филозофи биће теоријски едуковани и стручно обучени за практична и научна истраживања, развијајући квалитетне предуслове за почетак докторских студија

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из теста знања из филозофије. Максимални број поена је 40.

Табела 5.1А. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм другог нивоа студија...

	Ш	Назив предмета	С	Статус предмета	Часови активне наставе				Остали часови	ЕС ПБ
					П	В	студијски истраживачки рад	Дуги облици наставе		
Прва година										
1.		Филозофска методологија	I	О	2	2				8
2.		Страни језик III	I	О	2	2				4
3.		Предмет изборног блока 1.	I	ИБ	2	2				6
4.		Предмет изборног блока 2.	I	ИБ	2	2				6
5.		Предмет изборног блока 3.	I	ИБ	2	2				6
6.		Методе и технике истраживања	I I	О	2	2				6
7.		Страни језик IV	I I	О	2	2				4
8.		Предмет изборног блока 4.	I I	ИБ	2	2				6
9.		Истраживања и припрема завршног рада					8			4

10.		Завршни мастер рад					10
		Укупно часова активне наставе на години студија = 600					
					Укупно ЕСПБ		60

Табела 5.3 Изборна настава на студијском програму

Табела 3.1. Изборна настава на студентском програму									
	Ш	Назив предмета	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				ЕСПБ
					П	В	ДОН	СИР	ЕСПБ
Предмет изборни 1.									
1.		Метафизичке теме у антици и средњем веку	ИБ	И	2	2			6
2.		Биотика	ИБ	И	2	2			6
Предмет изборни 2.									
1.		Модерна трансформација филозофије	ИБ	И	2	2			6
2.		Естетика, дизајн, мода	ИБ	И	2	2			6
Предмет изборни 3.									
1.		Савремени филозофски правци	ИБ	И	2	2			6
2.		Теорија значења	ИБ	И	2	2			6
Предмет изборни 4.									
1.		Филозофија духа	ИБ	И	2	2			6

2.		Савремени изазови високо- школског образовања	ИБ	И	2	2			6
----	--	--	----	---	---	---	--	--	---

***ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ***

1. Vindelband, V., Povjest filozofije I, II, Kultura, Zagreb, 1957.
2. Koplston, F., Istorija filozofije, I-V, BIGZ, Beograd, 1988-1995.
3. Koen, M., Nejgel, E., Uvod u logiku i naučni metod, Jasen, Beograd-Nikšić, 2006.

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ

Академски назив:
МАСТЕР ИСТОРИЧАР

Дужина трајања студија:
2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Оспособити студенте за примену научних достигнућа из области историје.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Мастер историчар је оспособљен за научни и истраживачки рад, разумевање историјских процеса и развој људске цивилизације кроз епохе, да препозна, документује, класификује, архивира, интерпретира и разуме сву комплексност међународних односа, функционисање дипломатије и државне политике, активно примењује стечена знања у сврху популаризације и актуелизације историјских питања, да креира пројекте културних установа (музеја, галерија, библиотека, архива, центара културе), и да њима руководи и даље развија свој научни профил у разним смеровима на широком пољу историјских студија.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из теста знања из историје. Максимални број поена је 40.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА ИСТОРИЈЕ.**

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Методологија научно - истраживачког рада	4	4		8
Предмети изборног блока 1				
Латински језик	2	2		5
Старогрчки језик	2	2		5
Старословенски језик	2	2		5
Енглески језик	2	2		5
Француски језик	2	2		5
Немачки језик	2	2		5
Руски језик	2	2		5
Грчки језик	2	2		5
Предмети изборног блока 2				
Општа историја старог века	4	4		17
Историја Срба у средњем веку	4	4		17
Општа историја средњег века	4	4		17
Историја Византије	4	4		17
Општа историја XX века	4	4		17
Историја Југославије од 1918. год	4	4		17
Општа историја новог века	4	4		17
Историја Срба у новом веку	4	4		17
Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Завршни рад			20	30

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ**

1. А. Курт, Стари Исток I-II, Београд 2004
2. Џ. Бјури, Р. Мигс, *Историја Грчке до смрти Александра Великог I-II*, Београд 2008.
3. А.В. Раповић, *Helenizam i njegova istorijska uloga*, Sarajevo 1962
4. М. Мирковић, *Римска држава под краљевима и у доба републике (753-27 пре Хр.)*, Београд 2002
5. М. Мирковић, *Римска држава у доба принципата и домината (27.пре Хр.-337.н.е.)*, Београд 2003
6. Г. Острогорски, *Историја Византије*, Београд 1978.
7. *Историја српског народа I*, Београд 1999 (друго издање)
8. М. Благојевић-Д. Медаковић, *Историја српске државности I*, Нови Сад 2002.
9. С. Ђирковић, *Историја средњовековне босанске државе*, Београд 1964.
10. А. Д. Удаљцова, Ј. А. Космински, О. Л. Вајнштајн, *Историја средњег века I*, Београд 1956.
11. М. Brandt, *Srednjovjekovno doba povijesnog razvitka*, Zagreb 1979.
12. С. Пеинтер, *Историја средњег века (284 – 1500)*, Београд 1997.
13. Џ. Линч, *Историја средњовековне Цркве*, Београд 1999
14. Џ. Багнал Бјури, *Варварска инвазија на Европу*, Београд 2010.
15. Ж. Диби, *Време катедрала*, Београд 1989
16. *Историја српског народа II* Београд 1999 (друго издање)
17. М. Благојевић, *Државна управа у српским средњовековним земљама*, Београд 2001²
18. Робер Мантран, *Историја Османског царства*, Београд, Клио, 2002.
19. Драгољуб Р. Живојиновић, *Успон Европе (1450-1789)*, Београд, 2000.
20. В. Тарле, А.В. Јефимов, Ф.И. Нотович, В.М. Хвостов, *Историја новог века I*, књ. 1, Београд 1949
21. *Историја српског народа III 1-2.*, Београд 1993
22. Ђоко Слијпчевић, *Историја Српске православне цркве*, Диселдорф 1978
23. *Историја Црне Горе III*, Титоград 1975.
24. Стеван К. Павловић, *Историја Балкана*, Београд 2001
25. *Историја српског народа, књига V-1*, Београд 1994.
26. *Историја српског народа, књига VI-1*, Београд 1994
27. Joseph von Hammer, *Историја Турског (Османског царства), II-III*, Загреб, 1979

28. J.B. Тарле, А.В. Јефимович, Ф.И. Нотович, В.М. Хвостов, *Историја новог века II*, књ.2, Београд 1949
29. Историја српског народа, IV-1, Београд 1986
30. Чедомир Попов, Од Версаја до Данцинга, Београд 1995
31. Чедомир Попов, Политички фронтови Другог светског рата, Нови Сад 1995.
32. -Волтер Лакер, Историја Европе 1945-1992, Београд 1999
33. Ричард Џ. Кремптон, Балкан после Другог светског рата, Београд 2003
34. Радош Љушић, Историја српске државности, САНУ, Нови Сад 2001
35. Васа Чубриловић, Историја политичке мисли у Србији 19. века, Београд 1958
36. A. Mitrović, Vreme netrpeljivih, Podgorica 2004
37. Милорад Екмечић, *Стварање Југославије 1790-1918, II*, Београд 1997
38. Б. Петрановић, *Историја Југославије*, Београд 1981 .
39. Љ. Димић, *Историја српске државности, Србија у Југославији*, III, Нови Сад 2001
40. Историја српског народа, VI-2, Београд, 1994

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ – ДВА ПРОГРАМА

1. МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ – НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ СМЕР

Академски назив: Мастер социолог – истраживач

2. МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ – СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

Академски назив: Мастер социјалне политике

Диференцијални (квалификациони) испити – за све мастер програме

1. Област: Методологија

Предмети: 1. Увод у анализу података; 2. Научни метод

2. Област: Опште социологија

Предмети: 1. Општа социологија; 2. Савремене социолошке теорије

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ – НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ СМЕР

Академски назив:

Мастер социолог – истраживач

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви програма Мастер академских студија социологије су, пре свега: овладавање општим социолошким појмовима, као и специфичним појмовима специјализованих социолошких дисциплина; упознавање са различитим савременим теоријским правцима и типовима објашњења у соци-

ологији; стицање знања о основним друштвеним институцијама и разноврсним културним системима. Такође, студенти треба да стекну увид у механизме друштвеног функционисања и основне изворе друштвених нефункционалности и социјалних проблема, као и структурних ограничења друштвене акције. У области истраживачког рада њихово знање се огледа у: разумевању логике научног истраживања; познавању неколико основних типова истраживачких нацрта и овладавању различитим техникама за прикупљање података и познавању различитих процедура обраде и анализе података.

Опште способности стечене на програму укључују способност аналитичког и синтетичког начина мишљења и способности поређења; способност за истраживачки рад и примену знања у пракси; способност критичке процене искуствене евиденције независно на који начин је она стечена, способности комуникације и тимског рада и развијену професионалну етику.

Предметно-специфичне компетенција стечене на овом нивоу студија, међу којима посебан значај имају истраживачке компетенције могу се сажети у следеће групе:

- аналитичке компетенције (способност анализе друштвених феномена; способност коришћења резултата друштвених истраживања; способност формулације мера за остварење постављених друштвених циљева, као и способност праћења и евалуације државних, локалних и пословних политика с обзиром на циљеве који се налазе у њиховој основи;
- истраживачке компетенције (манифестне у способности студената да: осмисле истраживачки нацрт и израде различите инструменте њему примерене; прикупљају податке користећи различите инструменте и технике; сачине базе података у оквиру неког од статистичких програма; самостално обаве сложеније типове анализа прикупљених података и презентују резултате истраживања);
- педагошке компетенције (које укључују познавање методике наставе друштвених наука као и разумевање механизма социјализације).

Стечене опште способности и професионалне компетенције, по окончању студија омогућиле би компетентно обављање стручних послова (попут оних у: државним органима; сфери привреде; институцијама социјалне заштите; културним институцијама; политичким институцијама; штампаним и електронским медијима; образовним институцијама), као и у установама где су неопходне истраживачке способности (попут агенција за истраживање јавног мњења, научних институција и сл).

ИСХОДИ ПРОЦЕСА УЧЕЊА

Исход учења на Мастер академским студијама социологије је продубљено теоријско и практично познавање неколико посебних социолошких дисциплина: (социологије културе, социологије рада, социологије насеља, социологије медијске продукције, социологије маргиналних друштвених група итд). Део тог знања укључује информисаност о резултатима најновијих истраживања и претпоставља способност критичког разумевања теорија и владајућих принципа у посебним социолошким областима.

У суштинском смислу нагласак учења је на савременим друштвеним институцијама и процесима и њиховој компаративној анализи, а на основу резултата најновијих социолошких истраживања у посебним областима друштвеног живота.

У области самосталног истраживања, студент овладава комплекснијим методама социолошког истраживања и демонстрира способност њихове употребе. У ситуацији која изискује решење проблема у посебним областима друштвеног живота, студент је у стању да развије и поткрепи аргументацију која може да допринесе решењу проблема.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије могу уписати сва лица са завршеним основним академским студијама социологије или сродних студијских програма (психологије, политиколошких студија, журналистике, антропологије, етнологије и сл), у бодовној вредности од 240 ЕСПБ бодова.

Редослед кандидата за упис на дипломске академске студије утврђује се на основу опште просечне оцене постигнуте на основним студијама као и на основу резултата диференцијалних испита за студенте са нематичних студијских програма (студенте који нису завршили основне студије социологије на било ком универзитету у земљи и шире).

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из теста знања из социологије. Максимални број поена је 60.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ**

	III	Назив предмета	C	Статус предмета	Часови активне наставе				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	СИР	ДОН		
I семестар										
1.		<u>Социологија савременог српског друштва</u>		О	2	2				6
2.		<u>Методологија друштвених наука</u>		ОЗ	2	2				6
3.		Предмет изборног блока 1.		ИБ1	2	2				6
		<u>Култура и друштво</u>								
		<u>Социологија образовања савременог српског друштва</u>								
		<u>Социологија савремене породице</u>								
		<u>Социологија медијске продукције</u>								
		<u>Социологија медијске рецепције</u>								
		<u>Социологија девијантног понашања</u>								
		<u>Социологија православља</u>								
		<u>Професионална етика социолога</u>								
		<u>Ромолошке студије</u>								
		<u>Социологија маргиналних</u>								

		<u>друштвених група</u>								
4..		Предмет изборног блока 2.		ИБ2	2	2				6
		<u>Социолошко истраживање вредности</u>								
		<u>Социолошко истраживање религије и религиозности</u>								
		<u>Мерење друштвених неједнакости и сиромаштва</u>								
		<u>Теорије и истраживања у социологији рада</u>								
5.		Предмет изборног блока 3.		ИБ3	2	2				6
		<u>Социологија развоја савременог друштва</u>								
		<u>Грађанско друштво и политика</u>								
		<u>Студије глобализације</u>								

II семестар									
1.		<u>Савремене социолошке теорије</u>		О	2	2			6
2.		<u>Студијски истраживачки рад</u>		О			8	4	6
3		Предмет изборног блока 4.		ИБ4		2			6
		<u>Анализа садржаја</u>			2				
		<u>Увод у методологију квалитативних истраживања</u>							
		Завршни рад		О	-				12

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ –
НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ СМЕР**

Минимална литература:

1. М. Хараламос, М. Холборн (ур.), *Социологија. Теме и перспективе*, Загреб: Голден маркетинг, 2002. (ове области обухватају око 250 страна)

Области:

- Социолошка теорија: класична (Диркем, Маркс, Вебер) и савремена (функционалистичка, конфликтна, теорија размене, теорија рационалног избора, симболички интеракционизам, етнометодологија, теорија постмодерног друштва, Гиденс – теорија структурације и теорија модерности)
 - Методологија друштвеног истраживања
 - Моћ, политика и држава
 - Култура и идентитет
2. С. Фајгељ, Б. Кузмановић, Б. Ђукановић, *Приручник за социјална истраживања* ЦИД, Подгорица, 2004 (5-416 стр)

Шира литаратура:

Ентони Гиденс *Социологија*, Београд: Економски факултет, 2003.

Џорџ Рицер *Савремена социолошка теорија и њени класични корени*, Београд: Службени гласник, 2009.

(за исте, горе наведене, области)

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ – СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

**Академски назив:
Мастер социјалне политике**

**Дужина трајања студија:
2 семестра/1 академска година**

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Основни циљ мастер програма из социјалне политике је да оспособи компетентног аналитичара мера социјалне политике. Две групе предметно-специфичних компетенција су од пресудне важности у том погледу: а) аналитичке компетенције (које укључују способност анализе друштвених феномена; способност коришћења резултата друштвених истраживања; способност формулације мера за остварење постављених друштвених циљева, и способност праћења и евалуације државних, локалних и пословних политика с обзиром на постављене циљеве; и б) истраживачке компетенције (које се огледају у њиховој способности да прикупљају податке користећи различите инструменте и технике; да формирају базе података у неколико статистичких програма, да самостално обаве сложеније типове анализа прикупљених података и да презентују резултате анализе);

Током мастер академских студија студенти овладавају, како општим социолошким појмовима, тако и специфичним појмовима социјалне политике; упознају се са основним теоријским правцима и типовима објашњења у социологији и социјалној политици, стичу знања о основним друштвеним институцијама и разноврсним системима социјалне политике. Студенти такође стичу увид у механизме друштвеног функционисања и основне изворе друштвених нефункционалности и социјалних проблема. Њихово знање им омогућава препознавање социјалних актера и разумевање структурних ограничења друштвене акције. У области истраживачког рада њихово знање се огледа у познавању неколико основних типова истраживачких нацрта и разумевање логике научног и друштвеног истраживања; познавање различитих техника за прикупљање података, познавање основних техника обраде и анализе података; познавање основних метода анализе и евалуације мера социјалне политике.

На овом нивоу оспособљености, свршени студенти мастер академских студија социјалне политике моћи ће компетентно да обављају послове свуда где се тражи познавање друштвених односа и процеса и начина функционисања друштвених институција, а посебно тамо где се тражи експертско знање ради рационалног доношења одлука и интервенција у друштвеном животу на основу познавања друштвене ситуације.

ИСХОДИ ПРОЦЕСА УЧЕЊА

Након окончања мастер студија у области социјалне политике студенти ће бити у стању да:

- објасне улогу социјалне политике у организацији модерних индустријских друштава
- дефинишу главне концепте у теоријама социјалне политике и социјалне државе
- разликују типове социјалне државе и опишу и образложе хипотезе о њиховом настанку
- опишу и објасне главне друштвене проблеме на чије решавање су усмерене мере социјалне политике, а на основу теоријског знања и увида у резултате друштвених истраживања
- поброје и образложе главне циљеве социјалне политике: редистрибуцију, управљање социјалним ризицима и смањење социјалне искључености
- детаљно опишу на које начине се циљеви социјалне политике постижу у најмање два система социјалне политике, у компаративном контексту
- анализирају (и евалуирају) поједине мере социјалне политике с обзиром на њихове циљеве, административну и финансијску имплементацију и последице њихове примене на поједине категорије становништва
- примене квантитативне и квалитативне методе друштвеног истраживања у анализи друштвених проблема и мера социјалне политике
- формулишу и образложе мере социјалне политике с обзиром на постављене циљеве, а на основу секундарне анализе расположивих података или самостално прикупљених података

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије социологије - Социјална политика могу уписати сва лица са завршеним основним академским студијама социологије и сродних друштвено-хуманистичких наука (политичке науке, право, економија и друге сродне друштвено-хуманистичке науке) у бодовној вредности од 240 ЕСПБ бодова.

Редослед кандидата за упис на Мастер академске студије утврђује се на основу опште просечне оцене постигнуте на основним студијама и на основу броја поена освојених на пријемном испиту.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из теста знања из социологије. Максимални број поена је 60.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ

	Ш	Назив предмета	С	Статус предмета	Часови активне наставе				Остал и часови	ЕСП Б
					П	В	СИ Р	ДО Н		
I семестар										
1.	СОЦМ22 О1	<u>Савремене теорије социјалне политике</u>	Т М	О	2	2				6
2.	СОЦМ23 О1	<u>Анализа мера социјалне политике</u>	С А	О	2	2				6
3.	СОЦМСП 1	Предмет изборног блока 1: Упоредни системи социјалне политике	Н С	ИБ1	2	2				6

	СОЦМ26 И1	<u>Пензијски системи, социјална брига о старима и социјална заштита</u>	НС							
	СОЦМ27 И1	<u>Политика тржишта рада и образовна политика</u>	НС							
	СОЦМ28 И1	<u>Породична политика и политика здравствене заштите</u>	НС							
5	СОЦМСП 2	Предмет изборног блока 2: Социјални проблеми	Н С	ИБ2	2	2				6
	СОЦМ29 И1	<u>Социјалне неједнакости и сиромаштво</u>	НС							
	СОЦМ30 И1	<u>Социјална искљученост и политика социјалног укључивања</u>	НС							
	СОЦМ31 И1	<u>Социологија девијантног понашања</u>	НС							
	СОЦМ32 И1	<u>Демографске промене и популациона политика</u>	НС							
	СОЦМ37 И2	<u>Социјални проблеми деце и младих</u>	НС							
	СОЦМ33 И1	<u>Социјална превенција школског насиља</u>	НС							

	СОЦМ34 И1	<u>Социологија маргиналних друштвених група</u>	НС							
	СОЦМСП 3	Предмет изборног блока 3	СА	ИБ3	2	2				6
	СОЦМ02 О1	<u>Методологија друштвених наука</u>	СА							
	СОЦМ20 И1	<u>Професионал на етика социолога</u>	СА							
	СОЦМ04 И1	<u>Мерење социјалних неједнакости и сиромаштва</u>	СА							
	СОЦМ01 О1	<u>Социологија савременог српског друштва</u>	СА							
	СОЦМ13 И1	<u>Теорије и истраживања у социологији рада</u>	НС							
	СОЦМ35 И1	<u>Грађанско друштво и политика</u>	НС							
	СОЦМ05 И1	<u>Студије глобализациј е</u>	НС							

II семестар										
1.	СОЦМ08О2	<u>Јавне финансије и социјално осигурање</u>	ТМ	О	2	2				6
2.	СОЦМСП4	Предмет изборног блока 4	ТМ	ИБ4	2	2				6
	СОЦМ06И2	<u>Анализа садржаја</u>	ТМ							
	СОЦМ07И2	<u>Увод у методологију квалитативних истраживања</u>	ТМ							

	СОЦМЗ6И1	<u>Социологија савремене породице</u>	ТМ							
	2ППСИИСА02	<u>Образовање деце са сметњама и тешкоћама у развоју</u>	ТМ							
	2ППСИИСА05	<u>Менаџмент у образовању</u>	ТМ							
	СОЦМСП5	<u>Стручна пракса</u>	СА	О						6
	СОЦМ46О2	<u>Завршни рад</u>		О			8	4		12

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ –
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**

Минимална литература:

1. М. Хараламбос, М. Холборн (ур.), *Социологија. Теме и перспективе*, Загреб: Голден маркетинг, 2002.

Области:

- Социолошка теорија: класична (Диркем, Маркс, Вебер) и савремена (функционалистичка, конфликтна, теорија размене, теорија рационалног избора, симболички интеракционизам, етнометодологија, теорија постмодерног друштва, Гиденс – теорија структурације и теорија модерности) (1031-1080)
- Методологија друштвеног истраживања (964-1031)
- Друштвена стратификација (22-126)
- Сиромаштво и социјално искључење (290-347)
- Породице и домаћинства (Обитељи кућанства) (502-587)
- Рад, незапосленост и доколица (684-773)

2. Влодо Пуљиз и група аутора, *Социјална политика*, Загреб: Правни факултет, 2005

Области:

- Увод: Социјална политика – дефиниције и подручја (стр. 3-18)
- Други део: Системи социјалне политике (стр. 171-353)
 - Пензијски систем (Мировински сустав)
 - Здравствена политика
 - Социјална политика и (не)запосленост

- Социјална помоћ
- Породична политика (Обитељска политика)
- Трећи део: Појмовник социјалне политике (427-479)

Шира литаратура:

Ентони Гиденс *Социологија*, Београд: Економски факултет, 2003.

Џорџ Рипер *Савремена социолошка теорија и њени класични корени*,
Београд: Службени гласник, 2009.

(за исте, горе наведене, области)

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ

Академски назив:

МАСТЕР ПСИХОЛОГ

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ПСИХОЛОГИЈЕ

Студијски програм мастер академских студија Психологије састоји је из четири модула: Клиничка психологија, Развојно-педагошка психологија, Психологија рада и Социјална психологија. За све модуле заједнички је обавезни предмет Методе и технике истраживања у психологији, заједничка је листа изборних предмета за све модуле, на којој се налази велики број предмета који покривају различита подручја психологије, и заједничка је израда и одбрана нацрта завршног мастер рада, као и израда и одбрана самог рада. Поред тога, на сваком модулу постоје два обавезна предмета из области на коју се односи модул, два предмета изборног блока за тај модул (студент бира са листе предмете у складу са својим интересовањима и склоностима, као и темом коју намерава да ради за завршни - мастер рад) и стручна пракса чији садржај одговара модулу студијског програма. Настава обавезних и изборних предмета реализује се током првог семестра, а стручна пракса, израда и одбрана нацрта мастер рада и израда и одбрана мастер рада реализују се током другог семестра. Листа понуђених предмета конципирана је тако да буду заступљене савремене теме психологије као теоријске и примењене науке, релевантне за области на које се односе модули студијског програма. На тај начин се формира профил стручњака оспособљеног да се компетентно бави психологијом. Изборни предмети треба да профилишу специфичне склоности, интересовања и аспирације кандидата, да припреме кандидата за рад у пракси и за наставак усавршавања кроз докторске студије. За све предмете предвиђени су часови предавања и вежби који се изводе различитим методама активне наставе, а такође су предвиђени и задаци за студијски истраживачки рад студената.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Основни циљ мастер академских студија психологије је да, кроз пружање адекватних знања и развијање релевантних компетенција, оспособљавају студенте за стручно и самостално обављање психолошке

практике у различитим областима примењене психологије и научно истраживачке делатности.

Овај основни циљ оствариће се кроз:

- упознавање студената са најзначајнијим савременим теоријским и методолошким концептима у психологији и различитим психолошким дисциплинама и развијање критичког приступа према овим концептима,
- оспособљавање студената да користе теоријске концепте и знања у објашњавању различитих појава из свакодневног живота,
- оспособљавање студената да разумеју принципе и факторе психичког живота и развоја човека, различитих облика понашања и функционисања јединке унутар и изван социјалног контекста, како код здравог, тако и код појединца са психичким проблемима, и да примењују психолошке методе, технике и концепте у практичном раду са појединцима и групама усмереном на решавање практичних проблема у различитим областима рада и у пружању различитих видова психо-социјалне подршке,
- развијање вештина примене психодијагностичких средстава и правилног интерпретирања статуса основних психичких процеса и функција,
- развијање капацитета студената да анализирају, синтетишу и предвиђају последице и решења различитих психолошких проблема,
- оспособљавање студената да интегришу теоријска и практична знања,
- развијање вештина планирања и реализације психолошких истраживања заснованих на принципима научно-истраживачког рада и уз коришћење адекватних савремених метода и техника у свим фазама истраживачког рада,
- развијање вештина академског писања кроз израду извештаја о обављеним истраживањима,
- развијање вештина тимског рада,
- развијање свест о значају самосталног и континуираног стицања знања за компетентно обављање праксе у различитим областима и институцијама или за даље усавршавање на специјалистичким, докторским или неким другим студијама,
- упознавање са професионалним етичким стандардима и развијање свести о важности њиховог поштовања,

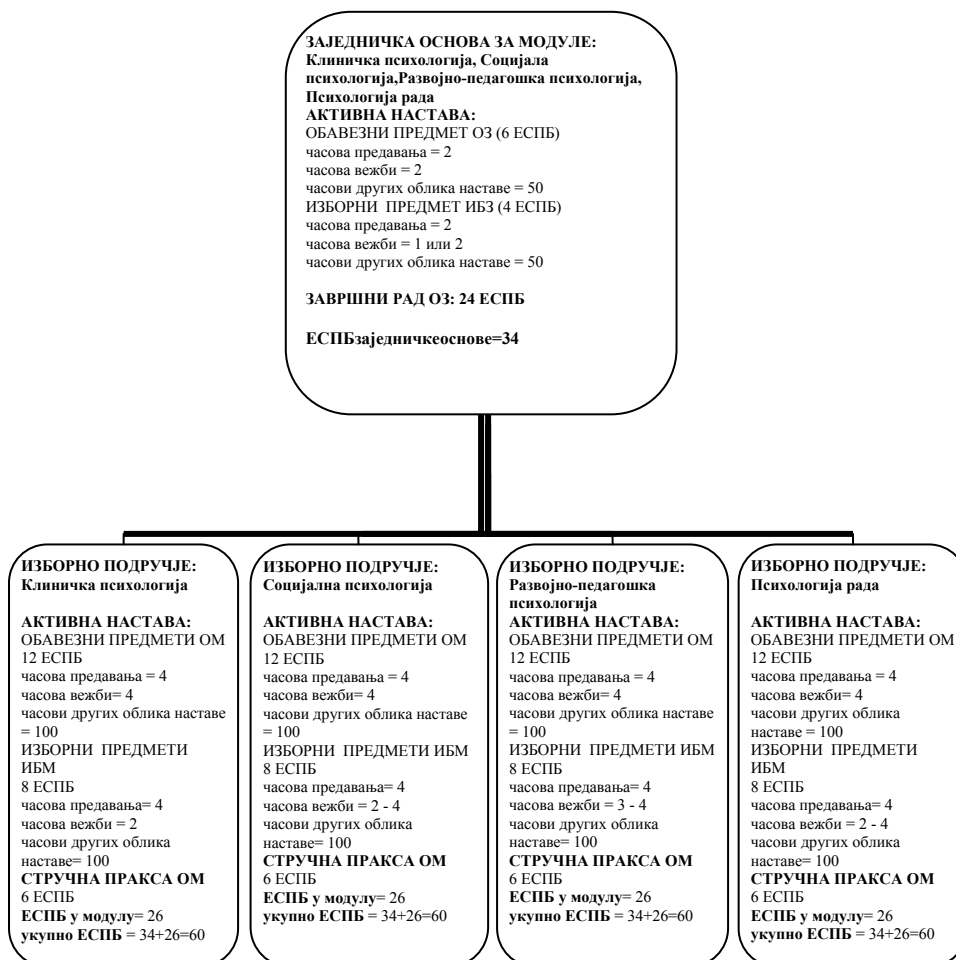
- развијање критичког и самокритичког приступа сопственом раду и раду других.

ИСХОДИ УЧЕЊА – КОМПЕТЕНЦИЈЕ СВРШЕНИХ СТУДЕНАТА

Од студента се након завршених мастер академских студија из области психологије очекује да буде у стању да:

- самостално анализира и пореди различите теоријске системе и моделе,
- усвојена сазнања примени у разумевању и процени различитих аспеката психолошког функционисања како појединца, тако и група и организационих целина;
- правилно интерпретира статус основних психичких процеса и функција на основу примене психодијагностичких средстава;
- препозна психолошке потребе и проблеме у различитим доменама функционисања и примењује адекватна теоријска сазнања и практичне процедуре у њиховом решавању;
- предвиђа последице и осмишљава решења различитих психолошких проблема, креира програме и активности за подршку развоја и побољшање квалитета живота;
- планира, конципира и спроводи истраживања из различитих области психологије поштујући принципе научног истраживања;
- конструише, примењује и адекватно интерпретира психолошке мерне инструменте уз детаљно познавање статистичких процедура;
- критички процењује истраживачке налазе и компетентно их представља јавности;
- препознаје улогу психолога у сарадњи са другим струкама и у спреман је да се укључи у тимски рад;
- уважава и примењује етичке кодексе струке;
- адекватно евалуира ефекте свог професионалног рада;
- препознаје вредност континуиране едукације.

**Блок табела – приказ студијског програма мастер академских
студија психологије**

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм мастер академских студија психологије – модул клиничка психологија

	Ш	Назив предмета	С	Т ип	Стату с пред мета	Часови активне наставе				Оста ли часов и	ЕС ПБ
						П	В	С И Р	Д О Н		
ПРВА ГОДИНА											
.	2ZPSIO TM01	Методе и технике научног истражив ања	I	Т М	ОЗ	2	2	3,3 3			6
.	2KPSIO NS01	Клиничко - социјална психологи ја	I	Н С	ОМ	2	2	3,3 3			6
.	2KPSIO NS02	Психосоц ијална патологиј а	I	Н С	ОМ	2	2	3,3 3			6
.		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1	3,3 3			4
.		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1	3,3 3			4
.		Предмет изборних блокова за све модуле	I		ИБЗ	2	1,63	3,3 3			4
						1 2	9,63	20			30
	2KPSII0 2	Стручна пракса	I I		ОМ					10	6
	2ZPSIO ZR01	Израда и одбрана	I I		ОЗ					40	4

		нацрта мастер рада									
		Израда и одбрана мастер рада	I I		ОЗ						20
											30
Укупно часова активне наставе на години студија						1 8 0	144, 45	30 0		750	60

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски
программастер академских студија психологије – модул психологија рада

	Ш	Назив предмета	С	Ти п	Стату с предм ета	Часови активне наставе				Оста ли часо ви	ЕС ПБ
						П	В	СИ Р	ДО Н		
ПРВА ГОДИНА											
1 .	2ZPSIOT M01	Методe и технике научног истражива ња	I	Т М	ОЗ	2	2	3,3 3			6
2 .	2RPSION S01	Организац иона психологиј а	I	Н С	ОМ	2	2	3,3 3			6
3 .	2RPSION S02	Професион ална и етичка питања психологиј е рада	I	Н С	ОМ	2	2	3,3 3			6
4 .		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,33	3,3 3			4
5 .		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,33	3,3 3			4
6		Предмет	I		ИБЗ	2	1,63	3,3			4

.		изборних блокова за све модуле						3			
						12	10,2 9	20			30
7	2RPSII02	Стручна пракса	I I		OM					10	6
8	2ZPSIOZ R01	Израда и одбрана нацрта мастер рада	I I		O3					40	4
9		Израда и одбрана мастер рада	I I		O3						20
											30
Укупно часова активне наставе на години студија						18 0	144, 45	300		750	60

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски
программастер академских студија психологије – модул развојно-педагошка
психологија

	Ш	Назив предмета	С	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				Остали часови	ЕС ПБ
						П	В	СИР	ДОН		
ПРВА ГОДИНА											
1.	2ZPSIOT M01	Методe и технике научног истраживања	I	ТМ	ОЗ	2	2	3,33			6
2.	2PPSION S01	Психологија у образовању	I	НС	ОМ	2	2	3,33			6
3.	2PPSION S02	Истраживања у развојној психологији	I	НС	ОМ	2	2	3,33			6

4		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,87	3,3 3			4
5		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,87	3,3 3			4
6		Предмет изборних блокова за све модуле	I		ИБЗ	2	1,63	3,3 3			4
						12	11,3 7	20			30
7	2PPSII02	Стручна пракса	I I		ОМ					10	6
8		Израда и одбрана нацрта мастер рада	I I		ОЗ					40	4
9	2ZPSIOZ R01	Израда и одбрана мастер рада	I I		ОЗ						20
											30
Укупно часова активне наставе на години студија						18 0	170, 55	30 0		750	60

Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски
программастер академских студија психологије – модул социјална
психологија

	Ш	Назив предмета	С	Ти п	Статус предмета	Часови активне наставе				Остали часови	ЕС ПБ
						П	В	СИ Р	ДО Н		
ПРВА ГОДИНА											
1 .	2ZPSIOT M01	Методе и технике научног истраживања	I	Т М	ОЗ	2	2	3,33			6
2 .	2SPSION S01	Савремене теорије у социјалној психологији	I	Н С	ОМ	2	2	3,33			6
3 .	2SPSION S02	Истраживања у социјалној психологији	I	Н С	ОМ	2	2	3,33			6
4 .		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,44	3,33			4
5 .		Предмет изборног блока за модул	I		ИБМ	2	1,44	3,33			4
6 .		Предмет изборних блокова за све модуле	I		ИБЗ	2	1,63	3,33			4
						12	10,51	20			30
7	2SPSII02	Стручна	I		ОМ					10	6

		пракса	I								
8	2ZPSIOZ R01	Израда и одбрана нацрта мастер рада	I I		O3					40	4
9		Израда и одбрана мастер рада	I I		O3						20
											30
Укупно часова активне наставе на години студија						180	157,65	300		750	60
III-шифра предмета која се задаје на нивоу установе С-семестар у коме је предмет Тип предмета: Статус предмета: О-обавезни, ИБ-изборни блок, ОЗ-обавезни заједнички за више модула, ако програм има модуле ИБЗ-изборни заједнички за више модула, ако програм има модуле, ОМ-обавезни за модул, ИБМ-изборни блок модула Часови активне наставе: П-предавања, В-вежбе, ДОН- Дуги облици наставе (лабораторијке вежбе, семинари и др.), СИР-студијски истраживачки рад.											

Изборна настава на студијском програму

Ш		Назив предмета	Тип	Статус предмета	Часови активне наставе				ЕСП Б
					П	В	ДОН	СИР	ЕСП Б
Предметни изборног блока за модул Клиничка психологија									
1	2KPSIISA01	Саветодавни рад са децом и адолесцентима	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
2	2KPSIINS02	Психологија стреса	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
3	2KPSIINS03	Психологија слободног времена	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
4	2KPSIINS04	Неуропсихологија	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
5	2KPSIINS05	Здравствена психологија	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
6	2KPSIISA06	Подручја примене трансакционе анализе	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
7	2KPSIISA	Форензичка	СА	ИБМ	2	1		3,33	4

.	07	психологија са судском психијатријом							
8	2KPSIISA 08	Психолошке интервенције у кризи	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
Предметни изборног блока за модул Социјална психологија									
1	2SPSIINS 01	Социјална неуро наука	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
2	2SPSIINS 02	Психологија индивидуалних разлика	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
3	2SPSIINS 03	Психологија партнерских веза	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
4	2SPSIINS 04	Психологија интерперсоналног понашања	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
5	2SPSIINS 05	Психологија вођства и следбеништва	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
6	2SPSIINS 06	Емпиријска истраживања уметности	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
7	2SPSIINS 07	Психологија хумора	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
8	2SPSIINS 08	Студије културе и идентитета	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
9	2SPSIISA 09	Насиље у блиским везама	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
Предметни изборног блока за модул Развојно-педагошка психологија									
1	MPNNS4	Личност, способности и стилови учења	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
2	MPNSA1	Образовање деце са сметњама и тешкоћама у развоју	СА	ИБМ	2	2		3,33	4
3	MPNNS5	Психологија адолесценције	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
4	MPNSA3	Сарадња породице и школе	СА	ИБМ	2	2		3,33	4

5	MPNNS8	Менаџмент у образовању	СА	ИБМ	2	2		3,33	4
6	MPNSA6	Заштита менталног здравља у школи	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
7	MPNNS3	Психологија наставника	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
8	2PPSIINS08	Психологија родитељства	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
Предмети изборног блока за модул Психологија рада									
1	2KPSIINS02	Психологија стреса	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
2	2SPSIINS04	Психологија интерперсоналног понашања	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
3	2RPSIISA03	Мултиваријантна анализа	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
4	2SPSIINS02	Психологија индивидуалних разлика	НС	ИБМ	2	2		3,33	4
5	2KPSIINS05	Здравствена психологија	НС	ИБМ	2	1		3,33	4
6	2RPSIISA06	Методе истраживања тржишта	СА	ИБМ	2	1		3,33	4
Напомена: Са листе предмета изборног блока за модул студент бира два предмета. Трећи изборни предмет студент бира са укупне листе предмета изборних блокова свих модула.									
Ш-шифра предмета која се задаје на нивоу установе Тип предмета: АО – Академско-општеобразовни, ТМ- теоријско методолошки, НС- научно стручни, УС- уметничко стручни, СА-стручно апликативни Статус предмета: И-изборни, ако програм има модуле ИЗ-изборни заједнички за више модула, ИМ-изборни за појединачни модул. Ако има предмета који су заједнички за више судијских програма, то се означава у Књизи предмета. Часови активне наставе: П-предавања, В-вежбе, ДОН- Дуги облици наставе (лабораторијске вежбе, семинари и др.), СИР-студијски истраживачки рад.									

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ**

- Ognjenović, P. (izdanje 2001 ili bilo koje drugo) Osećaj i mera, Zemun: Most-art
Poglavlja:
Problem kvaliteta; Problem intenziteta; Teorija informacije; Teorija detekcije signala; Neopsihofizika

- Ognjenović, P.(izdanje 1992 ili bilo koje drugo) Psihologija opažanja, Beograd: Naučna knjiga
Poglavlja:
Čula-kanali veze; Opažanje prostora, vremena i pokreta; Opažanje oblika; Kognitivna obrada informacija

- Ognjenović, P., Škorc, B. (2005). Naše namere i osećanja, Beograd: Gutembergova galaksija
Poglavlja:
Osnovni problemi psihologije motivacije i emocija; Volja, instinkti ili motivacija; Fiziološke osnove motivacije; Teorije nagona; Nenagonska motivacija; O emocijama - fiziološki, kognitivistički i fenomenološki pristup

- Radonjic, S. (1992). Opsta psihologija II. Beograd: Savez drustva psihologa Srbije.
Poglavlja:
Instrumentalno učenje i delovi teorija učenja. str. 107-173, str. 236-260.

- Hol, K. S., Lindzi, G. (1983). Teorije ličnosti, Beograd: Nolit
Poglavlja:
2. Frojdova klasična psihoanalitička teorija, 55-74, 4. Jungova analitička teorija, 125-135,
5. Sociopsihološke teorije ličnosti, 163-180, 12. Olportova psihologija pojedinca, 411-427, 14. Katelova teorija ličnosti, 489-501.

- Popović V.B. (2002) Bukvar teorije ličnosti, Beograd: CPP, str. 16-46.

- Pijaže, Ž., Inhelder, B. (1978). Intelektualni razvoj deteta, Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
Poglavlja:
Uvodna beleška-11; Etape intelektualnog razvoja -15; Mentalni razvoj deteta-17; I novorođenče i odojče 21; II Rano detinjstvo od druge do sedme 28; III detinjstvo od sedme do dvanaeste 44; Mišljenje u adolescenata 61; Snezo-motorno poreklo saznanja 77; Intelektualne operacije i njihov razvoj 93; I istorijsko-kritički pregled

95; II pojmovi konzervacije 103; III grupisanje klasa i relacija i obrazovanje; IV operacije koje se tiču vremena, prostora i slučaja 125; V propozicionalne ili formalne operacije 134

- Rot, N.(1994, ili kasnija izdanja) Osnovi socijalne psihologije. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

Poglavlje:

Efektii socijalizacije

- Vučić, L. (1987) Pedagoška psihologija, Beograd: Savez društava psihologa Srbije

Poglavlja:

Metode učenja; Podsticaji za učenje; Transfer učenja; Ispitivanje i ocenjivanje znanja; Testovi znanja i postignuća; Kriterijski testovi

- Golubović, G. (2008). Osnovi opšte psihopatologije. Niš: Unigraf

Poglavlja:

Uvod u psihopatologiju; Psihičke funkcije i njihova patologija; Simptom, znak i sindrom

u psihijatriji; Klasifikacija duševnih poremećaja. (str. 3-128; 151-159)

- Smirnof, V. (1970). Psihoanaliza deteta. Beograd: Kultura (str: 97-123)

- Tadić, N. Psihijatrija detinjstva i mladosti (1992). Beograd: Naučna knjiga (str: 244-255)

- Berger, J.(2004). Psihodijagnostika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

Poglavlja:

Dijagnostički intervju; Opservacija i procena ponašanja; Psihodijagnostička procena inteligencije; Samoopis kao osnova procene ličnosti; Psihološka procena : nalaz i mišljenje

- Arambašić, L. (2001). Psihološke krizne intervencije. U Biro, M. (2002). Klinička psihologija. Novi Sad: Futura Publikacije, 365-374

Poglavlja:

Stresni i traumatski događaji i njihove posledice. Znaci stresa i traume. Dugoročne posledice stresnih i traumatskih događaja. Načini suočavanja sa stresom/oporavak od traumatskih događaja. Krizni događaji i kriza kao psihičko stanje. Osobine kriza. Vrste kriza. Psihološke krizne intervencije.

- Vlajković. J. (2001). Prevencija mentalnih poremećaja. U Biro, M. (2002). Klinička psihologija. Novi Sad: Futura Publikacije, 356 -364,

Poglavlja:

Istorijski razvoj primarne prevencije (medicinski model, model psihijatrije u zajednici, modeli psihološke primarne prevencije).

- Vlajkovic, J. (2001). Teorija i praksa mentalne higijene. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju, 40-51, 80-87

Poglavlja:

Razvojna psihologija celokupnog životnog ciklusa. Strategije prevladavanja krize. Socijalna podrška

-Tadić, N. (1992). Psihijatrija detinjstva i mladost. Beograd: Naučna KMD, 86- 93, 114-117

Poglavlja:

Usvojenje. Porodični smeštaj. Domski smeštaj. Razvod i razvedene porodice

Fajgelj, S. (2003). Psihometrija, Beograd: CPP

Poglavlja:

Podsednik za multivarijantnu analizu individualnih razlika; Klasicna testna teorija; Modeli paralelnih indikatora; Stivensova teorija merenja i nivoi merenja; Manifestne i latentne varijable; Emergentne i latentne varijable; Pouzdanost testa i retesta; Pouzdanost alternativnih formi; Pouzdanost izmedju ocenjivaca; Pouzdanost interne konzistencije; Koeficijent alfa; Norme i normiranje; Prava ispitanika; Nomološka mreža; Metode za utvrđivanje konstruktivne valjanosti; Kriterijumska valjanost; Sadržinska valjanost; Inkrementalna valjanost

- Guzina, Milica (1980). Kadrovska psihologija. Beograd: Naučna knjiga

- Čukic, B. (2003). Psihologija rada - usklađivanje čoveka i posla, Kruševac: ICIM

- Čukic, B. (2004): Menadžment ljudskih resursa, Kruševac: ICIM

Iz poslednje tri knjige pripremiti teme: Analiza posla; Profesionalna orijentacija; Profesionalna selekcija; Apsentizam; Fluktuacija; Motivacija za rad

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ

Академски назив:

МАСТЕР ПЕДАГОГ (Модул 1)

МАСТЕР СОЦИЈАЛНИ ПЕДАГОГ (Модул 2)

Дужина трајања студија:

2 семестара /1 академске године

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви Мастер студијског програма педагогије усмерене су на развој компетенција критичког промишљања темељних педагошких проблема, стицање академских вештина за педагошко деловање у широком спектру васпитно-образовних установа, вештина практичне примене стечених знања и креативног и компетентног процењивање и унапређивање педагошког рада. Као посебан циљ истиче се оспособљавање студената за истраживање теоријске и практичне васпитно-образовне делатности, те за научно-истраживачки рад, доживотно образовање и самообразовање.

Модул 1:

Мастер академским студијама академских педагогије студенти стичу знања и развијају вештине и способности неопходне за самостално обављање послова педагога у области васпитања и образовања, као и за даље образовање и перманентно стручно усавршавање како би били оспособљени за:

- разумевање педагошких идеја и концепција, смисла и суштине васпитања и васпитно-образовног процеса на свим ступњевима система васпитања и образовања, у породици, неформалном систему и ширем окружењу у коме се процес одвија;
- компетентно примењивање стечених знања, кроз давање квалификованих предлога и идеја за отклањање препрека и решавање проблема који ометају васпитно-образовни рад;
- организовање педагошко-инструктивног и саветодавног рада са наставницима родитељима и другим актерима васпитно-образовног рада;
- разумевање предшколске установе и школе као отвореног система,

који егзистира у одређеном друштвеном контексту;

- учествовање у планирању, дизајнирању и имплементирању иновативних програма у образовним установама и успешан тимски рад са другим стручњацима;

- стицање теоријско-методолошких сазнања у циљу оспособљавања за научно-истраживачки рад, као и припрема за даље школовање и професионални развој;

- успешно самостално истраживање васпитно-образовног процеса и актуелних проблема из сопствене праксе, ради њеног унапређивања;

- планирање и реализацију акционих истраживања у васпитно-образовном раду.

Модул 2:

Током Мастер академских студија педагогије студенти стичу знања и развијају вештине и способности неопходне за самостално обављање послова социјалних педагога, као и за даље образовање и перманентно стручно усавршавање како би били оспособљени за:

- разумевање педагошких идеја и концепција, смисла и суштине васпитања и васпитно-образовног процеса на свим ступњевима система васпитања и образовања, у породици, неформалном систему и ширем окружењу у коме се процес одвија;

- успешно самостално истраживање васпитно-образовног процеса и актуелних проблема из сопствене праксе, ради њеног унапређивања (социјално депривираних особа, социјално окружење, социјална интеграција);

- планирање и реализацију акционих истраживања у васпитно-образовном раду;

- компетентно примењивање стечених знања, кроз давање квалификованих предлога и идеја за континуирано праћење међугенерациских односа и отклањање препрека;

- организовање педагошко-инструктивног и саветодавног рада са актерима васпитно-образовног рада у циљу проналажења консензуса у одређивању водећих друштвених норми;

- истраживање и прихватање интеркултурализма у концептуализацији васпитања деце, младих и старих;

- учествовање у планирању, дизајнирању и имплементирању иновативних програма у образовним установама и успешан тимски рад са другим стручњацима;

- стицање теоријско-методолошких сазнања у циљу оспособљавања студената за научно-истраживачки рад, као и припрема за даље школовање и професионални развој.

- васпитање особа и друштвених група, особа са поремећајима у понашању кроз процесе-превенције, социјалне интеграције, рехабилитације,

социјализације, ресоцијализације...

Циљеви студијског програма операционализују се кроз: разумевање и непосредну примену различитих педагошких концепција и савремених теоријских приступа хуманизацији педагошког рада; схватање васпитно-образовног процеса као интерактивног комуникацијског процеса и развој професионалних компетенција за аналитичко-истраживачки, инструктивно-саветодавни и оперативни рад у непосредној педагошкој стварности.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Савладавањем студијског програма Мастер академских студија студент стиче следеће опште способности:

- ❑ разумевање теоријских и практичних импликација различитих система и теоријских концепата у васпитно-образовним институцијама, у породици, неформалном систему и ширем окружењу у коме се процес васпитања одвија;
- ❑ истраживање васпитно-образовног процеса и актуелних проблема из сопствене праксе, ради њеног унапређивања;
- ❑ учествовање у планирању, дизајнирању и имплементирању иновативних програма у образовним установама;
- ❑ учествовање у тимском раду и другим кооперативним облицима рада;
- ❑ критичко промишљање релевантних проблема у васпитању и образовању;
- ❑ развијање квалитетне интеракције између учесника васпитно-образовног процеса;
- ❑ прецизно конципирање налаза својих и других истраживања и компетентног презентовања;
- ❑ укључивање у процес континуираног образовања;
- ❑ показивање сензибилности за етичке проблеме;
- ❑ учествовање у стручним дискусијама које се тичу унапређивање струке;
- ❑ креативно и стваралачко трагање за решењима у васпитној стварности;
- ❑ за педагошко-инструктивни рад са наставницима, родитељима и другим актерима васпитног процеса;
- ❑ за саветодавни рад са наставницима, родитељима, ученицима и другим актерима васпитног процеса;
- ❑ за идентификовање особа са хендикепом, као и планирање, организовање и реализовање рада са њима;
- ❑ за конципирање и реализовање развојно-превентивних и компензаторско-корективних програма намењених различитим потребама;
- ❑ за праћење и активно укључивање у процес реформисања система

васпитања, као и имплементацију иновација.

По завршетку Мастер академских студија педагогије очекује се да студенти поседује следеће предметно-специфичне компетенције и то:

Модул 1:

- ☐ разумевања тенденција промена у систему образовања и увиђање добрих/лоших и генералних/партикуларних последица тих промена;
- ☐ учествовања у идентификовању и превазилажењу проблема на које наилазе у непосредном васпитно-образовном контексту;
- ☐ активног учествовања у програмирању васпитно-образовног рада;
- ☐ компетентног извођења истраживања у контексту установе у којој ради и да коришћења резултата сопственог истраживања и истраживања других за унапређење рада установе;
- ☐ адекватног пружања подршке породици и укључивање у решавање проблема различитих облика дисфункционалности у установама социјалне заштите;
- ☐ организовања и реализовања различитих врста образовних програма за родитеље којима би утицао на подизање педагошке културе родитеља и јачање њихових васпитних компетенција;
- ☐ реализовања педагошко-инструктивног и саветодавног рада са актерима васпитно-образовног процеса у циљу унапређивања процеса наставе;
- ☐ подстицања усвајања знања и развој вештина наставника неопходних у раду са ученицима који показују проблеме у учењу и понашању;
- ☐ организовања функционисања школе као отвореног система који размењује информације и искуства и организује сарадњу са друштвеном средином у којој се школа налази;

Модул 2:

- ☐ разуме тенденције промена у систему образовања и уме да направи увид у добре/лоше и генералне/партикуларне последице тих промена;
- ☐ уочава, разуме, прихвата, анализира и евалуира потребе васпитаника и обележја конкретних социјалних ситуација;
- ☐ подржава антидискриминаторски и антисегрегацијски принцип;
- ☐ заступа различити приступ за различите особе, за потребе мањинских идентитета;
- ☐ осмишљава и дизајнира васпитне стратегије социјално-педагошких интервенција;
- ☐ предвиђа на адекватан начин пружање подршке породици и укључује се у решавање проблема различитих облика дисфункционалности у установама социјалне заштите;
- ☐ организује и реализује различите врсте образовних програма којима би се

утицало на подизање педагошке културе и јачање њихових васпитних компетенција;

□ пројектује истраживање у контексту установе у којој ради и да користи резултате сопственог истраживања и истраживања других за унапређење рада установе;

□ реализује педагошко инструктивни рад са наставницима у циљу унапређивања процеса наставе, као и вештина и знања наставника у раду са ученицима који показују проблеме у учењу и понашању;

□ (ре)конструише програм васпитно-образовног рада установе;

□ организује промовисање васпитно-образовних активности у медијима, као и могућности различитих медија у процесу васпитања и образовања.

□ преобликује социјалне везе и односе, социјални идентитет,

□ компонује мултидисциплинарни тим на развоју социјалне мреже подршке васпитаницима,

планира васпитни процес на стимулативним средствима рада у циљу јачања постојећих способности сваке особе.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из тест знања из педагогије. Максимални број поена је 60.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА ПЕДАГОГИЈЕ (МОДУЛ 1- ПЕДАГОГИЈА)

Предмети I семестра	Часови активне наставе				ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	ДОН	
Методологија педагошких истраживања	2	1	2	0	6
Савремени проблеми васпитања и образовања-интердисциплинарни семинар	2	1	2	1	9
Предмет изборног блока 1.	2	1	2	0	6
Пед. комуникација	2	1	2	0	6
Теорије школе	2	1	2	0	6
Диференцијална дидактика	2	1	2	0	6
Предмет изборног блока 2.	2	1	2	1	9
Дидактичке иновације	2	1	2	1	9
Породични односи и васпитање	2	1	2	1	9
Акциона истраживања у педагогији	2	1	2	1	9

Социјална педагогија	2	1	2	1	9
Предмети II семестра	Часови активне наставе				ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	ДОН	
Предмет изборног блока 3.	2	0	0	0	5
Образовање за рефлексивну праксу	2	0	0	0	5
Педагошко - саветодавни рад	2	0	0	0	5
Методика социјално - педагошког рада	2	0	0	0	5
Породица и васпитно - образовне установе	2	0	0	0	5
Предмет изборног блока 4.	2	0	0	0	4
Стратегије ефикасног образовања	2	0	0	0	4
Педагогија слободног времена	2	0	0	0	4
Дидактика даровитих	2	0	0	0	4
Припрема деце за полазак у школу	2	0	0	0	4
Истраживачки студијски рад	0	0	20	0	6
Завршни рад	0	0	0	0	15

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА ПЕДАГОГИЈЕ (МОДУЛ 2-
СОЦИЈАЛНА ПЕДАГОГИЈА)**

Предмети I семестра	Часови активне наставе				ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	ДОН	
Савремена педагогија и инклузивно образовање	2	1	2	0	6
Методологија педагошких истраживања	2	1	2	1	9
Предмет изборног блока 1.	2	1	2	0	6
Педагошка комуникација	2	1	2	0	6
Међукултурна комуникација и медији	2	1	2	0	6
Социологија маргиналних друштвених група	2	1	2	0	6
Социјална искљученост и политика социјалног укључивања	2	1	2	0	6
Предмет изборног блока 2.	2	1	2	1	9

Социјална педагогија	2	1	2	1	9
Ромолошке студије	2	1	2	1	9
Породични односи и васпитање	2	1	2	1	9
Методика инклузивног образовања	2	1	2	1	9
Акциона истраживања у педагогији	2	1	2	1	9
Предмети II семестра	Часови активне наставе				ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	ДОН	
Предмет изборног блока 3.	2	0	0	0	5
Социјална превенција школског насиља	2	0	0	0	5
Педагошко - саветодавни рад	2	0	0	0	5
Социјална инклузија старијих особа	2	0	0	0	5
Социјални проблеми деце и младих	2	0	0	0	5
Предмет изборног блока 4.	2	0	0	0	4
Насиље, васпитно занемаривање и злостављање	2	0	0	0	4
Педагогија слободног времена	2	0	0	0	4
Припрема деце за полазак у школу	2	0	0	0	4
Дидактика даровитих	2	0	0	0	4
Стручна пракса				5	5
Истраживачки студијски рад	0	0	20	0	6
Завршни рад	0	0	0	0	15

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ ЗА ПОЛАГАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ

Сузић, Н. (2005): Педагогија за XXI вијек, Бања Лука: ТТ- Центар. (Методика васпитног рада у области етике и морала, стр: 545-555, и Саветодавни рад са ученицима, стр: 568-590.)

Крњајић, С. (2004): Социјално понашање ученика, Београд: ИПИ. (Социјална педагогија, стр: 15-83.)

Кнежевић – Флорић, О. (2006): Интерактивна педагогија, Нови Сад: СПДВ. (Интерактивна педагогија у васпитно-образовним институцијама стр: 157-190.)

Банђур, В. и Поткоњак, Н. (1999): Методологија педагогије, Савез педагошких друштава, Београд.

Голднер-Вуков, М. (1988): Породица у кризи, Медицинска књига, Београд, 7 - 99 стр.

Вилотијевић, М. (1999): *Дидактика- Предмети дидактике*. Научна књига, Београд.

(Проблемска настава, стр. 239-249; Програмирана настава, стр. 267-276; Егземпларна настава, стр. 303-307; Микро настава, стр. 313-317; Допунска, продужена и додатна настава, стр. 322-330; Принцип очигледности и апстрактности, стр. 396-403; Принцип индивидуализације, диференцијације и интеграције, стр. 412-420; Принцип свесне активности, стр. 428-432.)

Вилотијевић, М. (1999): *Организација наставе*. Научна књига, Београд.

(Наставни план, стр. 23-36; Наставни програм, стр. 39-43; Наставни час, стр. 105-123; Облици наставног рада, стр. 181-201; Метода усменог излагања, стр. 217-224; Метода разговора, стр. 227-247.)

Каменов, Е. (2002): *Васпитање предшколске деце*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд
(Васпитање и узраст, стр. 22-41)

Каменов, Е. (2002): *Образовање предшколске деце*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд

(Циљеви образовања у предшколском узрасту, стр. 36-55, Услови успешног образовања, стр. 55-61, Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом стр. 78-101, Општа и посебна припрема деце за школу, стр. 211-220)

Трнавац, Н. (2005): Школска педагогија, Научна књига, Београд.
(Типолошка класификација школа (врсте школа), стр. 173-199)

Јанковић, П., Родић, Р. (2007): Школска педагогија, Учитељски факултет, Сомбор.

(Структура активности школе, стр. 33-37, Продужени и целодневни боравак ученика у школи, стр. 156-174, Допунски, додатни и корективно-педагошки рад у школи, стр. 238-270)

Ценић С. и Петровић Ј. (2005): Васпитање кроз историјске епохе, Учитељски факултет, Врање.

(Античка епоха стр. 27 – 50, Педагогија у епохи ренесансе стр. 83 – 90, 106 – 117, Епоха модерног доба, стр. 128 – 136, 147 – 187, 224 – 270.)

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
ДЕПАРТМАН ЗА ПЕДАГОГИЈУ

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ЗА УПИС НА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ
СТУДИЈЕ ПЕДАГОГИЈЕ ЗА ШКОЛСКУ 2013/14. ГОДИНУ
ТЕСТ ЗНАЊА СА ОДГОВОРИМА

Овај тест садржи шездесет питања из различитих педагошких дисциплина. Уз свако питање наведена су четири одговора, али је међу њима само један тачан. Прочитајте пажљиво свако питање, а затим се определите за **само један** од понуђених одговора.

У листу за одговоре, водећи рачуна о редном броју питања, ставите знак **X** преко слова за одговор за који сте се определили. Одговори на питања уписују се, дакле, **само у лист за одговоре!**

Пример:

Познато дело Јанљ Амоса Коменског је :

- а) Емил или О васпитању
- б) Како Гертруда учи своју децу
- в) Велика дидактика
- г) Мисли о васпитању

НЕ ПИШИТЕ НИШТА У СВЕСЦИ СА ПИТАЊИМА !

А САДА ОКРЕНИТЕ СТРАНУ !

1. Чиме је посебно одређено дечје понашање:

- а) когнитивним потенцијалима деце
- б) сазревањем интрапсихичких функција
- в) енвиromенталистичким утицајима
- г) **особеностима ступња развија на коме се дете налази**

2. Настава која се заснива на представама маште пример је:

- а) псеудоактивизације
- б) **очигледне наставе**
- в) стваралачке наставе
- г) псеудоиндукције

3. Дисфункционалности породичних односа доприноси:

- а) **стварање међугенерациских коалиција у породичном функционисању**
- б) стварање чврстог родитељског савеза
- в) флексибилна структурна моћ са расподелом ауторитета
- г) слободна и спонтана комуникација између чланова породице

4. Скала у којој се бројеви користе као имена различитих категорија квалитативне класификације неке појаве зове се:

- а) **номинална скала**
- б) ординална скала
- в) интервална скала
- г) рацио скала

5. Када се не може приступити директном саветодавно раду :

- а) када је ученик независтан од спољашњих утицаја
- б) када сам може да преузме део одговорности
- в) **када је особа неприступачна за саветодавни разговор**
- г) када постоји могућност да особа изрази своје конфликте кроз разговор

6. У недирективном методу:

- а) **ученик говори два пута више од наставника**
- б) наставник говори 4-5 пута више од ученика
- в) ученик говори два пута мање од наставника
- г) наставник говори 4-5 пута мање од ученика

7. Који од наведених теоретичара не припада правцу експерименталне педагогије?

- а) **П. Наторп**
- б) С. Хол
- в) Р. Торндајк
- г) А. Нечајев

8. Породични митови се односе на:

- а) **приче која породици дају одређени идентитет**
- б) догађаје и појаве на које је култура у којој породица живи најосетљивија
- в) метод визуелног представљања породице путем дијаграма
- г) рефлексију друштвених вредности

9. Која законитост означава да се способност говора развија на рачун кретања деце?

- а) проксимо-дистални правац развоја
- б) цефало-каудални правац развоја
- в) константност развојног реда
- г) **алтернативност у развоју**

10. Шта је од највеће важности учинити како би се одабрали одговарајући садржаји који ће бити најкориснији за дечји развој?

- а) остварити сарадњу са родитељима
- б) иновирати васпитно-образовни рад
- в) **посматрати децу**
- г) структурирати средину

11. Који процес се истовремено дешава са развојем функција код деце раног узраста:

- а) амплификација функција
- б) акцелерација функција
- в) прелазак са интерпсихичке у интрапсихичке функције
- г) **централизација функција**

12. Конзистентно-инконзистентна контрола понашања у породичном функционисању значи да:

- а) **сваки од родитеља користи другачији стил контроле**
- б) сваки од родитеља мења стил контроле у кратком временском периоду
- в) нема договарања и правила су нефлексибилна

г) све је дозвољено и постоји потпуна ширина правила

13. Основни критеријум развијања моралности је:

а) социјална свест

б) социјална одговорност

в) социјална укљученост

г) социјална интеракција

14. Нулта хипотеза спада у:

а) хипотезе по предмету

б) хипотезе по логичкој природи

в) хипотезе по сазнајној улози

г) хипотезе по општости

15. Шта је основна функција очигледности у настави?

а) интелектуално осамостаљивање ученика

б) омогућавање мисаоне активизације ученика

в) заснивање наставе на дедуктивном сазнању

г) јединство индукције и дедукције у настави

16. Кибернетски циркуларни модел означава:

а) да су односи у једној породици обострани и међузависни

б) тенденцију успостављања стабилности, еквилибријума и стања без промене

в) вербано и невербано понашање у социјалном контексту

г) процес развоја породице путем позитивне фидбек функције

17. Прву расправу о васпитању жена написао је :

а) Е. Ротердамски

б) Л. Вивес

в) Ж. Ж. Русо

г) Ј. Х. Песталоци

18. Која опција представља алтернативни назив за критичне периоде у васпитању и образовању деце раног узраста:

а) оптимални периоди за васпитање и образовање деце

б) периоди осетљивости

в) припремни период за васпитање и образовање деце

г) функционални периоди за васпитање и образовање деце

19. На чему се заснива Слакинова хипотеза о критичним периодима за учење деце раног узраста?

а) на ставу да у њима долази до изражаја утицај услова

б) на мишљењу да се развој извесних функција одвија у специфичним развојним периодима
в) на схватању да се они односе на преломне тренутке
г) на ставу да се на тај начин омогућава стварање повољних услова за развој деце

20. Сплит-халф поступак је један од поступака за одређивање:

- а) валидности
- б) релијабилности**
- в) дискриминативности
- г) објективности

21. Која карактеристика предшколског узраста означава да су извесни афекти манифестовани у дечјем понашању интензивни и критични?

- а) рањивост
- б) спонтаност
- в) емоционалност**
- г) биолошки дефицит

22. Начин оцењивања у коме сваки ученик добија одређено место у низу према постигнућу, што се одређује претварањем освојених поена у оцене назива се:

- а) средње оцене
- б) ранговање**
- в) упросецавање
- г) описно оцењивање

23. Који од облика мишљења је уско повезан са деперцептуализацијом:

- а) хипотетичко мишљење
- б) синкретичко мишљење
- в) индуктивно мишљење
- г) реверзибилно мишљење**

24. Шта је од изузетне важности када је реч о организованим видовима продуженог и целодневног боравка у школи?:

- а) да активности буду разноврсне
- б) да активности подржавају темпо учења сваког ученика
- в) да ваннаставне делатности буду непосредно повезане с наставом**

г) да активности буду педагошки уобличене

25. Ригидне, непропустљиве границе стварају:

а) функционалне породичне односе

б) уплетене породичне односе

в) избалансиране породичне односе

г) неповезаност и незаинтересованост у породичним односима

26. Према Хербарту наставни процес пролази кроз следеће ступњеве:

а) тачност, поузданост, брзина, релијабилност

б) јасноћа, метод, анализа, синтеза

в) јасноћа, асоцијација, систем, метод

г) систем, метод, поузданост, брзина

27. Коју од понуђених опција ауторка Н.Шарановић-Божановић сматра индикатором неуспеха деце школског узраста?

а) немогућност да ученик активно прати наставу

б) низак ниво интересовања

в) немогућност да ученик објасни своје радње

г) низак ниво самопоуздања

28. Који аутор сматра да проблемска настава најбоље подстиче активност наставника-практичара за повољну радну атмосферу при креирању васпитно-образовног процеса?:

а) Хејман

б) Рубинштајн

в) Клафки

г) Купусијавич

29. Неправовремено укључивање ученика у допунски образовно-васпитни рад може довести до:

а) до асоцијалног понашања

б) до "баријере смисла"

в) до когнитивне дисонанце

г) до поремећаја социоемоционалне сфере дечје личности

30. Према сугестији Б.Ђорђевић, од даровитих ученика у редовној настави може се захтевати:

- а) да помажу осталим ученицима у изради задатака
- б) да поучавају друге ученике
- в) да буду ангажовани у решавању сложених задатака**
- г) да буду оригинални при откривању решења

31. Асоцијативно учење као вид стицања психолошких особина које су у вези са породичном културом укључује:

- а) емоционални, мотивациони и социјални аспект
- б) емоционални, искуствени и сазнајни аспект**
- в) емоционални, социјални и искуствени аспект
- г) емоционални, искуствени и мотивациони аспект

32. Шта је партиципарујеће посматрање?

- а) посматрање једне појаве
- б) посматрање у којем је истраживач укључен у појаву коју посматра**
- в) посматрање које је временски дисконтинуирано
- г) посматрање у краћем временском периоду

33. Шта представља основну потешкоћу у анализирању и класификацији ученика?

- а) несистематичност у вођењу евиденције школских институција
- б) велики број школа
- в) велики број приватних школа
- г) плуралитет школских организационих форми**

34. Вид наставниковог усменог излагања који представља гласно расуђивање с циљем изазивања расуђивања код ученика је:

- а) објашњавање**
- б) описивање
- в) предавање
- г) причање

35. Шта подразумева интризична стратегија?

- а) учеников селф-концепт је близак жељи за успехом**
- б) учеников селф-концепт је близак жељи за дружењем

- в) учеников селф-концепт је близак жељи за престижом
- г) учеников селф-концепт је близак жељи за емпатијом

36. У ком делу теста знања се дају специфичне информације о решавању одређених задатака?

- а) у уводном делу теста
- б) испод сваког задатка
- в) испод сваке групе задатака**
- г) на крају теста

37. Фаза кумулативног животног стреса је карактеристична за:

- а) породицу са предшколским дететом
- б) породицу која стари
- в) породицу коју напуштају деца
- г) породицу са адолесцентом**

38. У односу на карактер садржаја образовања школе могу бити:

- а) завршне школе
- б) школе научне орјентације
- в) радне школе
- г) општеобразовне школе**

39. Који педагог се сматра *учиоцељем народа и оснивачем народне школе* у Немачкој?

- а) Ј. Ф. Хербарт
- б) Ј. Х. Песталоци**
- в) А. Дистервег
- г) Ф. Фребел

40. Оно опажање у коме се чулна искуства симултано стичу и мисаоно обрађују назива се:

- а) промишљање
- б) уопштавање
- в) приказивање
- г) посматрање**

41. Путања коју породица опише на свом животном путу назива се:

- а) животни циклус**

- б) развојна фаза
- в) трансгенерацијска анализа
- г) генограм

42. Подела хипотеза на: просто импликационе; индуктивне; редуктивне и дедуктивне је подела према:

- а) логичкој природи**
- б) предмету
- в) општости
- г) сазнајној улози

43. Која врста оцењивања је усредсређена на обликовање, усмеравање и вођење процеса учења?

- а) нумеричко оцењивање
- б) дескриптивно оцењивање
- в) формативно оцењивање**
- г) сумативно оцењивање

44. Додатни образовно-васпитни рад чини саставни део:

- а) редовних наставних активности
- б) ваннаставних активности**
- в) ваншколских активности
- г) обавезног наставног рада

45. Који се захтев поставља у односу на наставнике када је реч о организацији и реализацији додатног образовно-васпитног рада?

- а) стално стручно усавршавање
- б) консултације са члановима стручне службе школе
- в) организација експерименталног истраживања
- г) висока обученост за моделовање наставе на различитим нивоима сложености**

46. Која законитост децјег развоја је у питањ када се поједини облици понашања појављују и губе?

- а) тенденција елиминисања сувишног ангажовања мишића
- б) интермитентност у развоју**
- в) константност развојног реда
- г) алтернативност у развоју

47. У којој фази саветодавног разговора ученик сам може да настави започете промене?

- а) у фази када се износе позитивна осећања
- б) у фази када ученик реалније види себе
- в) у фази када је интегрисана позитивна акција**
- г) у фази када је јаснији смер акције у сврху решавања проблема

48. Исход вежбања у настави треба да биде:

- а) аутоматизовање вештина
- б) развој навика
- в) избегавање грешака
- г) изграђен и усвојен модел радње**

49. Мапа породичне структуре и образац функционисања у породици представља се путем:

- а) системског приступа породици
- б) породичног генограма**
- в) циркуларног кибернетског модела
- г) трансакционих образаца

50. Васпитно-образовни утицаји који делују на успех ученика условљени су:

- а) развојем педагошке теорије и праксе
- б) васпитним стилем учитеља**
- в) типом личности ученика
- г) стилем учења

51. Школске оцене спадају у:

- а) номиналну скалу
- б) ординалну скалу**
- в) интервалну скалу
- г) рачуно скалу

52. У спровођењу интервјуа истраживач треба да:

- а) улази у расправу са интервјуисаним
- б) пожурје испитаника
- в) установи да је одговор афирмативан или негативан**
- г) покаже своје изненађење, неслагање, прекор

53. Карактеристика номиналне интеракције је:

- а) истинитост
- б) ефикасност
- в) отвореност
- г) **коригованост**

54. Најпоузданија су она педагошка истраживања и проучавања која користе:

- а) секундарне изворе чињеница
- б) **примарне изворе чињеница**
- в) терцијане изворе чињеница
- г) кварталне изворе чињеница

55. За дисфункционалну породицу је карактеристична:

- а) **немогућност суочавања са стресом без већих последица**
- б) селективна попустљивост друштвених и културних утицаја
- в) способност амортизације промена из спољашње средине
- г) способност одређивања блискости и дистанце међу члановима породице

56. Са колико година су спартански младићи ступали у групе *ефеба*?

- а) 15 година
- б) **18 година**
- в) 20 година
- г) 13 година

57. Мисаона операција у којој се констатују истоветни елементи у појединим релатима односно члановима упоређивања је:

- а) синтетисање
- б) аналогича
- в) понављање
- г) **поистовећивање**

58. Основни приступ у директивном методу саветовања је:

- а) подстицање
- б) **персуазија**

- в) увежбавање
- г) спречавање

59. Који се програм у програмираној настави заснива на ткз. скипинг техници?

- а) линеарни програм
- б) линеарни програм са помоћним линијама
- в) модификовани линеарни програм**
- г) разгранати програм

60. На чему се заснива идентификација даровитих ученика?

- а) на распону психичке усмерености ученика
- б) на распону интересовања ученика
- в) на анализи производа ученичке делатности**
- г) на степену посвећености у бављењу неком делатношћу

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРОФЕСОР ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ

Академски назив:

МАСТЕР ПРОФЕСОР ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер за образовање професора предметне наставе је развијен у оквиру TEMPUS пројекта “Master programme for subject teachers in Serbia” (“Програм мастер студија за наставнике предметне наставе”) (ознака пројекта: “M.A.S.T.S”, број пројекта: 511170-TEMPUS-1-2010-1-RS-TEMPUS-JPCR). Основна сврха овог мастер програма је обезбеђивање образовања наставника предметне наставе у складу са законском регулативом (према *Закону о основама система образовања и васпитања* неопходан је мастер ниво образовања и минимум 36 ЕСПБ педагошко-психолошко-методичког образовања за професију наставник, према документу *Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја* захтевају се различите компетенције наставника које се односе на предметну област и методику наставе предмета, поучавање и учење, подршку развоју личности ученика и комуникацију и сарадњу) и стандардима међународне заједнице.

Општи циљ програма је да студенти развију компетенције које су неопходне за самостални рад наставника, односно стекну основна знања, вештине и способности кроз обавезни део педагошко-психолошко-методичког образовања и праксу у школи, као и виши ниво неких наставничких компетенција у зависности од изабраног предмета или групе предмета.

Посебни циљеви програма су:

- разликовање професионалног идентитета наставника од идентитета уже струке, разумевање улога наставника у школи и развијање

спремности да се развијају компетенције које су потребне наставнику да би остваривао своје улоге,

- разумевање основних педагошких, психолошких и методичких сазнања и оспособљавање за њихово критичко промишљање у контексту образовне праксе,
- оспособљавање за планирање образовног рада у коме се уважавају: индивидуалне и групне одлике ученика, специфичности наставног предмета и наставног програма, одлике контекста школе и шире друштвене средине, општи циљеви савременог образовања и вредности савремене цивилизације (једнаке шансе и квалитетно образовање за све, интеркултурално разумевање, активно грађанство),
- оспособљавање за адекватно одговарање на реакције ученика и промене у контексту при реализацији васпитно-образовног рада,
- развој осетљивости за препознавање проблема у васпитно-образовном раду, њихово разумевање и осмишљавање начина њиховог решавања,
- оспособљавање за примену савремених технологија као вида подршке школском учењу,
- оспособљавање за истраживање и евалуацију образовних активности и развијање спремности за критичко промишљање, самовредновање и унапређивање сопственог рада и рада школе,
- оспособљавање за конструктивну комуникацију, сараднички рад и међусобну подршку у релацији са ученицима, родитељима, колегама и локалном средином,
- развијање професионалног идентитета наставника као професије која подразумева континуирани професионални развој.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Разумевање посла и улоге наставника у настави и ван ње и прихватање различите улоге наставника као професионалног идентитета. Познавање когнитивног, социјалног и афективног развоја деце школског узраста, као и фактора који обликују њихов развој и начина на које школовање и наставници могу да му допринесу. Планирање и реализовање васпитно-образовног рада уз развијање мотивације, активног учења и сарадње ученика и стварање услова за њихов целокупни развој. Коришћење савремених научних сазнања и методологија из предметне области и стално развијање курикулума. Способност праћења наставног процеса и оцењивања напредовања ученика. Уочавање и истраживање проблема у васпитно-образовној пракси и њихово решавање. Сарађивање са свим релевантним актерима (колегама, ученицима, родитељима, локалном средином) у васпитно-образовном процесу. Поседовање активног и одговорног односа према сопственом професионалном развоју и развоју школе.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријем кандидата врши се на основу просечне оцене остварене на основним академским студијама и дужине студирања.

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Општа педагогија	2	2		6
Дидактика	2	2		6
Основи психологије	2	2		6
Психологија образовања	2	2		6
Изборни предмет	2	2		6
Предмети изборног блока 1				
Методика наставе друштвено-хуманистичких предмета				
Методика наставе техничко-технолошких предмета				
Методика наставе филолошких предмета				

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Изборни предмет 1	2	2		4
Изборни предмет 2	2	2		4
Изборни предмет 3	2	2		4
Предмети изборног блока 2				
Заштита менталног здравља у школи				
Психологија наставника				
Личност, способности и стилови учења				
Образовање деце са сметњама и тешкоћама у развоју				

Психологија адолесценције				
Морални развој и васпитање				
Медијска култура деце и младих				
Евалуација у васпитно- образовном раду				
Породична педагогија				
Сарадња породице и школе				
Образовна технологија				
Превенција насиља у школи				
Когнитивни и емоционални развој				
Методологија истраживања у образовању				
Менаџмент у образовању				
Школска пракса		2		6
Мастер рад				12

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ

Академски назив:

Мастер филолог (за српски језик и књижевност)

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије филологије састоје се из четири модула:

- 1. модула српског језика,**
- 2. модула српске и компаративне књижевности,**
- 3. модула књижевности и филма,**
- 4. модула методике наставе српског језика и књижевности.**

Приликом уписа студент се опредељује за један од четири понуђена модула.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљ студијског програма Мастер академске студије филологије јесте да, надовезујући се на основне академске студије, студентима омогући даље усавршавање у ужој научној области српски језик, односно српска књижевност, те постизање вештина и развој способности за интердисциплинарна проучавања књижевности и других естетских феномена (филма), као и овладавање основним и посебним наставничким вештинама на вишем нивоу које их оспособљава за успешно и иновативно укључивање у образовно-васпитни систем након завршетка студија.

Студенти би требало да прошире владање теоријско-методолошким појмовним апаратом и приступима проучавању српског језика и српске и компаративне књижевности у историјском, савременом и културном контексту; да прошире дијахронијско сагледавање историјских токова српске културе са становишта модерних теоријско-методолошких и културолошких приступа; да усаврше способност за самостални аналитичко-критички приступ појединим књижевним делима, те за његово ситуирање у шири естетички (филмски), друштвени, историјски и културолошких контекст; да развију и усвоје технике научног писања и оспособе се за самостални научно-истраживачки рад (састављање реферата, презентација и научних

радова), као и за наставак образовања на докторским студијама; да продубе познавање страних језика.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Дијахронијско сагледавање историјских токова српске културе са становишта модерних теоријско-методолошких и културолошких приступа.

Овладавање теоријским и основним практичним методама истраживачким и развојним приступима науке о језику. Стицање теоријских и практичних знања и овладавање вештинама проучавања српског језика.

Усавршавање и продубљивање теоријско-методолошког појмовног апарата и приступа књижевности у историјском и савременом контексту. Оспособљавање за самостални аналитички и критички приступ појединим књижевним делима, те за истраживање српске књижевности у оквирима јужнословенских и европских књижевности, као и њене позиције у савременој култури.

Интердисциплинаран приступ истраживачком процесу. Способност дефинисања и илустровања узајамних односа књижевних и филмских текстова у структурном, интерпретативном и прагматичном смислу. Примена критичке, филмске и културолошке теорије у анализи књижевног дела.

Примена сазнања из педагошко-психолошких дисциплина са циљем унапређења наставног процеса. Коришћење најсавременијих наставних метода. Критичко, креативно и дивергентно размишљање о проблемима из обалсти филологије. Способност самоевалуације и критичког сагледавања властитих и туђих резултата.

Развијање и примена технике научног писања и припремање за самостални научно-истраживачки рад, као и за наставак образовања на докторским студијама.

УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

У прву годину Мастер академских студија филологије може се уписати лице које има сакупљених најмање 240 ЕСПБ на програмима основних академских студија из друштвено-хуманистичког поља.

Студенти се уписују на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из посебног теста за сваки од модула на мастер академским студијама филологије:

1. теста знања из језика,
2. теста знања из књижевности,
3. теста знања из интердисциплинарног познавања књижевности и филма,
4. теста знања из методике наставе српског језика и књижевности.

Максимални број поена је 60.

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ДРУГОГ НИВОА СТУДИЈА ФИЛОЛОГИЈЕ

МОДУЛ СРПСКИ ЈЕЗИК

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Методологија лингвистичких истраживања	2	2	0	7
Упоредна граматика словенских језика 1	2	2	0	6
Предмети изборног блока 1				
Руски језик – почетни курс	2	2	0	4
Македонски језик – почетни курс	2	2	0	4
Бугарски језик – почетни курс	2	2	0	4
Енглески језик 5	2	2	0	4
Руски језик 5	2	2	0	4
Предмети изборног блока 2				
Општа лингвистика	2	2	0	6
Лексикологија	2	2	0	6
Лингвистичка географија	2	2	0	6
Предмети изборног блока 3				
Језичка анализа текстова до Вука	2	2	0	7
Српска ономастика	2	2	0	7
Славеносрпски језик	2	2	0	7

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Упоредна граматика словенских језика 2	2	2	0	5
Студијски истраживачки рад у функцији израде завршног(мастер) рада	0	0	16	5
Мастер рад				20

МОДУЛ СРПСКА И КОМПАРАТИВНА КЊИЖЕВНОСТ

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Методологија науке о књижевности	2	2	0	6
Техника научног рада	2	0	0	3
Предмети изборног блока 4				
Руски језик – почетни курс	2	2	0	4
Македонски језик – почетни курс	2	2	0	4
Бугарски језик – почетни курс	2	2	0	4
Енглески језик 5	2	2	0	4
Руски језик 5	2	2	0	4
Предмети изборног блока 5				
Семантика	2	2	0	5
Постмодерна проза	2	2	0	5
Предмети изборног блока 6	(бирају се 2 од 4 предмета)			
Књижевност и	2	2	0	6

културни контекст				
Књижевност и историја	2	2	0	6
Књижевност и религија	2	2	0	6
Књижевност и уметности	2	2	0	6

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Студијски истраживачки рад у функцији израде завршног(мастер) рада	0	0	18	10
Мастер рад				20

* Уколико није другачије назначено, у оквиру сваког изборног блока бира се један предмет.

МОДУЛ КЊИЖЕВНОСТ И ФИЛМ

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Методологија науке о књижевности	2	2	0	6
Техника научног рада	2	0	0	3
Основе филмског језика	1	1	0	5
Предмети изборног блока 7				
Руски језик – почетни курс	2	2	0	4
Македонски језик – почетни курс	2	2	0	4
Бугарски језик – почетни курс	2	2	0	4
Енглески језик 5	2	2	0	4
Руски језик 5	2	2	0	4
Предмети изборног блока 8	(бирају се 2 од 4 предмета)			
Класици књижевности и филм	2	2	0	6
Велики детективи у књижевности и филм	2	2	0	6
Хорор књижевност и филм	2	2	0	6
Утопија и научна фантастика	2	2	0	6

* Уколико није другачије назначено, у оквиру сваког изборног блока бира се један предмет.

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Студијски истраживачки рад у функцији израде завршног(мастер) рада	0	0	20	10
Мастер рад				20

**МОДУЛ МЕТОДИКА НАСТАВЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ**

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Методологија педагошких истраживања	2	2	0	6
Методика наставе језика	2	2	0	5
Читалац и текст у савременој настави књижевности	2	2	0	5
Предмети изборног блока 9				
Руски језик – почетни курс	2	2	0	4
Македонски језик – почетни курс	2	2	0	4
Бугарски језик – почетни курс	2	2	0	4
Енглески језик 5	2	2	0	4
Руски језик 5	2	2	0	4
Предмети изборног блока 10				
Општа лингвистика	2	2	0	6
Књижевност и културни контекст	2	2	0	6
Предмети изборног блока 11				
Личност, способности и стилови учења	2	2	0	4
Акциона истраживања	2	2	0	4

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Студијски истраживачки рад у функцији израде завршног(мастер) рада	0	0	16	10
Мастер рад				20

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ,
МОДУЛ МЕТОДИКА НАСТАВЕ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ**

1. В. Милатовић, *Методика наставе почетног читања и писања*, Тору, Београд 2005.
2. М. Николић, *Методика наставе српског језика и књижевности*, Београд 2006.
3. П. Илић, *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Нови Сад 2006.
4. В. Брборић, *Правонас српског језика у наставној пракси*, Београд 2004.
5. М. Јањић, *Настава падежа у теорији и пракси*, Учитељски факултет у Врању 2004.
6. М. Јањић, *Савремена настава говорне културе*, Нови Сад 2008.
7. S. Težak, *Teorija i praksa nastave hrvatskog jezika*, Zagreb 1996.
8. D. Rosandić, *Od slova do metateksta*, Zagreb 2002.
9. D. Pavličević-Franić, *Komunikacijom do gramatike*, Zagreb 2005.
10. J. Harmer, *Teaching and Learning Grammar*, Longman, London 1992.
11. H. G. Widdowson, *Teaching Language as Communication*, Oxford 2000.
12. R. Oxford, *Language learning strategies*, Boston 1990.
13. Љ. Бајић, *Одабране наставне интерпретације*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2004.
14. М. Павловић Миодраг, *Припремање наставника и ученика за тумачење књижевних дела*, Завод за уџбенике, Београд, 2008.
15. D. Rosandić, *Metodika književnog odgoja*, Zagreb, 2005.

**КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ЗА УПИС НА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ
СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ ЗА ШКОЛСКУ 2013/14. ГОДИНУ**

**МОДУЛ СРПСКИ ЈЕЗИК
ОКТОБАР 2013.**

1. Из ког периода потичу најстарији споменици старословенског језика којима данас располажемо?

С краја X и из XI века

1 поен

2. Старословенски језик је имао два назала:

Назал предњег реда, који се бележи: њ и назал задњег реда

који се бележи: њ

1 + 0,5 поена + 1 + 0,5 поена

3. Именујте алтернацију сугласника коју препознајете у следећим примерима:

пѣтица: трећа палатализација

1 поен

пророче: прва палатализација

1 поен

соуша: јотованье

1 поен

4. Именујте алтернацију вокала која повезује следеће примере:

ѣкѣ

пророкъ

рѣци

нарицати

Превој вокала

1 поен

5. Шта представљају следећи облици?

Грѣдомъ: инструментал једнине

1 поен

Грѣдомъ: датив множине

1 поен

6. Глаголи: **ѣсмъ, вѣдѣти, дати, ѣсти** и **имѣти**, будући да им је презентска основа једнака са кореном, тј. немају основински наставак, једним именом називају се **атематски глаголи**.

1 поен

7. Када је дошло до изједначења два полугласника (ѣ и ѣ) у старосрпском језику?

У X и XI веку (признати и ако пише крајем X века).

1 поен

8. У особине народног језика које нису утицале на фонолошки систем српско-словенског језика спада измена *л у о* на крају речи или на крају слога. Када се наведена појава извршила?

Крајем XIV века (око 1400. године).

1 поен

9. Како је настао облик *žepot* у инструменталу једнине именица женског рода од некадашњег *žepow*?

Угледањем на мушки и средњи род.

1 поен

10. У прилозима: *данас, ноћас, зимус* налазимо траг једне ишчезле заменице. О којој заменици је реч?

О заменици *сь* – овај.

1 поен

11. Стара словенска бројна именица *тисућа* замењена је на штокавском терену позајмљеницом **хиљада** из **грчког** језика.

1 + 1 поен

12. У 1. лицу једнине презента облици на -у<\ живе и данас у стандардном српском језику код два веома обична глагола. О којим глаголима је реч?

Хоћу и могу.

1 поен

13. Како се зове најстарији сачувани недатирани српкословенски ћирилички рукопис?

Мирослављево јеванђеље.

1 поен

14. Заокружите тачан одговор:

а) Рускословенски језик је неискварени, древни старословенски језик, којим се Срби враћају својим коренима.

б) Рускословенски језик је настао уношењем особина народног (руског) језика у старословенски језик, приближно у исто време када је настала и српска редакција.

1 поен

15. Како је Сава Мркаљ предложио да се означавају гласови *љ* и *њ* у својој познатој азбучној и правописној реформи из 1810. године?

љ, њ.

1

поен

16. Када и у ком свом делу Вук Караџић први пут употребљава латинично слово *ј*?

1818. у *Српском рјечнику*.

1 + 1 поен

17. Која године се сматра неформалном победом Вукових начела?

1847.

1 поен

18. Напишите синониме за дате синтагме.

Синхронијска дијалектологија: **описна дијалектологија**

Дијахронијска дијалектологија: **историјска дијалектологија.**

1 + 1 поен

19. Ком типу призренско-тимочког дијалекта припада говор Ниша и његове околине? **Призренско-јужноморавском говорном типу.**

1 поен

20. Напишите име првог правог дијалектолога у српској дијалектологији.

Александар Белић.

1 поен

21. Набројте говоре који спадају у екавске штокавске говоре:

Призренско-тимочки; косовско-ресавски; пумадијско-војвођански дијалекат.

1 поен

22. Који век се сматра почетком уласка призренско-тимочких говора у развојну сферу балканског језичког савеза?

XIII/XIV/XV век

1 поен

23. Заокружи одговарајуће гласове:

А. Сонанти Б В Г Д Ђ Ж З І К Л Љ М Н Њ П Р С Т Ћ Ф Х Ц Ч Џ Ш

Б. Уснено-зубни Б В Г Д Ђ Ж З Ј К Л Љ М Н Њ П Р С Т Ћ Ф Х Ц Ч Џ Ш

В. Безвучни фрикативни Б В Г Д Ђ Ж З Ј К Л Љ М Н Њ П Р Џ Т Ћ Ф Х Ц Ч Џ Ш

Г. Звучни полувокали Б В Г Д Ђ Ж З І К Л Љ М Н Њ П Р С Т Ћ Ф Х Ц Ч Џ Ш

4 x 0,5 поена

24. Следеће речи подели на слоге и акцентуј:

А. од-ма-сти-ти.....(дугоузлазни на а)

Б. на-фта.....(краткосилазни на првом а)

В. срп-скоо-га.....(краткосилазни на Р и дужина на о,
признати и без дужине)

Г. ис-пу-сти-ти.....(краткоузлазни на у)

8 x 0,5 поена

25. Напиши називе гласовних алтернација у речима:

А. ишчупати: **једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту творбе;**

Б. вичем: **јотоваше;**

В. падежом: **дисимилација;**

Г. сламати: **превој вокала.**

4 x 1 поен

26. Напиши тражене облике следећих речи:

А. 3. лице једине презенте глагола ПАСТИ: **падне;**

Б. глаголски прилог садашњи глагола ИЗДАВАТИ: **издајући;**

В. генитив множине именице ПОВЕРИОЦИ: **поверилаца;**

Г. друго лице множине императива глагола УВИТИ: **увијте.**

4 x 0,5 поена

27. Којој именичкој врсти (према Михаилу Стевановићу) припада именица *вечер*?

Четвртој.

1 поен

28. Напиши прецизан творбени термин за следеће морфеме:

А. *нети* у ДОНЕТИ, ПОНЕТИ, ИЗНЕТИ: **везана основа;**

Б. *био* у БИОЛОГИЈА, БИОДИВЕРСИТЕТ: **префиксоид.**

1 + 1 поен

29. Одреди синтаксичку службу конституената у следећој реченици:

Професор Петровић са осмог спрата је уморан изашао из лифта.

А. Професор: **атрибутив**;

Б. Петровић: **субјекат**;

В. са осмог спрата: **(неконгруентни) атрибут**;

Г. уморан: **актуелни квалификатив / секундарни предикат / депиктив.**

4 x 1 поен

30. Која је функција чланова *Марка* и *стомак* у реченици *Марка боли стомак?*

А. *Марка*: **објекат**;

Б. *стомак*: **субјекат.**

1 + 1

поен

31. Да ли је следећа односна (релативна) реченица рестриктивна или нерестриктивна:

Студенти, који су свест народа, чине окосницу друштвене авангарде.

Реченица је **нерестриктивна.**

1

поен

32. Одреди врсту зависног (субординираног) односа у реченицама:

А. *Ми бисмо остали крај огњишта и да се небо над нама отвори.*

Допусни / концесивни;

Б. *Виђао сам људе што говоре и кад гледају, што говоре и кад ћуте.*

Односни / релативни.

1 + 1

поен

33. Заокружи морфолошки маркиранији облик:

А. мушки род – **женски род:**

Б. једнина – **множина:**

В. номинатив – **инструментал:**

Г. презент – **футур 2.** 4 x 0,5 поена + 1 поен за све исправне
одговоре

34. Коју социолингвистичку појаву примећујеш у следећим
реченицама:

- *Извините, мени овде нешто хвали.*
- *У тој кући живи породица која чува чак четири мачака.*
- *Да ли бихсте волели да одемо у шетњи?*

Ова се појава назива **хиперкорекција**.

1 поен

35. Напиши име описаног лингвисте:

А. Један од покретача Прашког лингвистичког серкла (кружока),
творац бинарне фонолошке теорије и фонолошких
дистинктивних обележја: **Роман Јакобсон**.

Б. Аутор *Осмокњижа* са 400 сутри о санскр(и)ту: **Панини**.

1 + 1 поен

**МОДУЛ СРПСКА И КОМПАРАТИВНА КЊИЖЕВНОСТ
ОКТОБАР 2013.**

1. Наведите теорије периодизације књижевности по редоследу пријављивања.

Номиналистичка, персоналистичка, еволуционистичка, теорија клатна и спирале, теорија алтеритета.

2 поена

2. Термин „поетика“ је дуги низ векова био синоним за једну савремену дисциплину науке о књижевности. Која је то дисциплина?

Теорија књижевности.

1 поен

3. Шта се означава синтагмом „спољашњи наратер“?

Инстанца којој се приповеда чобраћа и која није део фикционалног света.

1 поен

4. У следећем одломку из приповетке „Швабица“ Лазе Лазаревића одредите форму приповедног темпа према критеријуму учесталости: Почињао сам, душе ми, досад двадесет писама и сва подерао. Већ су два месеца од мога последњег писма. Ти си писао, молио, запомагао – ја ти ипак нисам ништа одговорио...”

Итеративно приповедање.

1 поен

5. Одредите врсту строфе, место цезуре и распоред акценатских целина у сваком стиху:

Хајдемо, Музо, из овога круга

Из луде вреве и хуке и њраске;

Жељан сам лица без лажи и маске.

Жељан сам поља, дубрава и луга.

Катрен, место цезуре – након петог слога.

— — — — — || — — — — —

— — — — — || — — — — —

— — — — — || — — — — —

— — — — — || — — — — —

3 поена

6. У делу *Рибање и рибарско приговарање* Петра Хекторовића налази се запис једне од најстаријих српских епских песама. О којој песми је реч:
 а. „Попевка од Свилојевића“;
б. „Марко Краљевић и брат му Андријаш“;
 в. „Орао се вијаше над градом Смедеревом“.
1 поен
7. Које збирке припадају тзв. старијим записима српске поезије?
 а. **Народне пјесме из старијих највише приморских записа Валтазара Богишића;**
б. Српске народне пјесме из Босне и Херцеговине Богољуба Петрановића;
 в. Ерлангенски рукопис старих српскохрватских народних песама Герхарда Геземана.
2 поена
8. Корпусу старца Милије не припада једна од наведених епских народних песама. Која од наведених?
 а. „Сестра Леке капетана“;
 б. „Женидба Максима Црнојевића“;
в. „Марко Краљевић и Филип Мадарин“.
1 поен
9. Приповетка Немушти језик сведочи о прожимању усмењних жанрова:
а. бајке и новеле;
 б. новеле и предања;
 в. бајке и предања.
1 поен
10. Како је, према међународној класификацији, извршена подела предања?
Митолошко-демонолошка, културно-историјска, етиолошко-есхатоло-шка, легенде о свецима.
2 поена
11. Прва Вукова класификација народне поезије објављена је у:
а. Малој просјонародној славеносербској пјеснарици;
 б. Народним српским пјесмама;
 в. Српским народним пјесмама.
1 поен

12. Развој житијног жанра има дугу и сложену традицију. Као књижевна врста, житије је почело да се развија из мартимија (lat. Acta, Passiones, Gesta martyrum) који представљају:
а. списе о страдању првих хришћанских мученика;
б. списе о духовним подвизима првих хришћанских пустињака.
1 поен
13. Житијем преподобног оца Антонија (IV век) – житије као књижевну врсту усавршио је и дао му коначни облик:
а. Григорије Богослов;
б. Григорије Ниски;
в. Атанасије Александријски.
1 поен
14. *Мирослављево јеванђеље* (осамдесете године века) „заставио“ је златом за хумског кнеза Мирослава дијак Григорије, што читамо у једном од његових кратких записа на овој рукописној књизи. Глаголом заставити Григорије је себе одредио као:
а. главног писара *Мирослављевог јеванђеља*;
б. илуминатора *Мирослављевог јеванђеља*.
1 поен
15. Савино *Житије светог Симеона*, смештено у уводној глави Студеничког типика (1208), замишљено је да монасима овог манастира предочи ктиторов узорни живот. Наведите посебан назив за овакву врсту житија.
Ктиторско житије.
1 поен
16. У родослову из доба владавине деспота Стефана Лазаревића, који Константин Фиолозоф скраћује и уноси у своје *Житије Деспота Стефана Лазаревића* (1433-1439). Немањићи и Лазаревићи везују се за римског цара:
а. Константина Великог;
б. Теодосија Великог.
1 поен
17. Дело дубровачког петраркисте, Џора Држића, сачувано је у:
а. зборнику Никше Рањине;
б. Даблинском рукопису;
в. Краљевству Словена.
2 поена

18. Као што је познато, љубавна поезија највећег дубровачког барокног песника, Цива Гундулића, није сачувана, сем једне песме, која носи наслов:

- а. „Љубовник срамежљив“;
- б. „О госпоје, свијех соспоја“;
- в. „Дијељење од госпоје“.

1 поен

19. *Разговори њаштирски* дубровачког барокног лиричара Цива Бунића обухватају пет еклога. Међу њима није:

- а. „Љубдраг и Радмио“;
- б. „Радмио и Љубмир“;
- в. „Љубдраг и Љубмир“;
- г. „Медат и Радат“;
- д. „Загорко и Дивјак“;
- ђ. „Горштак“.

1 поен

20. Дело Игњата Ђурђевића *Животи славних Дубровчана (Vitae illustrium Rhacusinorum)*, као и *Писмо Раду Миличићу* из 1707, и *Посвета Салтијера словинског Марину Златарићу* из 1729, представљају значајан допринос последњег великог дубровачког писца:

- а. дубровачкој биографији;
- б. дубровачкој лексикографији;
- в. поетици барока.

1 поен

21. Совјети здраваго разума, осим два аутобиографска есеја („Не кај се добро чинећи“ „Право реци, па гледај те утеци“), садрже и три етичка трактата, објективна есеја налик онима из (моралне) филозофије. Шта је предмет рефлексije у овим Доситејевим огледима?

- а. љубав, порок и врлина;
- б. љубав, вера и нада;
- в. љубав, мржња и смрт.

1 поен

22. У Видину 1816. године Сима Милутиновић Сарајлија певао је неке од својих најзначајнијих петских текстова. У једној од песама подељеној на два „Расвита самоће“ представљен је космички пут људске душе и сусрет с Богом чиме је антиципирана Његошева Луча микроkozма. Наведи наслов ове песме.

На питање, шта све сам радим, одговор

1 поен

23. Својим насловом и тематиком *Даворје* Јована Стерије Поповића успоставља полемички однос према једној, за оно време врло популарној песничкој оријентацији. Наиме, речју „даворија“ тада се означавала:
- а. похвална дедикација – посвета;
 - б. патриотска, „бојна“ песма;**
 - в. надгробна песма – епитаф.
- 1 поен**
24. На основу путничког дневника о свом боравку у Италији 1851. године, Љубомир Ненадовић је саставио путопис о познанству и пријатељству са Петром Петровићем Његошем – Писма из Италије. Ово дело је први пут објављено у часопису „Србија“ 1868-1869. године под насловом:
- Владика црногорски у Италији.***
- 1 поен**
25. За „теорију о соколу“ (die Falkentheorie) немачког нобеловца Паула Хајзеа сматра се да је у знатној мери утицала на стваралаштво Лазе Лазаревића. Ова теорија представља:
- а. естетичку осуду сентиментализма;
 - б. теорију новеле као књижевне врсте;**
 - в. социолошку одбрану патријархалног морала.
- 1 поен**
26. Четири најзначајнија критичара у доба српске модерне су:
- Љубомир Недић, Богдан Поповић, Јован Скерлић, Бранко Лазаревић.**
- 2 поена**
27. Читав комедиографски заплет Нушићевог Сумњивог лица изграђен је на једној техници из домена „ситуационе комике“. У питању је:
- а. понављање;
 - б. error in persona;
 - в. quid pro quo.**
- 1 поен**
28. Припветку „Ресимић добошар“ написао је:
- а. Станислав Краков;
 - б. Драгиша Васић;**
 - в. Растко Петровић;
 - г. Момчило Настасијевић.
- 1 поен**

29. Улогу и јунака и наратора у Проклетој авлији И. Андрића имају:
а. анонимни млади фратар;
б. фра Петар;
в. Ђамил;
г. Џем-султан;
д. Хаим.
2 поена
30. Форму романа-речника увео је у српску прозу:
а. Данило Киш;
б. Борислав Пекић;
в. Милорад Павић;
г. Светлана Велмар Јанковић.
1 поен
31. Две међу наведеним песмама Милана Ракића имају изразито програмски карактер. Те песме су:
а. „Мисао“;
б. „Силно задовољство“;
в. „Призив“;
г. „Песнику“;
д. „Освит“.
2 поена
32. „Жанровски“ наслови песама (ода, химна, здравица, епиграма...) одлике су збирке:
а. *Бандити или ђесник*;
б. *Откровење*;
в. *Велика скиција*;
г. *Лирика Ишаке*;
д. *Четири канона*.
1 поен
33. Збирци Момчила Настасијевић *Пет лирских кругова* припадају још два песничка циклуса. То су:
а. „Бдења“;
б. „Одјаци“;
в. „Глухоте“;
г. „Магновења“;
д. „Речи у камену“.
2 поена

34. Стихови Десанке Максимовић „Земља јесмо, / остало су све привиди“ налазе се у збирци:
 а. *Гозба на ливади*;
 б. *Ничија земља*;
 в. **Немам више времена**;
 г. *Лешојис Перунових пошмока*;
 д. *Мирис земље*;
 ђ. *Озон завичаја*.
1 поен
35. Допишите имена аутора песама:
 а. „Ave Serbia“: **Јован Дучић**
 б. „Србија“: **Оскар Давичо**
 в. „Србија је велика тајна“: **Десанка Максимовић**
 г. „Србија“: **Милош Црњански**
2 поена
36. У ком часопису и које године је Станко Враз почео објављивати *Булабије*?
 а. „Новине илирске“ 1836;
 б. **„Даница“ 1837**;
 в. „Коло“ 1840;
 г. „Искра“ 1845.
1 поен
37. Који се од наведених јунака појављује или помиње у приповеци *Алкар* Динка Шимуновића?
 а. **Рашица**;
 б. Петраш;
 в. Сердар Јанко;
 г. Бошко.
1 поен
38. Како гласи наслов првог романа тока свести у македонској књижевности?
 а. *Оно што беше небо*;
 б. *Црно семе*;
 в. **Две Марије**;
 г. *Пустиниња*.
1 поен
39. Ко је аутор следећих стихов:
 „Крај моје куће, на углу,

где људи увек стоје,
пријатељ стари, тролејбус,
одмара точкове своје.“

- а. Душан Радовић;
- б. Милован Данојлић;
- в. Драган Лукић;**
- г. Љубивоје Ршумовић.

1 поен

- 40.** Радио-драму за децу Капетан Џон Пиплфокс написао је:

- а. Марк Твен;
- б. Чарлс Дикенс;
- в. Душан Радовић;**
- г. Зоран Станојевић.

1 поен

- 41.** Повежите књижевне јунаке са текстовима у којима се појављују тако што ћете уписати слово испред сваког лика (један је сувишан).

а. <i>Еј о Гилгамешу</i>	Суламка: <i>Песма над песмама.</i>
б. <i>Књига о Јову</i>	Иштар: <i>Еј о Гилгамешу.</i>
в. <i>Песма над песмама</i>	Елилуј: <i>Књига о Јову.</i>
г. <i>Књига пророка</i>	

3 поена

- 42.** На основу понуђеног описа, одредите о ком роману је реч:

„У овом роману слика се пропадање једне аристократске породице која живи у измишљеном грду на америчком Југу. Назив романа преузет је из стихова једне чувене Шекспирове трагедије.“

Бука и бес.

1 поен

- 43.** Како се назива филозофско учење које се заснива на претпоставци да је смисао човековог постојања у томе што слободно бира и одлучује шта ће бити у животу, а које је у основи књижевног правца у оквиру кога су стварали Сартр и Ками, између осталих?

Егзистенцијализам.

1 поен

- 44.** Приповедање у Гогољевом *Шињелу* засновано је на техници:

- а. тока свести;
- б. сказа;**
- в. комичне интерференције.

1 поен

45. Наведите аутора и назив дела из кога су наведени стихови:

„Живот је само сенка која хода,
Кукавни глумац што на позорници
Сат-два се пући и разбацује,
А потом зуба не обели више,
Бајка је то што тикван прича њу
Препуна буке, помаме и беса,
А посве празна.“

Вилијам Шекспир, *Мајбети*.

1 поен

46. У Гетеовом *Фаусту*, Фауст и Хелена добијају дете. Наведите његово име. **Еуфорион.**

1 поен

47. Кога мајстор ослобађа на крају романа М. Булгакова *Мајстор и Маргарита*?

Понтија Пилата.

1 поен

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ,
МОДУЛ СРПСКИ ЈЕЗИК**

УВОД У ОПШТУ ЛИНГВИСТИКУ

1. Ранко Бугарски, *Увод у лингвистику* (било које издање)
2. Милка Ивић, *Правци у лингвистици 1-2*, девето допуњено издање или ранија издања

СТАРОСЛОВЕНСКИ ЈЕЗИК

1. Светислав Николић, *Старословенски језик 1*, било које издање

ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА

1. Н. Богдановић, Ј. Марковић, *Практикум из дијалектологије*, Ниш, 2000.
2. Павле Ивић, *Српскохрватски дијалекти: њихова структура и развој*, Књ. 1, Општа разматрања и штокавско наречје, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад, 1994.
3. Павле Ивић, *Српски дијалекти и њихова класификација*, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад, 2009.

ФОНЕТИКА и ФОНОЛОГИЈА

1. Бранко Милетић, *Основи фонетике српског језика*, Београд, 1980, стр. 1–112.
2. Павле Ивић, *Целокупна дела, X/1, Расправе, студије, чланци. 1. О фонологији*, Сремски Карловци – Нови Сад (Издавачка књижарница Зорана Стојановића), 1998, стр. 1–755.
3. Радоје Симић и Бранислав Остојић, *Основи фонологије српскохрватског књижевног језика*. – Титоград, 1981, стр. 7–290.
4. Драгољуб Петровић, Снежана Гудурић, *Фонологија српског језика*, Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска, Београд 2010, стр. 1–524.

МОРФОЛОГИЈА

1. Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик 1, Морфологија*, Београд, више издања

СИНТАКСА

1. Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик 2, Синтакса*, Београд, више издања

2. П. Пипер и др., *Синтакса савременог српског језика: проста реченица*, Београд – Нови Сад, 2005.
3. Милош Ковачевић, *Синтакса сложене реченице у српском језику*, Београд, 1998.

ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА

1. Pavle Ivić, *Istorija jezika*, u: D. Brozović, P. Ivić, *Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*, Izvadak iz II izdanja Enciklopedije Jugoslavije, Zagreb, 1988, 5–54.
2. Александар Белић, *Историја српскохрватског језика*, Књ. I, *Фонетика*, Књ. II, Св. 1: *Речи са деκлинацијом*, Књ. II, Св. 2: *Речи са конјугацијом*, било које издање

ИСТОРИЈА КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА

1. Александар Младеновић, *Славеносрпски језик*, Нови Сад, 1989.
2. Александар Милановић, *Крајња историја српског књижевног језика*, Београд, 2004. __

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ, МОДУЛ КЊИЖЕВНОСТ И ФИЛМ

Омон, Жак, Ален Бергала, Мишел Мари, Марк Верне, *Естетика филма*, Клио, Београд, 2006.

Имами, Петрит, *Драматургија ираног филма*, ННК Интернационал, Београд, 2012.

Омон, Жак, Мишел Мари, *Анализа филм(ов)а*, Клио, Београд, 2007.

Ђокић, Љубиша (прир), *Основи драматургије*, Универзитет уметности, Београд, 1989.

Моан, Рафаела, *Филмски жанрови*, Клио, Београд, 2008.

**ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ,
МОДУЛ СРПСКА И КОМПАРАТИВНА КЊИЖЕВНОСТ**

1. Радмила Пешић, Нада Милошевић-Ђорђевић, *Народна књижевност*, Београд 1984.
2. Мирјана Детелић, *Митски простор и етика*, САНУ, Београд 1992.
3. Бошко Сувајчић, *Јунаци и маске*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Београд 2005.
4. Снежана Самарџија, *Поетика усмених прозних облика*, Народна књига, Београд 1997.
5. Slavica Stojan, *Slast tartare. Marin Držić u svakodnevici renesansnog Dubrovnika*, HAZU – Zavod za povijesne znanosti, Zagreb – Dubrovnik 2007.
6. Dunja Fališevac, *Dubrovnik – otvoreni i zatvoreni grad. Studije o dubrovačkojknjiževnoj kulturi*, Naklada Ljevak, Zagreb 2007.
7. *Leksikon Marina Držića*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb 2009.
8. Јован Скерлић, *Историја нове српске књижевности*, 1914.
9. Предраг Палавестра, *Историја модерне српске књижевности*, 1986.
10. Бранко Поповић, *Самосвесћ критике*, 1987.
11. Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, 2002.
12. Радован Вучковић, *Авангардна поезија*, 1984.
13. Предраг Палавестра, *Послератна српска књижевност /1945–1970/, 1972.*
14. Новица Петковић, *Огледи о српским јесницима*, 1999.
15. Радован Вучковић, *Српска авангардна проза*, 2000.
16. М. Поповић, *Историја српске књижевности – Романџизам I-III*, 1985.
17. М. Павић, *Историја српске књижевности барока, класицизма и предроманџизма I-III*, 1991.
18. Д. Живковић, *Европски оквири српске књижевности I-VI*, 1994.
19. Душан Иванић, *Српски реализам*, 1996.
20. Зденко Лешић, *Теорија књижевности*, Београд, 2008.
21. Михаил Бахтин, *О роману*, (прев), Београд, 1989.
22. Адријана Марчетић, *Фигуре приповедања*, Београд, 2004.
23. Мирјана Миочиновић, *Модерна теорија драме*, Београд, 1981.
24. Д. Богдановић, *Историја старе српске књижевности*, Београд, 1991.
25. М. Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*, Београд, 1990.
26. Ђ. Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*, Београд, 1990.
27. П.С. Кохан, *Историја западноевропске књижевности*, Сарајево 1962.

28. М. Ђурић, Историја хеленске књижевности, Београд, 1997.
29. А. Лески, Грчка трагедија, Novi Sad, 1995.
30. Општа књижевност (пр. З. Милутиновић), Београд, 1999.
31. Теорија трагедије (пр.З. Стојановић), Београд, 1984.
32. Н. Богдановић, Књижевне анализе, Novi Sad, 1987.
33. М. Бахтин, Проблеми поетике Достојевског, Београд, 1967.
34. Х. Фридрих, Структура модерне лирике, Novi Sad, 2003.
35. С. М. Баура, Наслеђе симболизма, Београд, 1970.
36. Поповић Срдановић, Угаљ и месец, Панчево, 2003.
37. И. Видан, Роман струје свести, Загреб, 1971.
38. М. Солар, Модерна теорија романа, Београд, 1979.
39. Тихомир Петровић, Историја српске књижевности за децу, Врање 2001.
40. Тоде Чолак Портрети, Београд, 1976.

Пријемни испит на мастер студијама на Департману за српску и компаративну књижевност састојао се из израде есеја на неку од понуђених тема из следећих области:

1. Српска средњовековна књижевност,
2. Народна књижевност,
3. Књижевност од ренесансе до рационализма,
4. Српска књижевност 19. века,
5. Српска књижевност 20. века,
6. Општа књижевност,
7. Теорија књижевности.

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ АНГЛИСТИКЕ

Академски назив:

Мастер филолог (за енглески језик и књижевност)

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

Језици на којима се изводи настава: енглески и српски

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије англистике имају за циљ да студентима пружи могућност да стекну адекватна уже-стручна знања и вештине, неопходне како за квалитетнији и успешнији рад у струци, тако и за даље академско образовање и научно-истраживачки рад. Циљ студијског програма јесте:

- 1) стицање теоријско-методолошких, научних и стручних знања из области англистичке лингвистике, науке о књижевности, студија културе и методике наставе;
- 2) развијање свести о сложености процеса учења и подучавања страног језика и самостално обављање послова у области образовања;
- 3) стицање неопходних знања и вештина и развијање способности за научно-истраживачки рад
- 4) развијање критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања и активног односа према себи и другима у процесу академског образовања и научно-истраживачког рада;
- 5) стицање вештина и компетенција за доживотно учење и усавршавање;
- 6) развијање оних индивидуалних способности студената које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду и њиховом даљем образовању у академском и научно-истраживачком окружењу.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Након реализације студијског програма мастер академских студија англистике,

- 1) студент је стекао научна и стручна знања и овладао методама научног истраживања из области англистичке лингвистике, науке о књижевности, студија културе и методике наставе;

2) студент је развио вештине критичког мишљења, аналитичности, синтетичког закључивања и активног односа према себи и другима у процесу образовања и сарадње са другима;

3) студент поседује способност самоевалуације и ауторефлексије, као и свест о неопходности доживотног интелектуалног и професионалног усавршавања;

4) студент је оспособљен за даље образовање кроз докторске студије; и

5) студент је развио оне индивидуалне способности које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду и њиховом даљем образовању у академском и научно-истраживачком окружењу.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

У први семестар студијског програма мастер студија англистике могу се уписати студенти који су завршили основне академске студије англистике или неке друге еквивалентне студије чиме су стекли предзнања потребна за праћење предмета на понуђеном програму. Услов за упис на мастер студије Англистике јесте положен пријемни испит. Пријемни испит подразумева проверу синтетисаног знања из области англистичке лингвистике и англофоне књижевности и културе стеченог током претходног школовања. Испит се ради писмено и кандидат може да освоји до 40 бодова. Место кандидата на ранг листи дефинисано је збиром бодова добијених на основу просечне оценое током основних студија и бодова које добије израдом пријемног испита. На студије се прима првих 50 кандидата са коначне ранг листе.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из теста знања из енглеског језика у трајању од 120 минута. Кандидати пишу есеј на једну од понуђених тема из области енглеског језика, науке о језику и науке о књижевности. Циљ је да покажу опште знање стечено на основним студијама и способност исказивања тих знања у форми полемичког огледа. Успешном израдом оваквог теста кандидат потврђује да је компетентан да настави даље усавршавање стручних и научних знања на академском нивоу мастер студија.

Распоред предмета по семестрима за студијски програм мастер студија англистике:

Први семестар

	Назив предмета	Статус предмета	Часови активне наставе		ЕСПБ
			Предавања	Вежбе	
1.	Техника научног рада	О	1	1	6
2.	Основи Прагматике	ИБ	2	2	6
3.	Акустичка анализа говора	ИБ	2	2	6
4.	Англо-српске студије	ИБ	2	0	6
5.	Књижевна теорија и критика 20. века	ИБ	2	2	6
6.	Увод у Семиотику	ИБ	2	2	6
7.	Савремена англо-америчка драма	ИБ	2	2	6
8.	Савремена англофона проза	ИБ	2	2	6
9.	Књижевност српске дијаспоре у Канади	ИБ	2	2	6
10.	Утопија и научна фантастика	ИБ	2	2	6
11.	Лексикологија	ИБ	2	0	6
12.	Савремени приступи у настави страних језика	ИБ	2	2	6
13.	Савремене теорије у когнитивној лингвистици	ИБ	2	0	6
14.	Градуелност у граматичким категоријама	ИБ	2	0	6
Укупно часова активне наставе на години студија =22					

Други семестар:

Други семестар:							
1.	Студијски истраживачки рад	О	20				10
			Укупно =11	Укупно =11	Укупно =20	Укупно =	
Укупно часова активне наставе у свим годинама студија = 42							
2.	Завршни рад	О					20
Укупно ЕСПБ							60

НАПОМЕНЕ:

- Студенту дипломских студија се омогућава да сам осмисли своје академско усмерење тиме што му се пружа низ изборних предмета у деветом семестру од којих он може одабрати оне који му одговарају у складу са будућим занимањем или научним интересовањем. Студент је у обавези да:
 - у семестру 9 положи Технику научног рада као обавезан предмет који му доноси 6 ЕСПБ.
 - у семестру 9 одабере најмање 4; предмета из Изборног блока и сакупи најмање 24 ЕСПБ.
- Листа изборних предмета утврђује се према оптерећењу наставника на седници Департамента. Број изборних предмета који се нуде сваке академске године не може бити мањи од 8.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ АНГЛИСТИКЕ

Anglistička lingvistika:

1. Jackendoff, R. (1994): *Patterns in the Mind: Language and Human Nature*. New York: Basic Books.
2. Graver, B. D. (1973). *Advanced English Practice*, OUP.
3. Jovanovic, Vladimir Ž. (2008): *English Morphology: A Coursebook*, Niš: Faculty of Philosophy.
4. Mišić Ilić, B. (2008): *Syntax for EFL Students*. Niš : Filozofski fakultet.
5. Quirk, R. and S. Greenbaum, (1973). *A University Grammar of English*. Longman.
6. Yule, George (2000): *The Study of Language*, Cambridge: CUP.

Angloamerička književnost i kultura:

1. Daiches, D. *A Critical History of English Literature Vol. III & IV*
2. Faulkner, W. *The Sound and the Fury*
3. Mašović, D. *Sudbinski snovi. Uvod u američke studije*. Zograf, Niš, 2009
4. Malcolm, Andrew H. *The Canadians*. Toronto: Paper Jacks, 1985.
5. Morton, Desmond. *A Short History of Canada*. Toronto: McClelland & Stewart, 1997.

6. Ristić, Ratomir. *Reading and Understanding Victorian Poetry*
7. van Ghent, Dorothy: *The English Novel*
8. *The Oxford Anthology of English Literature: The Restoration and the 18th Century & Romantic Poetry and Prose*

Завршни испит:

Избором теме из области мастер академског завршног рада, студент треба да покаже да је овладао знањима и стекао потребне компетенције за самостални рад у појединим лингвистичким, примењенолингвистичким, књижевним или књижевно-културолошким дисциплинама и областима које се изучавају на мастер академским студијама из англистике. Кроз разраду једне теме из одабране области, студент стиче детаљнија знања о тој области, а истовремено се и оспособљава за самостални научноистраживачки рад у области енглеског језика, лингвистике, књижевности и културе.

Завршни мастер рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом истраживања у области англистике (енглески језик и лингвистика, англоамеричка књижевност и култура). Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад а након завршеног дипломског рада, кандидат га јавно брани пред трочланом комисијом коју чине ментор и још два наставника. Накох успешно одбрањеног мастер рада, кандидат стиче назив *мастер филолог (за енглески језик и књижевност)*.

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Академски назив:

Мастер филолог (за руски језик и књижевност)

Дужина трајања студија:

2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

Језици на којима се изводи настава: руски и српски

ОПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије руског језика и књижевности трају једну годину односно два семестра. Од дванесет курсева у оквиру студијског програма два су обавезна, а од преосталих десет, распоређених у четири изборна блока, студент бира четири курса, из сваког изборног блока по један. Сви курсеви су једносеместрални и реализују се преко предавања и вежби, које изводе одговарајући наставници и сарадници. Садржај курсева обухвата већи број различитих области русистичке лингвистике, руске књижевности и културе, као и методологију лингвистичких истраживања и технику израде научног рада и прилагођен је нивоу знања студената који су завршили основне академске студије. У току овог студијског програма студент стиче укупно 60 ЕСПБ.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије руског језика и књижевности имају за циљ усавршавање теоријских и практичних знања из области русистичке лингвистике и руске књижевности; усавршавање комуникативне компетенције на руском језику, оспособљавање за примену стечених знања у животу, струци, настави и науци, овладавање основним лингвистичким, књижевним и методичким појмовима и теоријским системима из области русистике и славистике, оспособљавање студената за примену научних и стручних достигнућа из области руског језика и књижевности; оспособљавање студената за стручно и самостално истраживање лингвистичких, преводилачких, стилистичких и књижевно-критичких проблема. Поред тога, сврха овог студијског програма је и стицање квалификација за наставак студија на докторским академским студијама

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

По завршетку мастер академских студија из области руског језика и књижевности очекује се да студент овлада методама научног истраживања из области русистичке лингвистике, науке о књижевности, студија културе и методике наставе; покаже свеобухватно знање и разумевање предмета, метода, развоја и актуелног статуса руског језика и руске књижевности, разумевање лингвистичких, преводачких и књижевних појмова и ширих и ужих теоријских система, познавање основних метода научног истраживања у области руског језика и књижевности, као и познавање технике превођења са једног словенског језика на други. Такође, од студента се након завршених мастер студија из области руског језика и књижевности очекује да буде способан да самостално анализира и конфронтира структуру језичких система и да адекватно интерпретира лингвистичке и књижевне чињенице, да самостално анализира и тумачи језичке проблеме и појаве у настави или науци. Студенти ће бити ослобођени за даље образовање кроз докторске студије и развити оне индивидуалне способности које могу допринети њиховом квалитетнијем професионалном раду и њиховом даљем образовању.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Право да конкуришу за упис на Мастер академске студије руског језика и књижевности имају сви кандидати који су завршили основне академске студије руског језика и књижевности или одговарајуће студије русистике у четворогодишњем трајању на другој високошколској установи. Пријављени кандидати приступају полагању пријемног испита који подразумева проверу знања из области русистичке лингвистике и књижевности стеченог током претходног школовања. Испит се ради писмено и кандидат може да освоји до 40 бодова. Након пријемног испита и оцене резултата на тесту врши се рангирање кандидата тако што се број поена са основних академских студија сабере са бројем поена на тесту. На основу ових укупних резултата формира се ранг листа и прима се првих 10 кандидата са коначне ранг листе (од којих 5 на буџету и 5 самофинансирајућих).

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ:

Пријемни испит састоји се из теста знања из руског језика у трајању од 120 минута. Кандидати одговарају на постављена питања и пишу есеј на једну од понуђених тема из области руске књижевности. Циљ је да покажу опште знање стечено на основним студијама и способност исказивања тих знања. Успешном израдом оваквог теста кандидат потврђује да је компетентан да настави даље усавршавање стручних и научних знања на академском нивоу мастер студија.

	Ш	Назив предмета	С	Статус предмета	Часови активне наставе				Остали часови	ЕС ПБ
					П	В	студијски истраживачки рад	други облици наставе		
		Методологија лингвистичких истраживања	1	ОМ	2	1	1	0	0	6
2		Техника научног рада	1	ОМ	2	0	0	0	0	3
3		Изборни блок 1 Лингвистичка анализа текста / Руска класика као систем	1	ИБМ	2	2	0	0	0	6
4		Изборни блок 2 Енглески језик 5 / Немачки језик 5 / Грчки језик 5 / Бугарски језик 5 /	1	ИБМ	1	1	0	0	0	4
5		Изборни блок 3 Пословни руски језик/ Руска књижевност и филм	1	ИБМ	2	2	0	0	0	6
6		Изборни блок 4 Руска књижевна критика / Руска емиграција	1	ИБМ	2	2	0	0	0	5
		Студијски истраживачки	2	ОМ	0	0	22	0	0	10

		рад у функцији израде дипломског (мастер) рада							
7		Завршни рад	2	ОМ	0	0	0	0	20
Укупно часова активне наставе на години студија =20									
					Укуп но = 5.5	Укуп но = 4	Укупно =11,5	Укуп но = 0	Укуп но = 0
Укупно часова активне наставе у свим годинама студија = 20									
Укупно ЕСПБ									60

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ РУСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Русистичка лингвистика:

1. П. Пипер, *Граматика руског језика у поређењу са српском*. Завет, Београд, 2005
2. Радмило Мароевич, *Русская грамматика: Сопоставительная грамматика русского и сербского языков с историческими комментариями*. Том I и II. Москва–Београд, 2001
3. В. А. Белошапкова (ред), *Современный русский язык*. - 2-ое изд. Москва, 1989

Руска књижевност:

1. Мила Стојнић, *Руска књижевност. Књига 1-2*, Сарајево-Београд 1983.
2. М. Бабовић, *Руска књижевност*, Београд, 1978.
3. И. Скоропанова, *Русская посмодернистская литература*, М. 1999.

ЗАВРШНИ РАД:

Самосталним студијским истраживачким радом и израдом мастер академског завршног рада студент упознаје савремене научне системе у области русистике (руски језик и лингвистика, руска књижевност и култура), овладава методолошким принципима филолошких, лингвистичких и књижевних истраживања, формулише истраживачки проблем у овим областима и интегрише стечена академска знања у анализи и решавању теоријских и практичних проблема из наведених области. Осим тога, студент стиче способност за даље самостално бављење научноистраживачким радом.

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА

**Академски назив:
МАСТЕР ЖУРНАЛИСТА**

Дужина трајања студија:
2 семестра/1 академска година

Обим студија: 60 ЕСПБ

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Мастер академске студије новинарства конципиране су као оригиналан приступ образовању будућих новинара ангажованим на јавномњенским процесима, мултимедијалним задацима, пословима портпарола или запосленим у одељењима за јавно комуницирање, истраживачима медија и сродним пословима. Основни циљ је оспособити кандидате да квалификовано и компетентно одговоре на нове, сложене и рedefинисане захтеве комуниколошко-културo-лошких институција, установа и медија, ПР-агенција, служби за односе са јавношћу, истраживача јавности, примерено европском окружењу и процесима муњевитих друштвених промена.

Посебан циљ је интензивније повезивање факултета са масмедијским предузећима, ПР-агенцијама, професионалним удружењима и сличним институцијама. Потреба да овакво профилисани кадрови, поред вештина и уже стручних знања из различитих, специја-лизованих области, овладају знањима из дисциплина управљања информацијама, комуниколошким пројектима, и сл., намећу потребу да се факултет ближе повеже са сличним образовним установама у земљи и иностранству. Стварањем мреже академске заједнице развијаће се и богатити обим и квалитет знања, размена студената и професора, мобилност људи и идеја, што је универзални циљ којем се тежи.

ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА:

Разумевање процеса у области комуниколошких наука, посебно журналистике, идентификовање, креирање и примена оперативних циљева медијскихх установа или ПР агенција и служби, у свим условима савременог пословања. Посебно се развијају знања, уверења, идеје и ставови истраживачког приступа, анализе и синтезе стечених знања, као и вештина креирања и преношења информација, уз мотивисање на ширење

интелектуалног развоја и жељу за даљим усавршавањем. Мастер студенти биће теоријски едуковани и стручно обучени за практична и научна истраживања, развијајући квалитетне предуслове за почетак докторских студија.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Пријемни испит састоји се из теста знања из области новинарства. Максимални број поена је 60.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ НОВИНАРСТВА

1. Јовановић Зоран (2012) У вртovima додир (примална комуникација)
Београд: Чигоја, штампа Филозофски факултет Ниш
2. Јевтовић Зоран (2003): Јавно мњење и политика, Центар за
журналистику, Београд

Предмети I семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Естетика комуникације	3	2		7
Конфликти и односи с јавношћу	4	1		8
Предмети изборног блока 1				
Образовање и медији	2	2		8
Социологија културе	2	2		8
Предмети изборног блока 2				
Геополитика и медији	2	2		7
Књижевност и културни контекст	2	2		7

Предмети II семестра	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Предавања	Вежбе	СИР	
Медијска култура	3	2		8
Савремено новинарство	3	2		7
Израда нацрта и истраживање за завршни рад			12	5
Мастер рад				10

КЛАСИФИКАЦИОНИ ИСПИТ ЗА УПИС НА МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ КОМУНИКОЛОГИЈЕ

За основну литературу, која би требало да послужи у припреми кандидата за тест знања на пријемно испиту за мастер-студије новинарства, предлагемо:

1. Јовановић Зоран (2012) У вртovima додира (примална комуникација) Београд: Чигоја, штампа Филозофски факултет Ниш
2. Јевтовић Зоран (2003): Јавно мњење и политика, Центар за журналистику, Београд

Списак оквирних области:

1. Комуникологија - одређење и дефиниције
2. Друштво - оквир и облици људског комуницирања
3. Медији и комуницирање - интенција, истинитост и објективност порука
4. Знак, симбол, смисао и дискурзивност језика
5. Естетичке поруке, метафоризација знака и уметничка истина
6. Друштвене функције комуницирања у друштвеној структури
7. Функције информација у социјалном животу; слобода информисања и цензура
8. Масмедији и масовна култура; интеркултурални дијалог
9. Масмедији, манипулација и пропаганда
10. Важност комуницирања у цивилном друштву
11. Новинарство, одређење и дефиниције
12. Новинарски жанрови - подела и карактеристике
13. Извори информација - како направити добру причу и сачувати баланс

14. Вест, као основни новинарски производ
15. Врсте интервјуа, припрема и реализација
16. Форме које истичу лични став аутора
17. Уметничка критика у новинарству - књижевна, филмска, ликовна...
18. Уређивање информативних емисија и водећи критеријуми
19. Документарна репортажа
20. Нове технологије и новинарство (on line издања, видео журнализам и сл.)

**ДОКТОРСКЕ
АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ**

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ СОЦИОЛОГИЈЕ

Академски назив:

Доктор наука – социолошке науке

Дужина трајања студија:

6 семстара/3 академске године

Обим студија: 180 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Докторске студије социологије трају 3 године, 180 ЕСПБ бодова. Стручни, академски, односно научни назив који се стиче након завршених студија јесте доктор социолошких наука. Докторске студије могу уписати сва лица са: завршеним дипломским академским студијама социологије и других сродних научних дисциплина из области друштвених и хуманистичких наука са освојеним најмање 300 ЕСПБ бодова и просечном оценом најмање 8; завршеним студијама за стицање VII-1 степена стручне спреме са просечном оценом најмање 8; уписаним последипломским студијама по старом закону, који су претходне студије завршили са просечном оценом најмање 8. Упис се може условити претходно положеним пријемним испитом, односно испитом за проверу способности. О пријему кандидата одлучује Научни савет докторских студија.

Програм садржи основне и изборне предмете. Преглед обавезних и изборних предмета, као и њихових оквирних садржаја дат је у прилогу. Студијски програм докторских студија обухвата активну наставу и израду докторске дисертације. Студенти похађају наставу. Наставу изводе наставници Филозофског факултета у Нишу. Настава је организована у семестрима, са недељним фондом часова предавања приказаним у прилогу (20 часова недељно).

Активна настава се дели на две категорије: предавања и студијски истраживачки рад. Укупни број часова активне наставе на свакој години студија је 600. Студијски истраживачки рад обухвата све облике наставе који су у функцији непосредног оспособљавања студента за истраживање, писање научних радова и израду докторске дисертације.

Сваки предмет је исказан ЕСПБ бодовима у прилогу. Завршни рад на докторским студијама из социологије је предвиђен и његова бодовна вредност је 40 ЕСПБ. Предуслови за упис сваког предмета или групе предмета су предвиђени оквирним садржајем сваког предмета посебно. У договору са ментором студент бира са листе понуђених предмета оне предмете који су тематски повезани са темом његове докторске тезе. Студенти могу као изборне предмете одабрати и предмете у оквиру других докторских студија у складу са предметном оријентацијом дисертације, што се утврђује у разговору докторанта са ментором у складу са његовим инструкцијама.

Активну наставу у завршној години студија чини студијски истраживачки рад који је непосредно у функцији израде докторске дисертације.

СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Имајући у виду да је сврха студијског програма докторских студија развој науке, критичког мишљења и образовање кадрова оспособљених да самостално спроводе оригинална и научно релевантна истраживања која доприносе општем развоју друштва и критички процењују истраживања других наука и научника, сврха докторских студија социологије јесте:

- оспособљавање кандидата за самостални, научно-истраживачки рад у социологији и то, како у области теоријских, тако и апликативних истраживања;
- развијање критичког мишљења о процесима и актерима функционисања друштва и друштвених промена;
- пружање могућности студентима да кроз значајан број изборних курсева пронађу своја посебна социолошка интересовања;
- продубљивање знања из посебних социолошких проблема за које студенти искажу интересовање;
- оспособљавање студената за коришћење, интерпретирање и критику достигнућа других комплементарних друштвених наука;
- развијање способности за тимски рад и учешће у интердисциплинарним истраживањима;
- развијање способности за педагошки рад на највишим нивоима образовања у области социологије (на универзитетском нивоу и у научним институтима).

Имајући у виду стечена знања и способности, свршени студенти Докторских студија социологије могу се бавити: а) теоријским и емпиријским истраживањима у области друштвених наука и б) образовно-просветним делатностима у вишим и високим школама, факултетима и научним институтима. Поред тога, свршени докторанти могу да раде у: а) државним органима; б) сфери привреде – у државним и приватним компанијама; в) институцијама за пружање социјалне заштите; г) културним институцијама; д) политичким партијама; ђ) штампаним и електронским медијима; е) средњим школама као професори социологије и грађанског васпитања; ж) истраживачи у агенцијама за испитивање јавног мњења; односно свуда где је потребна стручна социолошка експертиза.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљеви студијског програма из Докторских академских студија социологије обухватају стицање општих способности и предметно-специфичних компетенција које би требало да допринесу развоју науке и критичког мишљења.

Осим општих способности који укључују способност аналитичког и синтетичког начина мишљења и способности поређења; способност критичке процене аргумената и евиденције, способност за примену знања у пракси, способност комуникације и тимског рада и развијене професионалне етике; и три групе предметно специфичних компетенција (аналитичких, истраживачких и педагошких), свршени студенти докторских студија социологије морају стећи способности за самостални, научно-истраживачки рад у социологији, способност критичког мишљења о процесима и актерима функционисања друштва и друштвених промена; темељно познавање појединих социолошких проблема и одређених посебно-социолошких дисциплина (у складу са њиховим интересовањима), способност за коришћење, интерпретирање и критику достигнућа других комплементарних друштвених наука и способност за педагошки рад на највишим нивоима образовања у области социологије.

Способности које се стичу на овом нивоу студија социологије првенствено се испољавају као способност за самостално вођење оригиналних и релевантних научних истраживања у области друштвених феномена и педагошки рад у преношењу знања и вештина високог нивоа комплексности.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА:

- Способност аутономног истраживачког рада у области социологије.
- Висок степен аутономије у стицању знања и потпуно овладавање процесом учења.
- Способност преношења знања.
- Способност представљања резултата пројекта/истраживања, указивањем на методе и основну линију аргументације, специјалистима и неспецијализованој публици, коришћењем одговарајућих техника.
- Способност решавања проблема и иновације у стручном и академском раду у комплексним, непознатим и непредвидљивим ситуацијама.
- Способност решавања проблемских ситуација у којима долази до изражаја структурна и институционална међуповезаност различитих области друштвеног деловања.
- Способност решавања проблемских ситуација интеграцијом знања из различитих извора.
- Способност стратешког планирања у различитим областима друштвеног живота.
- Способност анализирања и промишљања социјалних норми и односа и разумевање механизма њихове промене.
- Способност оперативне интеракције у управљању променом у комплексном окружењу.
- Способност креативног реаговања на друштвене, научне и етичке проблеме који искрсавају у професионалној и академској делатности.

УСЛОВИ ЗА УПИС СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

У прву годину докторских студија може се уписати лице које има:

1. завршене дипломске академске студије са најмање 300 ЕСПБ бодова и општу просечну оцену најмање 8,00 на основним академским и дипломским академским студијама – мастер,
2. завршене студије за стицање VII-1 степена стручне спреме са просечном оценом најмање 8,00,
3. уписане постдипломске студије по ранијем закону, који су претходне студије завршили са просечном оценом 8,00.

У другу годину докторских студија могу се уписати кандидати који су положили све испите на постдипломским студијама предвиђене наставним

планом и програмом, уз обавезу полагања разлике у испитима у курикулуму докторских студија, чиме стичу право полагања испита из друге године докторских студија.

У трећу годину докторских студија може се уписати лице које има академски степен магистра наука, уз обавезу полагања разлике у испитима у односу на курикулум докторских студија. Након тога кандидати стичу право да пријаве докторску дисертацију, уколико имају најмање један објављен научни рад у неком од референтних научних часописа.

Веће департмана признаје положене испите кандидатима, који су по претходном закону уписали постипломске студије.

Студијским програмом докторских студија утврђују се одговарајуће дипломске студије, односно научно подручје из којег је стечен академски степен магистра, као услов за упис на докторске студије.

Редослед кандидата за упис на прву годину докторских студија утврђује се на основу следећих критеријума: опште просечне оцене остварене на основним и дипломским академским студијама, дужине студирања на основним и дипломским студијама и остварених научних резултата, на начин предвиђен Правилником.

Услов за упис је претходно положен колоквијум (испит за проверу склоности и способности).

РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ТРЕЋЕГ НИВОА СТУДИЈА СОЦИОЛОГИЈЕ

					Часови активне наставе		ЕСПБ
	III	Назив предмета	C	Статус предмета	П	СИР	
ПРВА ГОДИНА							
1	SOCDOC1	<u>Историја социјалних теорија</u>	I, II	O	2	2	10
2	SOCDOC2	<u>Методологија истраживања друштвених појава</u>	I, II	O	2	2	5
3	SOCDOC3	<u>Израда пројекта истраживања</u>	I, II	O	0	4	15
4	SOCDOC4	<u>Савремена социологија</u>	I, II	O	2	2	10

5	SOCDOCIB1	Предмети изборног блока 1.	I, II	ИБ	2	2	10
6	SOCDOCIB1	Предмети изборног блока 1.	I, II	ИБ	2	2	10

Предмети изборног блока 1

Социологија културе, Социологија развоја савременог друштва, Образовање и друштвене промене, Социологија рода

ДРУГА ГОДИНА							
7	SOCDOCIB2	Предмети изборног блока 2.	III, IV	ИБ	2	3	10
8	SOCDOCIB2	Предмети изборног блока 2.	III, IV	ИБ	2	3	10
9	SOCDOCIB2	Предмети изборног блока 2.	III, IV	ИБ	2	3	10
10	SOCDOC5	<u>Израда нацрта докторске тезе</u>	III, IV	О	0	4	10
11	SOCDOC6	<u>Истраживање за докторску тезу 1</u>	III, IV	О	0	6	20

Предмети изборног блока 2

Социологија масовног комуницирања, Социологија рада, Социологија села и града, Савремена социологија политике, Религија и савремени друштвени процеси, Морал у савременом друштву, Социологија протестантизма

ТРЕЋА ГОДИНА							
12	SOCDOC7	<u>Истраживање за докторску тезу 2</u>	V	О		20	10
13	SOCDOC8	<u>Истраживање за докторску тезу 3</u>	V	О		20	10
14	SOCDOC9	<u>Израда и одбрана докторске тезе</u>	VI	ИБ			40

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФИЛОЛОГИЈЕ

Академски назив:

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Дужина трајања студија:

6 семестара/ 3 академске године

Обим студија: 180 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Услов за упис на Докторске студије филологије јесте претходно остварен укупан обим од 300 ЕСПБ. Докторске студије филологије трају 3 године (6 семестара) и носе укупно 180 ЕСПБ (30 бодова по семестру). Сви курсеви су са статусом изборног. Студент бира курсеве које похађа, тако да до краја другог семестра у комбинацији са самосталним истраживачким радом обезбеди најмање 60 ЕСПБ, односно да до краја четвртог семестра сакупи минимум од 120 ЕСПБ. Комбинацијом одговарајућих изборних предмета, израдом одговарајућих семинарских радова, публикавањем тих радова, учешћем на научним скуповима, докторанди ће бити тематски усмерени у одређеном истраживачком правцу у функцији провођења свих припремних научних истраживачких радњи за ваљано приступање изради докторске дисертације.

Докторска дисертација из области филолошких наука завршни је део студијског програма Докторских студија филологије. Рад на дисертацији носи укупно 60 ЕСПБ. Одбраном докторске дисертације докторант стиче научни назив доктора наука – филолошке науке.

СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Сврха програма Докторских студија филологије јесте:

- развој филолошких наука, пре свега науке о књижевности и науке о језику;
- развој критичког мишљења;
- образовање научног подмлатка оспособљеног да самостално води оригинална и научно релевантна истраживања из области филолошких наука;

- да примењује и развија нове методологије и шири научна сазнања из ове области;
- да критички процењује текућа научна истраживања у земљи и у свету.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студијски програм Докторских студија филологије највиши је степен универзитетских академских студија и његов циљ је оспособљавање доктораната:

- за развој, унапређивање и примену научних достигнућа у области филолошких наука, превасходно науке књижевности и науке о језику;
- за темељно познавање релевантне домаће и стране филолошке литературе;
- за самосталне теоријске анализе и критичке оцене релевантне филолошке литературе;
- за критичке оцене резултата других истраживача у овој области;
- за сложена методолошка истраживања у филолошким дисциплинама и компетентну интерпретацију добијених резултата;
- за писање научних текстова;
- за постизања највише академске школске спрема чији је крајњи циљ израда докторске дисертације а резултат одбрањени докторат из области науке о језику.

Докторске студије филологије пружају високу специјализацију у одређеној области филолошких наука и оспособљавају докторанда за самосталну научну и стручну делатност у овој области.

Веома битан циљ докторских студија јесте и подизање и оспособљавање научног подмлатка и његово припремање за образовну делатност у области филолошких наука у високошколски установама.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА – ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ

Савладавањем студијског програма Докторских студија филологије и одбраном докторске дисертације докторанди продубљују и усавршавају знања и стичу опште и специфичне компетенције за квалитетно обављање стручне, научне и образовне делатности. Програм ових Докторских студија докторандима треба да омогући да се:

- укључују у научноистраживачки рад у домаће и међународне научне пројекте као самостални истраживачи и да самостално организују и остварују фундаментална научна истраживања у области филолошких наука;
- да самостално решавају практичне и теоријске проблеме у области филолошких наука;
- да критички мисле, делују креативно и независно;
- да поштују принципе етичког кодекса добре научне праксе;
- да комуницирају на професионалном нивоу у саопштавању научноистраживачких резултата, да су оспособљени да те резултате саопштавају на домаћим и међународним научним конференцијама, да их објављују у научним часописима;
- да доприносе развоју филолошких наука и науке уопште;
- да, стицањем доктората филолошких наука, поседују примарну квалификованост за избор у универзитетско звање доцента.

Савладавањем студијског програма Докторских студија филологије докторанд стиче и специфичне компетенције које се односе на:

- темељно познавање и разумевање филолошких наука;
- способност да прати достигнућа у струци;
- способност да решава научне и стручне проблеме уз употребу научне методологије.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА ЗА СТУДИЈСКИ
ПРОГРАМ ТРЕЋЕГ НИВОА СТУДИЈА ФИЛОЛОГИЈЕ**

Предмети I године	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Семестар	Предавања	СИР	
Предмети изборног блока 1				
Преглед књижевних теорија	1	3	0	8
Преглед савремених лингвистичких истраживања	1	3	0	8
Предмети изборног блока 2	бирају се 2 предмета из изборног блока			
Преглед естетичких теорија	1	3	0	8
Увод у генологију	1	3	0	8
Социolingвистичка истраживања: ставови према језику	1	3	0	8
Српски дијалекти у светлу језичке интерференције	1	3	0	8
Примењена лингвистика	1	3	0	8
Лингвистика и интердисциплинарност	1	3	0	8
Предмети изборног блока 3				
Преглед савремених књижевних теорија	2	3	0	8
Емпиријски основи лингвистичког истраживања	2	3	0	8
Предмети изборног блока 4	бирају се 2 предмет из изборног блока			
Естетика 20. века	2	3	0	8
Историја српске књижевне историографије	2	3	0	8
Философија ума (духа) и језик	2	3	0	8
Контрастивна анализа	2	3	0	8
Етнолингвистика	2	3	0	8
Барокна реченица српског књижевног језика пред-стандардне епохе	2	3	0	8
Израда нацрта докторске дисертације	1, 2	0	11+11	12

Књижевност и политика	4	3	0	8
Роман Иве Андрића	4	3	0	8
Медитеран у модерној српској књижевности	4	3	0	8
Техника наративног уланчавања код Сервантеса, Стерна и Дидроа	4	3	0	8
Прагматика и дискурс	4	3	0	8
Романски супстрат у високобалканизованим српским говорима	4	3	0	8
Језик, когниција, мултимодалност	4	3	0	8
Диглосија у старосрпској писмености	4	3	0	8
Контрастивна истраживања академског дискурса	4	3	0	8
Когнитивни, функционални и формални аспекти граматике	4	3	0	8
Истраживање за докторску дисертацију 1	3, 4	0	11 + 11	12
Синтакса неканоничних конструкција	3	3	0	8
Систем заменица у француском и српском језику	3	3	0	8
Увод у балканистику	3	3	0	8
Системско-функционална лингвистика	3	3	0	8
Контрастивна језичка истраживања	3	3	0	8
Предмети изборног блока 4	бирају се 3 предмет из изборног блока			
Есеј у културном контексту	4	3	0	8
Новија дубровачка књижевност	4	3	0	8
Мит, књижевност и филм	4	3	0	8
Средњовековни песнички жанрови и лик Богородице у српској поезији 20. века	4	3	0	8
Поезија 20. века	4	3	0	8
Проблем женског идентитета у канадској краткој причи	4	3	0	8

Предмети III године	Часови активне наставе			ЕСПБ
	Семестар	Предавања	СИР	
Истраживање за докторску дисертацију 2	5, 6	0	20 + 20	20
ИЗРАДА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ		0	0	40

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ИСТОРИЈЕ

Академски назив:

ДОКТОР НАУКА – ИСТОРИЈСКЕ НАУКЕ

Дужина трајања студија:

6 семестара/ 3 академске године

Обим студија: 180 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Студијски програм докторских студија историје јасно садржи циљ оспособљавања студената за потпуно овладавање постојећих знања из уже научне области историје новог века, као и из теорије историјске науке. У прву годину студија могу се уписати лица са завршеним дипломским студијама и претходно оствареним обимом од 300 ЕСПБ. Остали услови регулисани су Законом о високом образовању и Правилником о докторским студијама Филозофског факултета.

Студијски програм се састоји од четири блока изборних предмета. Садржаји предмета се налазе у књизи предмета како би се студенти унапред упознали са њиховим садржајем и шта их очекује на курсу. Студије се изводе на Филозофском факултету у Нишу и трају три године или шест семестара и имају 180 ЕСПБ-а. Докторска дисертација носи 45 ЕСПБ-а.

Прва година обухвата 2 обавезна и 4 изборна курса (1 обавезни у првом и 1 у другом семестру, као и 2 изборна у првом и 2 изборна предмета у другом семестру). Другу годину чине такође 2 обавезна и 8 изборних курсева (1 обавезни у трећем и 1 у четвртном семестру, као и 2 изборна у трећем и 2 изборна предмета у четвртном семестру). У трећој години у оквиру истраживања за докторску дисертацију у потпуности се дефинишу сви структурни делови докторске дисертације, у целости се систематизује докторска дисертација, пише се радна верзија докторске дисертације, саставља се коначна библиографија.

Пре предаје докторске дисертације докторант је обавезан да положи све испите предвиђене програмом докторских студија и да има два рада објављена или прихваћена за објављивање у домаћим или међународним часописима. Одбраном докторске дисертације докторант стиче академски назив Доктора историјских наука.

СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Сврха студијског програма докторских студија историје је образовање студената за стицање звања доктор историје након чега су осамостаљени за самосталан научни рад, остваривање и примену оригиналних научних достигнућа. Студенти овог нивоа студија стећи ће сазнања како о дасадашњим историографским достигнућима, тако и њиховом будућем развоју и правцу истраживања. Приликом спровођења програма докторских студија студенти ће бити обучени за самосталан истраживачки рад у области историје, што пре свега подразумева стицање посебних знања из како страних, тако и старих језика на којим постоји сачувана релевантна грађа, дипломатике и палеографије, неопходних нарочито историчарима старијих епоха.

Овај програм заснива се на проучавању историје новог века, у првом реду националне, али у ширем контексту међусобних историјских веза српског народа, како са суседним, тако и са другим европским народима. Биће примењен како синхронијски, тако и дијахронијски метод изучавања институција, догађаја и процеса, у настојању да студенти докторских студија стекну потпуни преглед не само историјских дешавања, већ и појава, нарочито оних дугог трајања, које чине суштину историјске науке. Критичким односом према расположивим изорима и литератури, докторантима ће се омогућити правилније сагледавање како националне историје новог века, тако и њеног односа према европској историји, уз примену мултидисциплинарног приступа и уважавања не само резултата до којих је дошла историјска наука, већ и њој сродне дисциплине, у првом реду археологија и историја уметности, као и филозофија и социологија.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Студенти који заврше докторске студије из историје, усвајају научна достигнућа из историје и дају оригиналан научни допринос у историји. Према избору предмета и избору теме докторске дисертације, студенти постају високо стручни у одговарајућој области. Посебна пажња биће посвећена критичком приступу изворима и литератури, што треба да допринесе како развоју критичког мишљења код студената тако и формирању самосталног става у историографском расуђивању.

Како је студијски програм Докторских студија историје највиши степен универзитетских академских студија, његов циљ је да оспособи докторанте:

1. за развој, унапређење и примену научних достигнућа у области историјске науке;
2. за овладавање знањима из домена теорије историјске науке;

3. за темељно упознавање са постојећим трендовима у релевантним областима историјске науке у свету;
4. за темељно познавање домаће и стране историографске литературе, као и за критички приступ релевантној литератури;
5. за примену стечених знања и методолошких вештина у самосталном научно – истраживачком раду;
6. за успешно решавање уочених и дефинисаних научних проблема;
7. за самосталан истраживачки рад и примену како аналитичког, тако и синтетичког метода;
8. за критичке оцене других истраживача у овој области;
9. за самосталан рад са историјским изворима и компетентну обраду њиховог садржаја;
10. за самостално писање научних текстова и расправа из области историје;
11. за постизање највише академске школске спреме чији је крајњи циљ израда докторске дисертације, а резултат одбрањен докторат из области историјских наука.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА:

Савладавањем студијског програма докторских студија, полазници се оспособљавају за самосталан научни рад као и примену научних достигнућа из области историје новог века. Студент се оспособљавања за самостално научно истраживање компликованих историјских појава у широком хронолошком распону (15-20. век), као и друштвених околности на којима су се оне одигравале, за њихово правилно разумевање и прецизно научно вредновање, засновано на савременим методолошким постулатима историјске науке. Докторанти такође стичу следеће опште компетенције потребно за квалитетно обављање стручне делатности:

1. темељно познавање и разумевање историјске науке;
2. самостално решавање практичних и теоријских проблема у области историографије уз употребу научне методологије;
3. укључивање у научноистраживачки рад домаћих и међународних научних пројеката и могућност самосталног организовања фундаменталних истраживања;
4. способност самосталног коришћења техника и методологија рада на научној студији;
5. способност активног доприноса новим сазнањима у области свог интересовања, да самостално користи и преноси знање и принципе научно-истраживачког рада.

Студенти такође стичу и специфичне компетенције, које се постижу предметно-специфичним усавршавањем. Студент докторских студија добија темељно познавање историје новог века, које му омогућавају активно укључивање у научно-истраживачки рад, самостално процењивање и решавање научно-историјских питања и проблема, самостално формулисање истраживачких тема и њихово потпуно обрађивање уз ослањање на најсавременије методолошке постулате и правце развоја историјске науке. Студент је компетентан да самостално проучава и вреднује историјске изворе, доноси закључке и судове, као и да их у стручној и у научној форми саопштава, презентује и публикује у земљи и у иностранству.

Назив предмета	ЕСПБ		
	Семестар	Статус	
Техника научног рада са архивистиком	1	ОБ	8
Револуције у Европи крајем 18. и у 19. веку	1	ИЗ	6
Анжујци у Угарској и Србији	1	ИЗ	6
Историја Османског царства	1	ИЗ	6
Насеља и становништво српских земаља у 15. и 16. веку	1	ИЗ	6
Преглед савремених историографских истраживања	2	ОБ	8
Венеција и Србија у 14. и 15. веку	2	ИЗ	6
Историја Европе у новом веку	2	ИЗ	6
Источно питање	2	ИЗ	6
Историја Срба од 1800. до 1878. год.	2	ИЗ	6
Израда нацрта докторске дисертације	1 и 2	ОБ	20
Филозофија историје 1	3	ОБ	8
Историја Срба у новом веку	3	ИЗ	6
Систем крајишта на српском етничком простору у првом веку османске власти	3	ИЗ	6
Историја политичких странака у Србији у 19. веку	3	ИЗ	6
Међународни односи у 19. веку	3	ИЗ	6
Филозофија историје 2	4	ОБ	8
Србија од 1878. до 1918. год.	4	ИЗ	6
Сеобе Срба	4	ИЗ	6
Дипломатска историја Југославије од 1918. до 1990. год.	4	ИЗ	6
Историјска демографија	4	ИЗ	6
Истраживање за докторску дисертацију 1	3 и 4	ОБ	20
Истраживање за докторску дисертацију 2	5 и 6	ОБ	15
Израда и одбрана докторске дисертације	6	ИЗ	45

*ИЗ Изборни предмет, ** ОБ Обавезни предмет

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ЗА КОМУНИКОЛОГИЈУ И НОВИНАРСТВО

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ „МЕДИЈИ И ДРУШТВО“

**Академски назив:
ДОКТОР НАУКА - КОМУНИКОЛОГИЈА**

**Дужина трајања студија:
6 семестара / 3 академске године**

Обим студија: 180 ЕСПБ

Структура студијског програма

Докторске студије трају три године и носе укупно 180 ЕСПБ бодова. Услов за упис на докторске студије је претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и дипломским академским студијама. Остали услови, регулисани су Законом о високом образовању и Правилником о докторским студијама Филозофског факултета Универзитета у Нишу.

Програм докторских студија *Медији и друштво* је мултидисциплинаран, модеран и научно фундиран, усмерен на актуелна тумачења доминантних теоријских праваца у области комуниколошко-културолошких наука.

Изучавањем предмета *Теорија комуницирања*, *Теорија жанрова*, и *Теорија визуелне комуникације*, кандидати ће критички и теоријски овладати савременим теоријским учењима и перспективама. За овај ниво студија предвиђен је и адекватан корпус примењених методолошких предмета (*Методологија истраживања друштвених појава* и специфична *Медијска аналитика*). Програм садржи и групу изборних предмета (*Савремена социологија*, *Историја социјалних теорија* и *Савремена социологија политике*). Специфичност програмског садржаја профилишу предмети: *Студије модерног дискурса*, *Медијска моћ и наративни контексти*, *Друштвена историја медија*, *Интердисциплинарности савремене уметности и медија*, *Психологија маса и медијска моћ*, док предмети *Јавна сфера у дигиталној заједници* и *Цивилно друштво и медији* указују на потребу за изучавањем савремених медијских тенденција. Процес транзиције изискује и

адекватан одговор на промене у медијској сфери, тако да ће докторанти кроз истраживачке пројекте, критички сагледавати појаве и проблеме. Почетак истраживачког рада, под менторством професора, предвиђен је за трећи семестар, најпре самостално изведеним семинарским радовима, а потом и израдом докторске дисертације, чиме студент докторских студија практично проверава и примењује стечена теоријска знања.

Сврха студијског програма

Сврха докторских студија *Медији и друштво* је у теоријско-методолошком заокруживању образовног процеса у специфичној области комуниколошко-културолошких наука, што је логичан наставак претходна два нивоа акредитованих студија. Приоритет је усавршавање сопственог научног подмлатка у области комуникологије и новинарства. Програм студија је модерно конципиран, мултидисциплинаран и друштвено релевантан, са акцентом ка теоријском продубљавању комуниколошких знања и истраживачких метода којима се кандидати усмеравају у правцу развијања теоријске креативности и критичке способности за самосталан научни рад у области медија и културе.

Сврха програма је да мултидисциплинарно структурираним системом курсева оспособи кандидата за идентификовање, критичко преиспитивање и дефинисање појава у комуникационом окружењу, да их на методолошки одговарајући начин анализира и истражује, уочавајући одређене законитости, као и да их применом научне апаратуре понуди на увид научној јавности.

Циљеви студијског програма

Основни циљеви студијског програма докторских студија *Медији и друштво* су развој и креирање нових теоријских знања и истраживачких метода заснованих на актуелним комуниколошко-медијским теоријама, као и образовање научно квалификованих истраживача, аналитичара и теоретичара, едукованих за самостална, оригинална и научно релевантна истраживања.

Остваривање основних циљева подразумева оспособљавање студената:

- да критички испитују постојећа и стварају нова знања о теоријским претпоставкама и законима културне и медијске праксе;
- шире и богате развој научно-истраживачке делатности у области комуникологије, културе и медија, као и да је методолошки повезују са наставом на свим нивоима студија;
- да научно одговори на преображаје који настају у сфери комуникологије,

- као дела друштвене транзиције и комуниколошких револуција;
- да стварају услове за систематско увођење научно-истраживачког приступа у културним и медијским делатностима.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА

Предвиђени програм, студенте постепено уводи у научно утемељено теоријско бављење различитим областима теорије медија, комуницирања, културе и друштва, уз пуну укљученост у примењене методе из свакодневне праксе. Курикулумом и садржајем предмета, организацијом, као и оцењивањем студијско-истраживачког рада, кандидатима је обезбеђено стицање највишег степена знања у области комуниколошко-културолошких наука. Докторанти такође стичу и поједине опште компетенције потребне за обављање стручне и научне делатности:

1. темељно познавање и разумевање комуниколошко-културолошких наука;
2. способност за самосталан научно-истраживачки рад;
3. овладавање процесним елементима у домену идентификовања и успостављања научних чињеница у оквиру медијско-комуникационих теорија важних за друштвено окружење и развој;
4. оспособљеност за успешно решавање уочених научних проблема;
5. способност самосталног коришћења техника и метода у научној анализи на свим нивоима научног сазнања;
6. припремљеност за одговарајући трансфер знања, односно принципа научно-истраживачког рада;
7. способност креативног и критичког приступа многобројним и све сложенијим развојним проблемима у области медија.

Друштвена важност и сврсисходност програма су у обезбеђивању академског образовања највишег степена и стварања компетентне научно-истраживачке и педагошке базе у домену комуниколошко-културолошких наука, као и у области стварања научне стратегије развоја у медијском образовању.

Назив предмета	семестар	статус	ЕСПБ
Прва година			
<u>Теорије комуникације</u>	I	O	6
<u>Методологија истраживања друштвених појава</u>	I	O	6
<u>Савремена социологија</u>	I	И	6
<u>Историја социјалних теорија</u>			
<u>Израда нацрта докторске дисертације 1</u>	I	И	12
<u>Студије модерног дискурса</u>	II	O	6
<u>Теорије визуелне комуникације</u>	II	O	6
<u>Медијска моћ и наративни контексти</u>	II	И	6
<u>Савремена социологија политике</u>			
<u>Израда нацрта докторске дисертације 2</u>	II	И	12
Друга година			
<u>Теорије жанрова</u>	III	O	6
<u>Друштвена историја медија</u>	III	O	6
<u>Савремене технологије и комуницирање</u>	III	И	6
<u>Медијска аналитика</u>			
<u>Истраживање за докторску дисертацију 1</u>			12
<u>Интердисциплинарност савремене уметности и медија</u>	IV	O	6
<u>Психологија масе и медијска моћ</u>	IV	O	6
<u>Јавна сфера у дигиталној заједници</u>	IV	И	6
<u>Цивилно друштво и медији</u>			
<u>Истраживање за докторску дисертацију 2</u>			12
Трећа година			
<u>Истраживање за докторску дисертацију 3</u>	V		10
<u>Истраживање за докторску дисертацију 4</u>	VI		10
<u>Израда и одбрана докторске дисертације</u>	VI		40

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПСИХОЛОГИЈЕ

Академски назив:
ДОКТОР НАУКА – ПСИХОЛОШКЕ НАУКЕ

Дужина трајања студија:
6 семестара/ 3 академске године

Обим студија: 180 ЕСПБ

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

План докторских студија обухвата обавезне и изборне предмете који се одвијају током прва четири семестра. Предмете кандидат бира у договору са ментором код кога намерава да ради докторску дисертацију. Сви докторанти током првог и другог семестра похађају један базичан теоријски предмет и један изборни предмет са листе изборних предмета.

У трећем семестру докторанти бирају са листе изборних предмета два предмета, а у четвртом семестру један.

Оваква структура програма обезбеђује могућност усмеравања кандидата у правцу неких ширих области психологије уз поштовање принципа да кандидат може добрим делом да креира програм према властитим афинитетима.

Докторант већ на првој години спроводи самостални истраживачки рад, који би требало да представља припрему за научно-истраживачки рад. Током докторских студија докторант треба да објави два рада у међународним часописима.

На другој години студија усмерава се на израду нацрта истраживања докторске дисертације који брани пред комисијом. Кандидат је обавезан да пријави и брани нацрт истраживања за докторску дисертацију пред Већем департмана за психологију. Уколико Веће прихвати нацрт, упућује га Наставно-научном већу факултета, а затим одговарајућем телу Универзитета на одобравање. Нацрт се разматра детаљно и указује се кандидату на све добре стране и евентуалне недостатке које треба отклонити. Након тога, ако је нацрт истраживања за докторску дисертацију прихваћен, кандидат приступа истраживању, које мора бити изведено према свим захтевима.

научне методологије важећим у психологији, односно грани психологије у којој се ради истраживање.

Пети и шести семестар је предвиђен за израду и одбрану докторске дисертације.

Докторска дисертација представља завршни испит за титулу доктора наука. Она је самостални истраживачки рад који докторант осмишљава и кроз континуирани рад са ментором спроводи током целокупних докторских студија, да би га након испуњавања свих обавеза презентовао и бранио пред компетентном комисијом.

Укупна бодовна вредност предвиђена за израду докторске дисертације, укључујући писање и одбрану нацрта тезе, студијски истраживачки рад и израду и одбрану докторске тезе износи 110 ЕСПБ, од укупно 180 ЕСПБ колико носи цео студијски програм докторских студија.

На докторске студије психологије може се уписати број кандидата који предвиђају критеријуми ресорног министарства.

СВРХА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Студијски програм Докторских студија психологије треба да омогући најбољим кандидатима да стекну највише академско образовање. То подразумева њихову оспособљеност да користе савремену научну методологију истражујући различите проблеме којима се психологија као наука бави. Истовремено, то значи и оспособљеност да се прате светска научна достигнућа из одабраних области истраживања психолошких проблема. Докторске студије психологије намењене су, с једне стране, оспособљавању за научно-истраживачки рад и с друге стране, за наставну делатност на високошколским установама.

Специфични циљеви докторских студија су следећи:

1. Оспособљавање за научно теоријско мишљење.
2. Оспособљавање за продубљено, свестрано и критичко разумевање постојећих психолошких знања, теорија и метода.
3. Оспособљавање за самостално решавање теоријских и практичних проблема психолошке науке и разних подручја примењене психологије.

Кандидати који стекну докторат из области психологије оспособљени су да се баве научно-истраживачким радом и да на тај начин доприносе унапређењу друштвене стварности и квалитету живота. Они, такође, треба да публикују резултате својих теоријских и емпиријских истраживања, објављују студије и монографије, учествују у раду националних и

међународних научних конференција и конгреса психологије, повезујући се са научницима из других земаља, размењујући са њима своја истраживачка искуства и достигнућа.

Другим речима, доктори наука треба да буду оспособљени да континуирано долазе до нових сазнања, организују научно истраживачки рад, антиципирају перспективе истраживања у психологији и проширују подручја примене.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА:

Циљ докторских студија из области психологије је да омогући студентима даље стицање знања и разумевање ширих и савремених теоријских система у различитим областима психологије, развој критичког и самокритичког мишљења и приступа у научно истраживачком и практичном раду.

У остваривању основних циљева студенте треба оспособити да:

1. Разумеју и користе најсавременија знања у струци.
2. Самостално решавају теоријске и практичне проблеме и спроводе научна истраживања.
3. Самостално обрађују и интерпретирају резултате истраживања.
4. Комуницирају на професионалном нивоу у саопштавању научно-истраживачких резултата.
5. Резултате саопштавају на научним конференцијама и објављују у научним часописима,
6. Самостално организују и спроводе едукацију на академском нивоу
7. Поштују принципе етичког кодекса у практичном раду,
8. Својим радом доприносе развоју психологије и науке уопште.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА:

Доктор психолошких наука темељно разуме и познаје савремене психолошке теорије и системе. Има критичку свест и способност анализе и аргументације за и против одређене теорије, модела и приступа у психологији. Самостално мисли, говори и пише о савременој психологији као науци. Поседује способност превођења знања из једног теоријско-истраживачког контекста у други.

Такође, доктор психолошких наука је теоријско-методолошки оспособљен за:

1. Самостално (или као члан или вођа тима) дефинисање и спровођење истраживања из области психологије и сродних дисциплина као и статистичку обраду података.
2. Интеграцију резултата истраживања и извештавање јавности о резултатима истраживања у складу са међународним стандардима.
3. Објављивање истраживачких резултат у разним облицима које нуди

савремена научна публицистика и у складу са међународним издавачким стандардима.

4. Покаже вештине евалуације и самоевалуације научног учинка, ради управљања сопственом истраживачком каријером.

5. Самостално извођење едукације на академском нивоу.

Реализацију активности у различитим областима живота у складу са општим моралним принципима и етичким кодексом струке.

Назив предмета	ЕСПБ		
	Семестар	Статус	
Методологија истраживања у психологији 1	1	ОБ	10
Методологија истраживања у психологији 2	2	ОБ	10
Савремени трендови у социјалној психологији	1	ИЗ	10
Психологија рада	1	ИЗ	10
Истраживања у психологији личности	1	ИЗ	10
Савремене теорије и истраживања у развојној психологији	1	ИЗ	10
Психотерапија клиничких синдрома	2,3	ИЗ	10
Развојни ризици и психопатологија	2,3	ИЗ	10
Истраживања невербалних понашања	2,3	ИЗ	10
Савремени приступи у психологији породице	2,3	ИЗ	10
Психометријске методе и модели	2,3	ИЗ	10
Савремене концепције менталног здравља	2,3	ИЗ	10
Неурофизиологија стреса	2,3	ИЗ	10
Студијски истраживачки рад саопштен на научном скупу	1	ИЗ	10
Студијски истраживачки рад штампан у научном часопису 1	2	ИЗ	10
Студијски истраживачки рад штампан у научном часопису 2	3	ИЗ	10
Израда и одбрана нацрта истраживања за докторску дисертацију	4	ИЗ	20
Истраживање за докторску дисертацију	5,6	ИЗ	20
Израда и одбрана докторске дисертације	5,6	ИЗ	40

*ИЗ Изборни предмет, ** ОБ Обавезни предмет

ИНФОРМАЦИЈЕ
АДРЕСЕ И ТЕЛЕФОНИ

Филозофски факултет,
18000 Ниш, Ћирила и Методија 2
<http://www.filfak.ni.ac.rs>

Централа	514-312 514-313 514-244 527-649
Портирница	528-059
Студентски парламент	514-178
Служба за студентска питања	локал 186, 132
Служба за мастер и докторске студије	локал 141
Деканат	514-311 лок. 105 514-243 лок. 108
Продекани	
Продекан за финансије	514-243 лок. 121
Продекан за наставу	514-243 лок. 119
Продекан за науку	514-243 лок. 195
Секретар	514-243 лок. 122
Факс	514-310
Департмани:	
Филозофија	локал 160
Историја	локал 139
Социологија	локал 168
Психологија	локал 166
Педагогија	локал 181
Српски језик	локал 153
Српска и компаративна књижевност	локал 149 или 145
Англистика	локал 187 или 152
Руски језик и књижевност	локал 147
Француски језик и књижевност	локал 182
Новинарство	локал 155

ЖИРО-РАЧУН
840-1818666-89
позив на број
74212102

ИЗДАВАЧ:

Филозофски факултет
Универзитета у Нишу

ЗА ИЗДАВАЧА:

Проф. др Горан Максимовић, декан

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:

Проф. др Снежана Милосављевић Милић

Проф. др Бојана Димитријевић

Проф. др Татјана Пауновић

Ирена Вељковић

Весница Кртолица

ЛЕКТОР: Маја Д. Стојковић

КОРИЦЕ: Дарко Јовановић

ПРЕЛОМ: Милан Д. Ранђеловић

ШТАМПА:

SCERO PRINT